

Valtuusto

KOKOUSTIEDOT

Aika 27.9.2024 klo 9:00

Paikka Ravintola Priimus, auditorio Pruuvi, Taulumäentie 45, 40720 Jyväskylä

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

- H liite nro 1, 29.8.2024 Gadian osavuosisikatsaus 1.1.-30.6.2024 1
- H liite nro 2, 29.8.2024 Gadian hallintosääntö_elokuu 2024 33
- H liite nro 3, 29.8.2024 Hallintosäännön muutokset koottuna_syksy 2024 95

Osavuosi- katsaus

30.6.2024

GRADIA

Kuntayhtymän neljännesvuosiraportti 30.6.2024

Osavuositarkastuksen 30.6.2024 rakenne

Osavuositarkastuksen ensimmäisessä osassa esitetään kuntayhtymätasolla Gradian talouden ja toiminnan tilannekatsaus ja vuoden 2024 talousarvion valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisen ennuste sekä arvio kuntayhtymän talouden kehittymisestä.

Seuraavassa osassa esitetään kuntayhtymän tuloslaskelma budjettivertailuna sekä virallinen ulkoinen tuloslaskelma, irtaimistohankintojen ja investointien toteuma sekä tase 30.6.2024 tilanteen mukaan.

Tämän jälkeen esitetään tulosalueittain lyhyet kuvaukset talouden ja toiminnan toteumasta ja merkittävimmistä tapahtumista tai muutoksista tarkasteluajanjaksolta. Lisäksi esitetään budjetin toteumavertailut ja arviot koko vuoden talousarvion toteutumisesta tulosalueittain.

Osavuositarkastuksessa on mukana myös lyhyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilannekatsaus sekä henkilöstö- ja hankeraportit sekä tytäryhtiö Koulutuspalvelut Oy:n tilannekatsaus.

Kuntayhtymän toiminnan ja talouden kannalta olennaiset tapahtumat

Kuntayhtymän vuosi 2024 alkoi talouden osalta positiivissa merkeissä. Ammattiopisto Gradian kuluvan vuoden rahoituspäätös toteutui 3,8 milj. euroa odotettua suurempana, minkä myötä kuntayhtymässä tehtiin heti vuoden alussa talousarviomuutos. Muutoksessa korjattiin Ammattiopiston Gradian toimintatuotot vastaamaan saatua rahoituspäätöstä ja vahvistettiin toimintaa lisäämällä toimintamenoja mm. opetus- ja ohjaushenkilöstön rekrytointiin. Myös Gradia-lukioiden osalta korjattiin talousarviota vastaamaan Jyväskylän kaupungin lukiotukipäätöstä (-600 000 euroa). Talousarviomuutoksessa lisättiin myös kalustoinvestointimenoja (+ 1 milj. euroa) Ammattiopisto Gradialle. Talousarviomuutosten myötä koko kuntayhtymän kuluvan vuoden tulostavoite nousi 0,8 milj. euroa ollen muutoksen jälkeen 4,3 milj. euroa.

Suomen julkisen talouden heikon tilanteen vuoksi maan hallitus ilmoitti huhtikuussa toteuttavansa useita merkittäviä talouden sopeuttamistoimia. Yhtenä sopeuttamistoimena hallitus päätti leikata amatillisen koulutuksen rahoitusta 100 miljoonaa euroa. Leikkaus kohdistetaan vuoden 2025 rahoitukseen ja jo toisen asteen tutkinnon omaavien opiskelijoiden rahoitukseen. Ammattiopisto Gradian osalta leikkauksen arvioidaan olevan noin 3,2 milj. euroa. Vaikka rahoitusleikkaus toteutetaan vasta tulevana vuonna, niin sillä on ollut vaikutusta jo myös kuluvan loppuvuoden toiminnan suunnitteluun ja esimerkiksi suunniteltuihin henkilöstörekrytointeihin.

Kuntayhtymän taloudellinen tilanne vuoden ensimmäisellä puoliskolla on jatkunut tulevista rahoitusmuutoksista huolimatta vakaana ja vahvana. Edellisinä vuosina toteutetut talouden sopeuttamistoimenpiteet ovat saaneet kuntayhtymän talouden hyvälle ja tämän hetken tiedon valossa kestävälle uralle. Kuntayhtymän ylijäämä 30.6.2024 on 5,4 milj. euroa. Kuntayhtymän toimintatuotot olivat tarkasteluajanjaksolla yhteensä 71,0 milj. euroa. Toimintatuottojen toteuma on hiukan odotettua suurempi, mutta kuntayhtymän tuloksen kannalta merkittävämpi tekijä on toimintamenojen huomattavasti budjetoitua pienempi toteuma. Kuntayhtymän toimintamenojen toteumat olivat kesäkuun lopussa yhteensä 60,8 milj. euroa, eli noin 2,5 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Henkilöstökustannuksien osalta budjetissa on osittain laskettu palkankorotuksia virheellisesti jo vuoden alusta alkaen, mikä osaltaan selittää toteuman ja budjetin välistä eroa. Kesäkuun alusta voimaan tulleet palkkojen yleiskorotukset (+2,3 %) sekä paikallisen järjestelyvaraerän vaikutukset (+57 000 euroa/kk) kuntayhtymän henkilöstömenojen toteumaan realisoituvat vuoden jälkimmäisellä puoliskolla.

Kuntayhtymän ulkoisten palveluiden ostojen toteuma (6,1 milj. euroa) on myös noin 0,5 milj. euroa budjetoitua pienempi. Talousarviomuutoksessa palveluiden ostoihin lisättyjä määrärahoja ja toimenpiteitä on tarkoitus toteuttaa vuoden loppu puolella. Talouden ohjausta on pidetty edelleen kohtuu kireänä, mikä osaltaan myös näkyy toimintakulujen toteumassa ja kehityksessä.

Kuntayhtymän tase on myös vahvistunut vuoden alusta ja taseen loppusumma kesäkuun lopussa oli 141,1 milj. euroa (tilinpäätöksessä 137,0 milj. euroa). Kuntayhtymän kassa on vahvistunut vuoden alusta ja kuntayhtymä on pystynyt tekemään vuoden alussa sijoituksia matalariskisiin korkorahastoihin kuntayhtymän sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymä ei nosta uutta lainaa tänä vuonna. Investointien rahoitus tapahtuu tulorahoituksella.

Talousarviovuoden investointien määrärahasta on kalustoinvestointien osalta käytetty kesäkuun loppuun mennessä 19,7 % ja rakentamisinvestointien osalta 16,8 %. Kalustoinvestointien hankintojen suunnittelua on edistetty kevään aikana kaikilla tulosalueilla, mutta hankintojen toteutukset venyvät edellisten vuosien tapaan loppu vuoteen. Rakentamisinvestointien osalta vuosikorjausten kustannukset realisoituvat suurelta osin vasta kesän päätyttyä.

Kuntayhtymän toiminnan osalta merkittävimpiä tapahtumia alkuvuodesta olivat mm:

- Astetta parempi tulevaisuus. Kuntayhtymän uusi strategia on tullut vuoden alusta voimaan. Strategiaa on tehty tunnetuksi henkilökunnalle ja opiskelijoille monin eri toimenpitein. Kulu- van vuoden strateginen kärki on ”Hyvinvoivat gradialaiset”.
- Gradian henkilöstökysely toteutettiin helmikuussa. Kyselyyn vastasi yhteensä 748 työntekijää, ja kokonaisvastausprosentti oli 74 % (vuonna 2021: 60 %). Gradian saama kokonaisarvosana henkilöstökyselystä oli hyvä ja tulosten perusteella henkilöstö kokee monien perusasioiden olevan kunnossa. Lähes kaikista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta arvioivista väittämistä sekä oman työtehtävän hallinnan tunteesta saatiin erinomaiset tulokset. Gradian koettiin olevan hyvä työnantaja, toimivan vastuullisesti ja kestävästi. Kehittämisen kohteiksi nousivat strategian saaminen gradialaisten arkeen, yleiset vaikuttamismahdollisuudet, kehittämisideoiden edistäminen, liiallinen työmäärä ja työajan riittämättömyys.
- Kuntayhtymän kiinteistöohjelma on aloitettu. Kiinteistöohjelmaan kytkeytyy Kukkulan alueen osayleiskaavan muutos, jonka suunnitteluun Gradia osallistuu aktiivisesti. Kiinteistöohjelman käsittely jatkuu syksyllä 2024.
- Ammattiopisto Gradian uuden rehtorin haku on avattu, haku käynnistettiin huhtikuussa ja valinta tehdään hallituksessa elokuussa. Myös muissa kevään aikana tehdyissä rekrytoinneissa Gradian avoinna olleisiin työpaikkoihin oli poikkeuksellisen paljon hakijoita, mikä kertoo Gradian vetovoimaisuudesta työnantajana.
- Kuntayhtymän henkilöstömäärä on pysynyt vakaana koko alkuvuoden. Kesäkuun lopussa henkilöstömäärä oli 935 (30.6.2023:1005).
- Gradian opiskelijamäärät ovat pysyneet lukiokoulutuksessa vakaana, mutta laskeneet hieman ammatillisessa koulutuksessa.
- Suomessa toteutetaan iso TE-uudistus vuoden 2025 alussa, jossa koulutuksen järjestäjillä on oma merkittävä roolinsa koulutusten toteuttajana. Gradia on ollut aktiivisesti mukana valmistautumassa muutokseen yhdessä paikallisten työllisyysalueiden kanssa.

Kuntayhtymän toiminnan osalta osavuosisikatsauksen raportointihetkellä ei ole noussut esiin olennaisia tai merkittäviä tapahtumia, joilla olisi vaikutusta kuntayhtymän tavoitteiden toteutumiseen kuluvana vuonna.

Arvio kuntayhtymän talouden kehityksestä

Kuntayhtymän talouskehityksen odotetaan jatkuvan alkuvuoden kaltaisena ja tasaisen positiivisena. Kuntayhtymän suurimmat tuloerät ovat oppilaitosten (Ammattiopisto Gradian ja Gradia-lukioiden) valtionosuuspäätökset, jotka ovat yleiskatteellista rahoitusta ja rahoituksen kokonaismäärä on tiedossa talousarviovuotta edeltävän vuoden lopussa. Talousarviovuoden aikana merkittäviä muutoksia rahoituspäätöksiin ei yleensä tule. Ammatillisen koulutuksen osalta ministeriö on kuluvana vuonna luopunut vuoden aikana tehtävistä lisärahoitushauista. Lukion rahoituspäätöstä tarkistetaan vielä laskentapäivien mukaisten opiskelijamäärien mukaan vuoden lopussa. Tämä ei kuitenkaan ole merkittävä tekijä Gradia-lukioiden osalta, koska opiskelijamäärä vastaa pitkälti rahoituspäätöstä.

Mikäli syksyn aikana ei synny uusia, ulkoisia muutostekijöitä, jotka vaikuttaisivat kuntayhtymän talouteen, tulee kuntayhtymän tilinpäätöksen ylijäämä olemaan tämän hetken arvion mukaan noin 6 miljoonaa euroa.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset vaihtelut ovat yksi kuntayhtymän merkittävin riskitekijä. Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin uudistus on etenemässä eduskunnan päätöksentekoon tulevan syksyn aikana. Uusi rahoituslaki astuisi voimaan 1.1.2026 alkaen. Rahoitusmallin muutoksessa korostuu yhä enemmän tuloksellisuus, kun rahoitusosoiden painotuksia muutetaan (perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus, jako nyt 70/20/10, uudistuksen jälkeen 50/30/20). Tämän lisäksi rahoitusmallin kertoimia sekä kustannuskoreja muutetaan. Muutosten järjestäjäkohtaista kokonaisvaikutusta on kelluvassa rahoitusjärjestelmässä hankala vielä tarkalleen arvioida. Lakimuutos oli keväällä lausuntokierroksella ja tarkempia simulointimalleja ja lisätietoja odotellaan ministeriön suunnalta syksyn aikana. Rahoitusmuutoksella on väistämättä vaikutus Ammattiopisto Gradian ja koko kuntayhtymän rahoituskertymään vuodesta 2026 eteenpäin.

Tuloslaskelmat, investointien toteuma ja tase ajanjaksolta 1.1.-30.6.2024

KUNTAYHTYMÄ			1 000 €
	TOTEUTUNUT 1.-6.2024	TALOUSARVIO 1.-6.2024	ERO
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	46 589	46 589	0
Myyntituotot (ulkoiset)	3 607	3 552	55
Myyntituotot (sisäiset)	9 099	8 955	144
Vuokratuotot (ulkoiset)	952	879	73
Vuokratuotot (sisäiset)	8 706	8 715	-9
Tuet ja avustukset, hankerahoi	1 497	1 512	-15
Muut toimintatuotot	516	119	397
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	70 966	70 321	645
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-21 523	-22 767	1 244
Henkilöstökulut, muu työ	-8 978	-9 448	470
Palvel. ostot (ulkoiset)	-6 107	-6 587	480
Palvel. ostot (sisäiset)	-9 085	-8 955	-130
Aineet ja tarvikkeet	-3 941	-4 381	440
Avustukset	-117	-96	-21
Vuokrat (ulkoiset)	-2 146	-2 131	-15
Vuokrat (sisäiset)	-8 706	-8 715	9
Verot	-85	-88	3
Muut toimintakulut	-102	-114	12
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-60 789	-63 282	2 493
TOIMINTAKATE	10 177	7 039	3 138
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	62	-41	103
VUOSIKATE	10 239	6 998	3 241
Suunn. muk. poistot	-4 802	-4 868	66
TILIKAUDEN TULOS	5 437	2 130	3 307
YLI/ALIJÄÄMÄ	5 437	2 130	3 307

Taulukko 1. Kuntayhtymän tuloslaskelma budjettivertailuna sisältäen Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen luvut ja sisäiset erät.

Taulukossa 1. esitettyssä kuntayhtymän tuloslaskelmassa henkilökunnan laskennalliset lomarahat on jaksotettu kaikille kuukausille henkilösivukuluprosenttien kautta. Tämä eroaa ns. virallisen tuloslaskelman luvuista ja laskentatavasta, jotka on esitetty taulukossa 2.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä		Virallinen tuloslaskelma	
INTIME/SISÄINEN LASKENTA			
Kuntayhtymä 6/2024			
	Kuluva kausi	Vuoden alusta	Edellisen vuoden toteutunut
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	9 592 115	59 294 556	114 130 080
Maksutuotot	10 834	80 548	111 697
Tuet ja avustukset	147 236	1 496 626	4 643 270
Muut toimintatuotot	1 653 633	10 094 090	20 767 970
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 403 818	70 965 820	139 653 017
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 324 767	-24 346 935	-51 488 960
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-703 545	-3 964 118	-8 451 669
Muut henkilösivukulut	-108 951	-627 780	-1 820 658
Palvelujen ostot	-2 699 410	-15 191 852	-29 432 691
Aineet,tarvikkeet, tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-436 044	-3 941 357	-9 134 386
Varast. lis (+) tai väh(-)	0	0	8 034
Avustukset	-12 265	-116 589	-189 577
Muut toimintakulut	-1 810 336	-11 038 544	-23 574 073
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 095 318	-59 227 175	-124 083 980
TOIMINTAKATE	1 308 500	11 738 646	15 569 037
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	0	0	140
Muut rahoitustuotot	1 270	131 749	128 978
Korkokulut	0	-71 218	-194 111
Muut rahoituskulut	-242	1 318	-417 277
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	1 028	61 849	-482 270
VUOSIKATE	1 309 528	11 800 495	15 086 768
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunn.mukaiset poistot	-799 372	-4 801 595	-10 002 650
Poistot ja arvonalent. yht.	-799 372	-4 801 595	-10 002 650
Satunnaiset erät			
TILIKAUDEN TULOS	510 155	6 998 900	5 084 118
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	0	0	1 387 814
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	510 155	6 998 900	6 471 932

Taulukko 2. Kuntayhtymän virallinen tuloslaskelma.

Kuntayhtymän tuloslaskelma sisältää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian ja Gradia-kiinteistöliikelaitoksen tuloslaskelman yhdisteltynä. Tässä ns. virallisessa tuloslaskelmassa ei ole mukana jaksettuja eriä, kuten lomapalkkoja.

IRTAIMISTOHANKINNAT 2024					
1 000 e					
	TA 2024	Muutokset	TA + M 2024	Toteuma 01-06/24	Toteuma %
Ammattiopisto Gradia	698 *)	1 000	1 698 *)	396	23,3
Gradia-lukiot	20		20		0,0
Hallinto ja kehittäminen	130		130		0,0
Gradia-ravintolat					0,0
Gradia-kiinteistöt	220		220	11	5,0
Yhteensä	1 068	1 000	2 068	407	19,7
<p>*) Sisältää Kevyitä varastoja ja rakennelmia 90 teur (maalausammio)</p> <p>Ammattiopisto: -kuorma-auto 149,75 -viestintälaitteet, 29,55 -traktoridumpperi 52,00 -siltanosturi 36,80 -IT-laitteet 57,55</p> <p>Kiinteistöt: -Hiljaisen tilan kalusteet, Viitaniemi 11,07</p>					

Taulukko 3. Kuntayhtymän irtaimistohankintojen toteuma 1.-6.2024

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2024					
1 000 e					
	TA 2024	Muutokset	TA + M 2024	Toteuma 01-06/24	Toteuma %
Rakennukset:					
Aktivoitavat vuosikorjaukset	1 000		1 000	40	4,0
Viitaniementie 1 C - E tilamuutokset	580		580		0,0
Harjun A2 sisäilmakorjaus	1 200		1 200	427	35,5
Yhteensä	2 780	0	2 780	466	16,8
<p>-Viita C-D vedenjäähdyttimet 50,1 -Viita 1 C-E tilamuutoksen aleskirjaus -10,2 (vuodelta 2022) -Harju A2 sisäilmakorjaus 426,6</p>					

Taulukko 4. Kuntayhtymän kiinteistöjen rakentamisinvestointien toteuma 1.-6.2024

KUNTAYHTYMÄ 06/2024			
	Avaustase	Vuoden alusta	Muutos
T A S E			
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	3 679 695	3 679 695	0
Rakennukset	110 710 711	106 862 893	3 847 819
Koneet ja kalusto	4 320 374	4 001 517	318 857
Muut aineelliset hyödykkeet	244 070	244 070	0
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	266 070	504 927	-238 857
Aineelliset hyödykkeet yht.	119 220 920	115 293 101	3 927 819
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	252 851	252 851	0
Muut saamiset	123 264	123 264	0
Sijoitukset yht.	376 115	376 115	0
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	119 597 036	115 669 217	3 927 819
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Lahj.rahastojen erityiskatt.	500 938	476 924	24 015
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	500 938	476 924	24 015
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	181 218	181 218	0
Vaihto-omaisuus yht.	181 218	181 218	0
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	762 225	551 548	210 677
Muut saamiset	601 231	1 458 922	-857 691
Siirtosaamiset	779 653	4 553 533	-3 773 880
Lyhytaikaiset saamiset yht.	2 143 109	6 564 003	-4 420 893
Saamiset yht.	2 143 109	6 564 003	-4 420 893
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit	0	2 000 000	-2 000 000
Rahoitusarvopaperit yht.	0	2 000 000	-2 000 000
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset yht.	14 583 859	16 247 311	-1 663 452
VASTAAVAA YHTEENSÄ	137 006 160	141 138 672	-4 132 512

Taulukko 5. Kuntayhtymän tase - Vastaavaa.

KUNTAYHTYMÄ 06/2024			
	Avaustase	Vuoden alusta	Muutos
TASE			
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	-13 671 481	-13 671 481	0
Muut omat rahastot	-36 716 876	-36 716 876	0
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-39 315 251	-39 315 251	0
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-7 158 559	7 158 559
Oma pääoma yhteensä	-89 703 608	-96 862 167	7 158 559
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.			
Poistoero	-16 862 613	-16 862 613	0
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	-16 862 613	-16 862 613	0
PAKOLLISET VARAUKSET			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Lahjoitusrahastojen pääomat	-498 288	-491 224	-7 064
Toimeksiantojen pääomat yht.	-498 288	-491 224	-7 064
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.lait	-14 666 682	-14 666 682	0
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	-14 666 682	-14 666 682	0
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.lait	-1 999 998	-999 999	-999 999
Ostovelat	-4 010 266	-2 287 345	-1 722 921
Muut velat	-1 104 163	-2 338 684	1 234 521
Siirtovelat	-8 160 542	-6 629 959	-1 530 584
Lyhytaikainen vieras pääoma	-15 274 970	-12 255 986	-3 018 983
Vieras pääoma yhteensä	-29 941 652	-26 922 668	-3 018 983
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	-137 006 160	-141 138 672	4 132 512

Taulukko 6. Kuntayhtymän tase - Vastattavaa.

Taseen luvut sisältävät kuntayhtymän ja liikelaitoksen taseet yhdisteltynä.

Tulosalueiden katsaukset 30.6.2024 ja ennuste koko vuoden 2024 toteumista

Ammattiopisto Gradia

Lukuvuosi 2023–2024 on ollut Ammattiopisto Gradian ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Oppilaitoksen toiminnan voidaan arvioida käynnistyneen hyvin eri mittareilla mitattuna. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen perustana olevien suoritteiden määrä on pysynyt hyvällä tasolla henkilöstömäärän pienenemisestä huolimatta. Talous on saatu kuntoon.

Alkuvuosi 2024 on käynnistynyt talouden osalta positiivisesti. Tulos oli kesäkuun lopussa selkeästi ylijäämäinen, +3,27 miljoonaa euroa eli 1,5 miljoonaa euroa budjetoitua parempi. Eroa selittää suurelta osin budjetoitua pienempinä toteutuneet toimintakulut. Suurin ero budjetoituun (0,7 miljoonaa euroa) näkyy henkilöstökuluissa. Palkankorotusten osuus 2,98 % budjetoitiin ohjeistuksen mukaisesti tammikuun alusta alkaen, korotukset toteutuivat vasta 1.6. alkaen. Henkilöstökulujen osalta ero tulee tasoittumaan jonkin verran loppuvuoden aikana. Toimintatuotot toteutuivat hieman budjetoitua suurempina. Suurin ero näkyy sisäisissä myyntituotoissa. Ravintola Priimuksen opiskelija- ja korjaustyöt on toteutunut ennakoitua suurempana. Lisäksi Gradian omien autojen huolto- ja korjaustyöt on toteutettu pääosin sisäisenä palveluna, mikä näkyy pienempinä kustannuksina palveluiden ostoissa.

Alkuvuodesta tehty budjettimuutos lisäsi ammatillisen koulutuksen tulo- ja rahoitusta Ammattiopisto Gradiassa +3,8 miljoonaa euroa. Lisärahoitusta suunnattiin etenkin henkilöstökuluihin, ulkoisiin palvelujen ostoihin sekä aineisiin ja tarvikkeisiin. Suunnitelman toteuttaminen keskeytyi huhtikuussa. Syynä tähän oli kevään kehysriihestä saatu tieto ammatillisen koulutuksen tulevasta rahoitusleikkauksista vuodelle 2025. Ammattiopisto Gradialle tästä arvioidaan kohdentuvan merkittävä, noin -3,2 miljoonan euron säästötavoite. Tulevaa rahoitusleikkausta ennakoitua suuremman lisärahoituksen toteuttamiseksi suunniteltuja uusia rekrytointiajankorjauksia karsittiin. Lisäksi ulkoisia ostopalveluita on toteutettu entistä harkitummin, eikä niihin suunnattu lisärahoitus tule toteuttamaan täysimääräisesti. Oppisopimusten määrässä ei ole toteutunut odotetun suuruista kasvua, joten koulutuskorvauksiin varattu lisärahoitus ei ole toteutunut suunnitellusti. Aineiden ja tarvikkeiden hankinnassa on pidetty tiukkaa talouskuria. Irtaimistohankinnoissa kilpailuttamis- ja toimitusajat ovat osoittautuneet usean koneen kohdalla pitkiksi, joten poistot eivät ole toteutuneet talousarvion aikataulussa.

Loppuvuoden ennakoitua toteutuvan Ammattiopisto Gradiassa alkuvuoden suuntaisesti, joten vuoden 2024 tuloksen arvioidaan olevan noin +5,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Reilusti ylijäämäinen tulos antaa vakaampaa pohjaa tulevalle vuodelle ja tulossa olevaan rahoitusleikkaukseen.

AMMATTIOPISTO GRADIA	1 000 €		
	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	ERO
	1.-6.2024	1.-6.2024	
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	36 401	36 401	0
Myyntituotot (ulkoiset)	2 504	2 512	-8
Myyntituotot (sisäiset)	285	164	121
Vuokratuotot (ulkoiset)	3	0	3
Tuet ja avustukset, hankerahoi	156	156	0
Muut toimintatuotot	86	8	78
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	39 436	39 241	195
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-16 319	-17 003	685
Henkilöstökulut, muu työ	-2 901	-2 918	17
Palvel. ostot (ulkoiset)	-1 882	-2 258	376
Palvel. ostot (sisäiset)	-6 337	-6 261	-76
Aineet ja tarvikkeet	-1 519	-1 804	285
Avustukset	-108	-82	-26
Vuokrat (ulkoiset)	-384	-419	35
Vuokrat (sisäiset)	-6 072	-6 080	8
Verot	-18	-24	6
Muut toimintakulut	-42	-41	-1
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-35 581	-36 890	1 309
TOIMINTAKATE	3 855	2 351	1 504
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-2	0	-2
VUOSIKATE	3 854	2 351	1 503
Suunn. muk. poistot	-583	-605	22
TILIKAUDEN TULOS	3 271	1 746	1 525
YLI/ALIJÄÄMÄ	3 271	1 746	1 525

Taulukko 7. Ammattiopisto Gradian tuloslaskelma budjettivertailuna ajanjaksolta 1.-6.2024 sisältäen sisäiset erät.

Gradia-lukiot

Gradia-lukioiden toimintatuotot ovat toteutuneet budjetoidun mukaisena ja toimintakulut ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä.

Henkilöstökulujen toteuma on noin 560 000 euroa alle budjetoidun, mitä selittää varovaisesti valmisteltu opintotarjotin sekä vähäiset sijaiskustannukset. Lukuvuoden 2023–2024 suunnittelua vaikeutti pitkään jatkunut epätietoisuus Jyväskylän kaupungin lukiotuesta. Lukiotuen varmistuttua opintotarjontaa laajennettiin, mutta henkilöstömenot ovat kevätlukukauden osalta alittuneet osin juuri tästä syystä. Syyslukukauden tilanne tasaantuu erityisesti siinä tilanteessa, jos Jyväskylän kaupungin lukiotuki varmistuu. Lukuvuoden 2024–2025 opintotarjontaa on suunniteltu jälleen ilman Jyväskylän kaupungin lukiotuen osuutta.

Aineiden ja tarvikkeiden osalta kirjauksissa eivät näy vielä kaikki vuoden 2024 aikana toteutuvat hankinnat. Lukuvuoden 2024–2025 tarvittavien oppimateriaalien hankinnat näkyvät kirjauksissa pääosin vasta syyslukukauden aikana. Aineiden ja tarvikkeiden osuus tulee toteutumaan tämänhetkisen tiedon valossa budjetoidun mukaisena.

Ulkoisten palveluiden ostoissa on edelleen säästöä suhteessa budjettiin. Alitusta selittävät tiukkana jatkuneet talouden linjaukset kaikessa oppilaitosten toiminnassa. Henkilöstön täydennyskoulutustoiminnassa on pystytty hyödyntämään EduFutura-yhteistyötä erityisesti Jyväskylän yliopiston kanssa.

Vuoden 2024 ensimmäisen kuuden kuukauden tulos on Gradia-lukioissa toteutunut budjetoitua parempana. Tuloksessa näkyy TA2024:n valmisteluun liittyneet epävarmuustekijät: lukiokoulutuksen vuoden 2024 valtionosuuden yksikköhinta varmistui myöhään syksyllä ja lukuvuoden 2023–2024 opintotarjonnassa ja muussa oppilaitosten toiminnassa jouduttiin huomioimaan vuoteen 2024 mahdollisesti kohdistuva talouden sopeuttaminen. Tämänhetkisen tiedon perusteella Gradia-lukioiden vuoden 2024 tulos on toteutumassa hieman talousarviota parempana.

GRADIA-LUKIOT	1 000 €		
	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	ERO
TOIMINTATUOTOT	1.-6.2024	1.-6.2024	
Opiskelijatuotot	10 188	10 188	0
Myyntituotot (ulkoiset)	1	0	1
Myyntituotot (sisäiset)	6	6	0
Tuet ja avustukset, hankerahoi	20	0	20
Muut toimintatuotot	43	10	33
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	10 258	10 204	54
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-5 200	-5 763	563
Henkilöstökulut, muu työ	-440	-420	-20
Palvel. ostot (ulkoiset)	-119	-224	105
Palvel. ostot (sisäiset)	-2 273	-2 249	-24
Aineet ja tarvikkeet	-130	-391	261
Vuokrat (ulkoiset)	-270	-269	-1
Vuokrat (sisäiset)	-1 390	-1 384	-6
Verot	0	0	0
Muut toimintakulut	-2	-2	0
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 825	-10 702	878
TOIMINTAKATE	433	-498	931
VUOSIKATE	433	-498	931
Suunn. muk. poistot	-32	-30	-2
TILIKAUDEN TULOS	401	-528	930
YLI/ALIJÄÄMÄ	401	-528	930

Taulukko 8. Gradia-lukioiden tuloslaskelma budjettivertailuna ajanjaksolta 1.-6.2024 sisältäen sisäiset erät.

Hallinto ja kehittäminen

Hallinnon ja kehittämisen tulosalueen kesäkuun lopun tulos on toteutunut hieman budjetoitua paremmin. Tulosalueen ylijäämä on noin 270 000 euroa.

Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat tarkasteluajanjaksolla melkein odotetun mukaisesti ollen yhteensä 7,5 milj. euroa. Tulosalueen suurin tuloerä ovat sisäiset myyntituotot kuntayhtymän muille tulosalueille. Sisäisten myyntituottojen toteuma kesäkuun lopussa oli 6,2 milj. euroa. Tukien ja avustusten (hankerahoituksen) toteuma kesäkuun lopussa on noin 1,3 milj. euroa. Hankerahoituksen toteutumasta puuttuu vielä kesäkuun hanketuloutukset noin 90 000 euroa, jotka tuloutuvat heinäkuun talousraportille. Näin ollen hankerahoitusta on alkuvuodesta kertynyt hieman arvioitua enemmän.

Tulosalueen kokonaiskustannukset kesäkuun loppuun olivat 7,3 milj. euroa, mitkä jäävät budjetoidusta noin 190 000 euroa. Hallinnon ja kehittämisen tulosalueen henkilöstömenojen toteuma on kuuden kuukauden jälkeen noin 4,1 milj. euroa, joka alittaa budjetin noin 360 000 eurolla. Palkkakustannuksia on budjetoitu käyttäen palkankorotusprosenttia jo vuoden alusta, minkä lisäksi joissain yksiköissä on ollut henkilöstövajetta pitkin kevättä. Ulkoisten palveluiden ostojen toteuma on 2,2 milj. euroa, joka ylittää budjetin hieman. Hallinnon budjetissa palveluiden ostoissa näkyy palveluhintojen korotus erityisesti työterveyshuollon kustannusten osalta. Työterveyshuollon kustannuksia ovat kasvattaneet myös alkuvuonna toteutetut useat työpaikkaselvitykset usealla eri tulosalueella. Digipalveluiden ostopalveluita mm. tietoturvan osalta on siirtynyt toteutettavaksi syksyllä. Aineiden ja tarvikkeiden toteuma on noin 120 000 euroa. Alkuvuoden aikana on pyritty uusimaan työntekijöiden työvälineitä, mikä näkyy ostojen toteumassa.

Korkotuottojen toteuma on 135 000 euroa, joka sisältää kuntayhtymän tytäryhtiöltä saadun osinkotuoton. Hallinnon ja kehittämisen investointimäärärahaa (digipalveluille 130 000 euroa) on kesäkuun lopussa vielä käyttämättä, mikä näkyy myös tulosalueen poistojen kehityksessä.

Tulosalueen taloudellisen kehityksen odotetaan jatkuvan syksylläkin vakaana ja ennallaan. Koko vuoden tuloksen voidaan odottaa olevan hieman budjetoitua parempi.

Hallinnon ja kehittämisen tulosalueen toiminnasta nostoja kevään ajalta:

- Hallinnon ja kehittämisen henkilöstömäärä 30.6 oli 117 (vuosi sitten 124). Tulosalueen henkilöstömäärän pienentyessä toimenkuvia ja tehtäviä on jouduttu tarkastelemaan uudelleen sekä priorisoimaan eri tehtäviä. Työ jatkuu läpi kuluvan vuoden.
- Henkilöstömäärän vähentyessä henkilösidonaisuusien riski on kasvanut ja tähän on kiinnitetty huomiota.
- Koko tulosalueelle tehtiin keväällä työpaikkaselvitykset yhteistyössä työterveyden kanssa.
- Talouspalveluiden organisoituminen uudistettiin kevään aikana.
- Tulosalueella kehitettiin kuntayhtymälle yhteiskäyttöautojen malli, jota alettiin pilotoimaan Jämsän ja Viitaniemen kampuksilla. Tulosalueen budjetista hankittiin koko kuntayhtymän käytettävissä oleva auto Viitaniemeen. Auton hankinta tehtiin yhteistyössä Ammattiopiston auto puolen kanssa (kolarikorjaus). Yhteiskäyttöautojen tavoitteena on säästää kustannuksissa ja helpottaa työntekijöiden siirtymisiä eri kampusten välillä.
- Kv-palvelut toteuttivat henkilöstövaihtoahan sekä koordinoivat ammatillisen ja lukiokoulutuksen liikkuvuusvaihtorahoituksen hakemukset.
- Kehittämisyhteistyö ammatillisen koulutuksen osaamispoolien kanssa tiivistyi. Hankepalveluiden koordinoimana Gradiaan saatiin merkittävä hankerahoitus sähköiseen liikenteeseen.
- Asuntolatoiminnan tulevaisuudesta teetettiin ulkoinen selvitys.
- Kirjastoissa otettiin käyttöön itsepalvelulainaus.

HALLINTO JA KEHITTÄMINEN	1 000 €		
	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	ERO
	1.-6.2024	1.-6.2024	
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot (ulkoiset)	45	39	6
Myyntituotot (sisäiset)	6 192	6 192	0
Tuet ja avustukset, hankerahoi	1 292	1 345	-53
Muut toimintatuotot	16	0	16
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 545	7 576	-31
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-3	0	-3
Henkilöstökulut, muu työ	-4 136	-4 493	358
Palvel. ostot (ulkoiset)	-2 164	-2 035	-129
Palvel. ostot (sisäiset)	-99	-64	-35
Aineet ja tarvikkeet	-117	-91	-26
Avustukset	-9	-14	5
Vuokrat (ulkoiset)	-6	-20	14
Vuokrat (sisäiset)	-749	-744	-5
Verot	-2	0	-2
Muut toimintakulut	-57	-67	10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 342	-7 528	186
TOIMINTAKATE	203	48	156
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	135	30	105
VUOSIKATE	338	78	260
Suunn. muk. poistot	-71	-120	49
TILIKAUDEN TULOS	267	-42	310
YLI/ALIJÄÄMÄ	267	-42	310

Taulukko 9. Hallinto ja kehittäminen tuloslaskelma budjettivertailuna ajanjaksolta 1.-6.2024 sisältäen sisäiset erät.

Gradia-ravintolat

Gradia-ravintoloiden kesäkuun lopun tilanne oli +257 000 euroa ylijäämäinen. Tulos oli + 143 000 euroa budjetoitua parempi. Toimintatuotot toteutuivat +157 000 euroa budjetoitua isompana, joista ulkoisten myyntituottojen osuus oli +50 000 euroa ennakoitua suurempi. Toimintakuluista henkilöstökulut toteutuivat +79 000 euroa budjetoitua pienempinä huolimatta kesäkuussa toteutuneista palkankorotuksista. Vuodelle 2024 suunnitellut rekrytoinnit eivät ole toteutuneet, vaan työtä on tehty erittäin niukalla henkilöstöresurssilla. Aine- ja tarvikeostot ylittyivät -94 000 euroa johtuen osin helmikuussa v.2024 alkaneesta uudesta elintarvikkeiden ostosopimuskaudesta, jossa elintarvikkeiden hinnankorotukset olivat merkittävät. Loppuvuoden talouden arvioidaan toteutuvan vähintään talousarvion mukaisena.

Toisen asteen ammatillisten sekä lukio-opiskelijoiden aterioita toteutui tammi-kesäkuussa yhteensä 310 448 aterialla. Henkilöstö- sekä itsemaksavien opiskelijoiden aterioita kertyi 46 185 aterialla. Ammatikorkeakoululaisten aterioita kertyi 5 873 sekä Jyväskylän Steinerkoulun aterioita kertyi 14 915 aterialla. Yhteensä Gradia-ravintolat tuotti tammi-kesäkuussa 377 421 aterialla.

Gradia-ravintoloiden asiakastytyväisyyskyselyyn vastasi yhteensä 1 516 asiakastamme. Kysymykseen: Jos olet koulussa/ työssä käytkö syömässä joka päivä/vähintään 4 kertaa viikossa vastasi lukio-opiskelijoista 87 %, toisen asteen ammatillisista opiskelijoista 75,3 % ja henkilöstöstä 51,9 % myöntävästi.

GRADIA-RAVINTOLAT	1 000 €		
	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	ERO
TOIMINTATUOTOT	1.-6.2024	1.-6.2024	
Myyntituotot (ulkoiset)	983	933	50
Myyntituotot (sisäiset)	1 667	1 596	71
Tuet ja avustukset, hankerahoi	29	11	18
Muut toimintatuotot	18	0	18
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 697	2 540	157
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, muu työ	-772	-851	79
Palvel. ostot (ulkoiset)	-64	-44	-20
Palvel. ostot (sisäiset)	-311	-320	9
Aineet ja tarvikkeet	-794	-700	-94
Vuokrat (ulkoiset)	-1	0	-1
Vuokrat (sisäiset)	-496	-507	11
Verot	-3	-5	2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 441	-2 427	-14
TOIMINTAKATE	257	113	143
VUOSIKATE	257	113	143
TILIKAUDEN TULOS	257	113	143
YLI/ALIJÄÄMÄ	257	113	143

Taulukko 10. Gradia-ravintoloiden tuloslaskelma budjettivertailuna ajanjaksolta 1.-6.2024 sisältäen sisäiset erät.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Kiinteistöliikelaitoksen toisen kvartaalin tulos oli 1,2 milj. euroa ylijäämäinen. Tulos oli 399 000 euroa parempi kuin oli talousarviossa suunniteltu.

Toimintatuotot ovat toteutuneet 269 000 euroa suurempina kuin on suunniteltu. Viitasaaren tilojen myynti (179 000 euroa) on tullut talousarvion suunnittelun jälkeen. Ulkoisia vuokratuottoja on kertynyt budjetoitua enemmän johtuen indeksikorotuksista ja uusista vuokrasopimuksista.

Toimintakuluissa on kertynyt säästöä 134 000 euroa budjetoituun nähden, suurimmat säästöt ovat palveluiden ostoissa, joissa suurin vaikuttava tekijä on vuosikorjaukset, jotka painottuvat kesäaikaan. Henkilöstökuluja on kertynyt 37 000 euroa budjetoitua vähemmän, kesäkuussa voimaan tullut palkkaratkaisu tulee loppuvuodesta jonkun verran muuttamaan eroa. Ulkoiset vuokratulot ovat vastaavasti olleet 63 000 euroa budjetoitua suuremmat, johtuen odotettua suuremmista indeksikorotuksista.

Kiinteistöohjelman valmistelu on aloitettu keväällä ja tarkoituksena on tehdä päätökset toteutuksesta loppuvuoden aikana.

Rakentamisinvestoinneista suurin, Harjun A2 sisäilmakorjaus alkoi lukuvuoden päättyessä ja se on edennyt lähes sovitussa aikataulussa. Hankkeen aikana on todettu mm. asbestilöydöksiä, jotka ovat osaltaan aiheuttaneet aikatauluun ja kustannuksiin haasteita.

Kiinteistöliikelaitoksen koko vuoden ennustetta parantaa kiinteistöveropäätös, joka on budjetoitua pienempi. Kiinteistöveron laskuun vaikuttivat rakennuskustannusindeksin muutokset ja toteutetut kiinteistöjen myynnit. Henkilöstökuluissa ja vuosikorjauksissa on myös odotettavissa budjetoitua pienempi toteuma. Henkilöstökuluja pienentää omaehtoiset irtisanoutumiset, vuosikorjauksissa on tehty vain kiireellisemmät ylläpitokorjaukset. Vuosikorjauksina on toteutettu pelkästään ehdottoman tärkeiksi arvioituja ylläpitokorjauksia, sekä uuden strategian tavoitteiden mukaisia hankkeita. Lisäksi niissä rakennuksissa, joiden osalta lähitulevaisuuden tilankäytön suunnitelmat eivät ole vielä selvillä, on karstittu kiireettömiä ylläpitokorjauksia ja siirretty niitä tuleville vuosille.

GRADIA-KIINTEISTÖT LIIKELAITOS	1 000 €		
	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	ERO
	1.-6.2024	1.-6.2024	
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot (ulkoiset)	74	68	6
Myyntituotot (sisäiset)	948	997	-49
Vuokratuotot (ulkoiset)	949	879	70
Vuokratuotot (sisäiset)	8 706	8 715	-9
Muut toimintatuotot	352	101	251
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	11 029	10 760	269
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, muu työ	-729	-766	37
Palvel. ostot (ulkoiset)	-1 878	-2 026	148
Palvel. ostot (sisäiset)	-65	-61	-4
Aineet ja tarvikkeet	-1 381	-1 395	14
Vuokrat (ulkoiset)	-1 486	-1 423	-63
Verot	-61	-59	-2
Muut toimintakulut	0	-4	4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 600	-5 734	134
TOIMINTAKATE	5 429	5 026	403
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-71	-71	0
VUOSIKATE	5 358	4 955	403
Suunn. muk. poistot	-4 117	-4 113	-4
TILIKAUDEN TULOS	1 241	842	399
YLI/ALIJÄÄMÄ	1 241	842	399

Taulukko 11. Gradia-kiinteistöt liikelaitoksen tuloslaskelma budjettivertailuna ajanjaksolta 1.-6.2024 sisältäen sisäiset erät.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti 30.6.2024

Kuntayhtymän johtoryhmä teki vuoden alussa kokonaisvaltaisen, kuntayhtymätasaisen riskikartoituksen. Riskit luokiteltiin neljään kategoriaan: strategiset riskit, talouden riskit, operatiiviset riskit ja vahinkoriskit. Riskien vaikuttavuutta arvioitiin todennäköisyyden sekä mahdollisten seurausten suhteen. Kuntayhtymätasoisia riskejä tunnistettiin yli 40, joista merkittävimmiksi riskeiksi nousivat: rahoituksen muutokset ja nopeat heilahtelut, kustannusten nousu sekä tietoturvan pettäminen. Riskianalyysejä käytetään pohjana tulevan talousarvion valmistelussa. Kokonaisvaltainen riskikartoitus esitellään Gradian hallitukselle talousarviovalmistelun yhteydessä syksyn aikana. Kuntayhtymän rahoitukseen liittyvä riski on toteutumassa ensi vuonna, kun maan hallitus leikkaa ammatillisen koulutuksen rahoituksesta 100 milj. euroa, josta Gradian osuus on arviolta noin 3,2 milj. euroa. Kustannusten nousun riski on myös osittain toteutunut. Useat palveluntuottajat ovat nostaneet palveluhintojaan kuluvalle vuodelle, tämä näkyy esimerkiksi Gradia-ravintoloiden osalta elintarvikekustannusten toteumassa.

Kuntayhtymän eettiset periaatteet päivitettiin keväällä vastaamaan kuntayhtymän uutta strategiaa. Eettiset periaatteet-dokumentti kokoaa yhteen kuntayhtymän toiminnassa noudatettavia sääntöjä, ohjeita ja lakeja. Periaatteet tarkastelevat monia eri näkökulmia, joita kuntayhtymän toiminnassa on otettava huomioon, ja ne koskettavat jokaista Gradia-yhteisön jäsentä. Eettiset periaatteet ovat tärkeä osa kuntayhtymän sisäistä valvontaa.

Kuntayhtymän valmiusryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja on seurannut ja reagoinut oppilaitosmaailmassa keväällä tapahtuneisiin uhkatilanteisiin. Kaikille Gradian esihenkilöille järjestettiin pakollinen valmiusharjoitus helmikuussa, joka keskittyi erityisesti poikkeuksellisen vakavan väkivaltatilanteen hallintaan. Valmiusryhmä jatkoi Gradian valmiussuunnitelman työstöä käyttäen hyödyksi helmikuisen harjoituksen kokemuksia. Suunnitelma saatiin lähes valmiiksi. Poikkeustilanteisiin varautumista on huomioitu myös hallinnon eri osa-alueilla muun muassa kokoamalla työohjeita poikkeustilanteita varten.

Opiskelijoiden vakava häiriökäyttäytyminen on ollut leimallista koko viime lukuvuodelle. Tapauskohtainen kuormitus voi olla erityisen suuri asiaa hoitavilla opettajilla. Vaikka lukumääräisesti erityisen vakavia tapauksia ei ole paljon ja Gradiassa on ammattitaitoinen sisäinen verkosto (opettajat, ryhmänohjaajat, kuraattori, psykologit, esihenkilöt), niin haastavat tapaukset vaativat poikkeuksellisen paljon työtä myös ammattiopiston johdolta.

Jämsän kaupunki teki vuoden 2022 yhteistoimintaneuvotteluita koskevista Gradian hallituksen päätöksistä useita oikaisuvaatimuksia, joiden käsittely on siirtynyt vuoden 2023 aikana hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden ratkaisuja ei ole saapunut osavuosisiraporttia tehdessä.

Syksyn 2022 yhteistoimintamenettelyiden myötä tehdystä 61 irtisanomispäätöksestä kahden virkasuhteisen henkilön osalta oikaisuvaatimusten pohjalta tehdystä päätöksistä on valitettu hallinto-oikeuteen. Myöskään näistä ei ole saatu päätöksiä osavuosisiraportointikaudella.

Gradialle ei ole tullut uusia hallituksen päätösten oikaisuvaatimuksia osavuosisiraportoinnin kaudella.

Tulosalueiden raportoimat toteumat 30.6.2024:

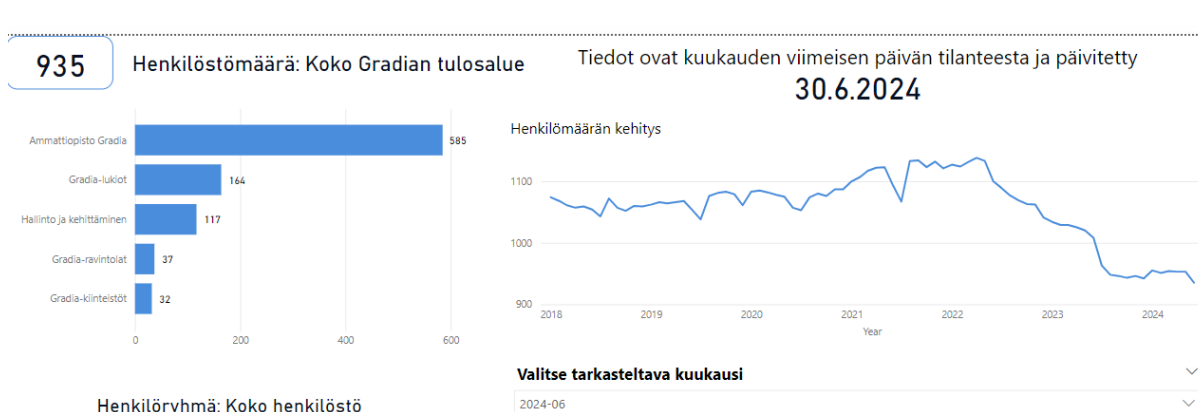
Gradian ja sen tulosalueiden johdon tietoon ei ole tullut muita merkittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tapahtumia/toteumia vuonna 2024.

Henkilöstöraportti 30.6.2024

Gradian kokonaishenkilöstövahvuus 30.6.2024 oli 935, kun vastaava luku 30.6.2023 oli 1 005 vakituista ja määräaikaista päätoimista työntekijää (-70 henkilöä eli vähennystä -7 %:ia). Kokonaisuudessaan henkilöstömäärä on vähentynyt vuoden vaihteesta – 7 henkilöllä kesäkuun loppuun mennessä.

Gradian työnantajaryhmä käsittelee kerran kuukaudessa rekrytointilupia ja muita rekrytointeihin liittyviä kysymyksiä yhdenmukaisten toimintatapojen ja kuntayhtymän johtajan hallintopäätöksenä annettujen rekrytointiohjeiden (viranhaltijapäätös 9.4.2024) mukaisen toiminnan varmistamiseksi.

Gradiassa on osavuosisiraportointikaudella rekrytoitu henkilöstöä 55 eri tehtävään, joista yli 80 % on toistaiseksi voimassa olevia. Hakemuksia tehtäviin tuli yhteensä lähes 1 100. Avoinna on ollut lähinnä opetus- ja ohjaushenkilöstön työtehtäviä.

Taulukko 12. Gradian henkilöstömäärä 30.6.2024 tulosalueittain sekä henkilöstömäärän kehitys 2018–2024.

Hankeraportti 30.6.2024

Hankeraportissa raportoidaan 30.6.2024 käynnissä olevien hankkeiden muodostaman hankesalkun kokonaistilanne ja toteuma.

Gradiassa oli kesäkuun 2024 lopussa (suluissa vuotta edeltävät tiedot) käynnissä 27 (42) hanketta, joiden kokonaisarvo oli 4,2 (7,8) miljoonaa euroa. Hankesalkun arvosta 3,9 (7,1) miljoonaa euroa on ulkopuolista hankerahoitusta ja 0,3 (0,8) miljoonaa euroa Gradian omarahoitusta. Omarahoituksen osuus on 7 (9) % hankesalkusta. Verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen hankesalkun koko on merkittävästi pienentynyt, sillä uusia hankkeita ei juurikaan haettu kesän 2022-syksy 2023 välillä Gradian sopeuttamistoimien tuoman epävarmuuden vuoksi.

Raportointikauden lopussa päättyneitä hankkeita oli 11 ja loppuvuodesta päättymässä on 11 hanketta. Syksyn 2024 aikana alkamassa olevia hankkeita on viisi ja niiden arvo on 1,3 miljoonaa euroa. Hankesalkun arvon pitäminen edes nykyisellä tasolla vaatii lisäpanostuksia hankeideointiin ja hankkeiden valmisteluun Gradian oppilaitoksissa. Haasteena on myös ammatillisen ja lukiokoulutuksen valtionavustusten merkittävä leikkaus valtion talousarviossa. Korvaavia rahoituslähteitä olisi kuitenkin löydettävissä alueellisesta ja kansainvälisestä hankerahoituksesta, mikäli riittävän laadukkaita kehittämisideoita syntyisi.

Kesäkuun lopun hankesalkun arvosta 60 (49) % suuntautuu ammatillisen koulutuksen kehittämiseen, 30 (35) % lukiokoulutuksen kehittämiseen ja 10 (16) % koko Gradian yhteiseen kehittämiseen.

Lukiokoulutuksen hankerahoituksen osuus on laskenut isojen valtionavustushankkeiden päätyttyä. Kesäkuun loppuun mennessä hankerahoitusta on käytetty 1,5 miljoonaa euroa. Käytetystä rahoituksesta 73 % on henkilöstökuluja, 25 % ostopalveluita ja loput aineita, tarvikkeita ja vuokria.

Rahoittajittain eniten hankkeita oli opetushallituksen rahoittamana (12) ja Erasmus+-rahoituksella (7). EAKR-hankkeita oli 1 ja ESR-hankkeita ainoastaan 1, mikä johtui pääosin siitä, ettei hankkeita haettu ja muutamaan haettuun verkostohankkeeseen saatiin kielteinen rahoituspäätös. Suurimmat hankkeista olivat lukiokoulutuksen Takaisin raiteille-hankkeet (yhteensä yli miljoona euroa), joissa toteutetaan Gradia-lukioiden opiskelijoille tukitoimia, kuten lisä- ja tukiopetusta sekä ohjausta, poikkeusolojen tasoittamiseksi vuosina 2020–2024. Ammatillisen koulutuksen hankkeista suurin oli Kohti tulevaisuuden työtä -hanke (450 t €), jonka tavoitteena on osaamispalveluilla tukea Jämsän alueen elinvoimaa ja toimintaympäristön kehittämistä äkillisen rakennemuutoksen tilanteessa. Myös sekä ammatillisen että lukiokoulutuksen Erasmus+ KA1-liikkuvuushankkeet olivat suurimpien joukossa (350–480 t €). Liikkuvuushankkeilla kehitetään ammatillisen ja lukiokoulutuksen kansainvälisyysosaamista mahdollistamalla henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuusjaksoja yhdessä eurooppalaisten kumppanuusverkostojen kanssa. Liikkuvuushankkeilla kehitetään ammatillisen ja lukiokoulutuksen kansainvälisyysosaamista mahdollistamalla henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuusjaksoja yhdessä eurooppalaisten kumppanuusverkostojen kanssa. Kevään 2024 saatiin merkittävät hankkeet oppimisen tukeen sekä ammatillisessa (325 500 euroa) että lukiokoulutuksessa (141 000 euroa).

Yleiskatsaus

Vuosi

2019 2020 2021 2022 2023 2024 Puolivuosikatsaus Tilinpäätös

Raportti

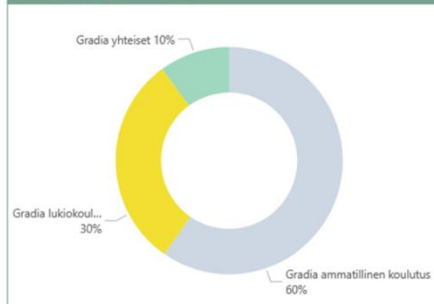
Aktiiviset projekti

4 204 483 €
Budjetti
1 814 938 €
Toteuma
1 067 158 €
Toteuma tilikauden alusta
27
Hankkeiden lukumäärä
7 %
Oma rahoitus %

Kokonaisbudjetti teemasalkuittain

Kokonaisbudjetti toteuttajittain

Alkavat ja haetut projektit

1 293 397 €
Budjetti
5
Hankkeiden lukumäärä
25 %
Oma rahoitus %

TOP 5 suurimmat projektia

Projektin nimi	Budjetti
Takaisin raiteille 3 - tukitoimet poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi Gradia-lukioissa	615 000 €
Kohti tulevaisuuden työtä	450 304 €
Promo 15	358 044 €
Promo 14	329 690 €
Laadukasta oppimisen tukea Ammattiopisto Gradiassa	325 500 €
Yhteensä	2 078 538 €

Organisaation rooli projekteissa

Toimitaan päätoteuttajana	Toimitaan osatoteuttajana
17	10

Päätyneiden hankkeiden raportit 31.12.2023 – 29.6.2024

Raportointisuunnitelman mukaisesti raportoidaan kaudella 31.12.2023 – 29.6.2024 päätyneiden hankkeiden taloudellinen toteutuma ja kehittämisen tulokset. Hanke katsotaan päätyneeksi viimeistä toteutuspäivää seuraavana päivänä. Raportointikaudella on päättynyt 11 hanketta.

1. Gradian vihreä siirtymä

Hankeaika: 16.12.2021 – 31.03.2024

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 164 500 €

Toteuma hankkeen lopussa: 159 865 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Jaana Tuppurainen

Keskeiset tulokset:

Gradian vihreä siirtymä -hankkeella tuettiin Gradian matkaa kohti Astetta parempaa tulevaisuutta. Hankkeen aikana laskettiin Gradian hiilijalanjälki vuosilta 2019 ja 2022 sekä laadittiin Ilmastotiekartta toimenpiteistä kohti hiilineutraaliutta. Osana tätä Gradian hallitus on hyväksynyt ilmastotavoitteet olla suorien päästöjen osalta hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä ja kaikkien päästöjen osalta 2030-luvulla. Hiilineutraaliustavoite on lisätty myös uuden strategian tavoitteeksi, osaksi talous- ja tilinpäätös-kertomuksia sekä hankintaohjetta. Hiilineutraaliustavoitetta tukemaan annettiin lisäksi Luontopositii-vinen Gradia -sitoumuksen (Sitoumus2050) energian käyttömme luontohaittojen minimoimiseksi yh-dessä Jyväskylän kaupungin, Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa.

Kestävien oppimisympäristöjen lisäksi gradialaisten kestävyystaitoja ja -tietoja laajennettiin OKKA-ser-tifiointijärjestelmän avulla. Priimuskampus sai myöntävän auditointilausunnon OKKA-sertifikaatille ke-väällä 2024, minkä lisäksi keväällä 2024 koko lukiokoulutus auditointiin ja he tulevat saaman OKKA-ser-tifikaatin viimeistään syksyllä -24. Jämsän yläkampus sai jatkoa olemassa olevalle sertifikaatille 2023 ja Kankaan kampuksen sertifikaatin luovutustilaisuus oli keväällä 2022. OKKA-sertifiointien etenemisestä Gradialla laadittiin aikataulu ja asetettiin tavoitteeksi, että Ammattiopisto Gradialla ja Gradian lukio-koulutuksella on käytössä sertifikaatit vuoteen 2027 mennessä. Gradia -ravintoloiden kestävyystyötä vahvistettiin näiden lisäksi Ekokompassin avulla, jonka uusinta-auditointi ajoittui keväälle 2024.

Gradian kaikki yhteiset kestävyystavoitteet ja -teot kuvattiin Gradian kestävä tulevaisuus – ohjelmaan ja sitä tukevaan visuaaliseen aineistoon. Ohjelmassa on huomioitu Gradian uuden strategian tavoittei-den lisäksi myös OKKA-indikaattoreiden vaatimukset sekä valtakunnallisen ammatillisen koulutuksen kestävyystiekartan tavoitteet. Sen toteutumista seuraa keväällä -24 perustettu laatu-kekeröryhmä.

Gradian kestävyystekojä jaettiin aktiivisesti avatuissa henkilöstön ja opiskelijoiden Kestävyystekojä-in-trasivustojen kautta sekä gradia.fi sivustolle avatussa kestävä kehityksen sivulla ja somekanavilla. Pe-rehdytyksen tueksi valmistui kestävyysteemaista, noin kolmen minuutin videota Gradian toiminnasta: työpaikkaohjaajille oma osaksi työpaikkaohjaajien Toolboxia, Jämsän ja Kankaan kampuksille omat sekä koko Gradian kestävyysteemaa kuvaava video, josta valmistui myös englanniksi tekstitetty versio, sekä some -käyttöön suunnattu minuuttiin tiivistetty versio. Gradian kestävyystavoitteista valmistui myös päivitettävä infograafi, jonka avulla esitetään vuosittain kestävä kehityksen tunnuslukuja.

2. Astetta enemmän laatua ja vaikuttavuutta ammattitaitokilpailuista

Hankeaika: 1.1.2022 – 31.11.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM

Gradian kokonaisbudjetti: 240 000 €

Gradian toteuma hankkeen lopussa: 206 235 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Jyväskylän ammattikorkeakoulut

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Vesa Iltola

Keskeiset tulokset:

Hankkeen päätavoitteena oli ammattitaitokilpailutoiminnan laadun kehittäminen ja varmistaminen, sekä kilpailutoiminnan vaikuttavuuden edistäminen. Lisäksi haluttiin tiivistää ja sujuvoittaa eri toimijoiden yhteistyötä. Hanke toteutettiin tiiviissä yhteistyössä Skills Finlandin kanssa. Tarkoituksena oli suunnitella, pilotoida ja mallintaa koulutuskokonaisuudet kansallisten ja kansainvälisten ammattitaitokilpailujen eri toimijoille. Hankkeessa syntyi opetus- ja toteuttamissuunnitelmat eri koulutuksille. Koulutuskokonaisuudet varmistavat kilpailujen järjestämisen sujuvuuden ja tasalaatuisuuden, sekä kilpailutoimijoiden riittävän osaamisen lajivastaava-, tuomari-, ekspertti - ja lajipäällikkö tai muissa vastavissa tehtävissä. Lisäksi kehitettiin verkkoalusta, jota hyödynnetään koulutuksissa ja viestinnässä.

Kaikki materiaalit ja sisällöt ovat käytössä seuraavissa koulutusprosesseissa. Ammattitaitokilpailujen vaikuttavuuteen ja sen mittaamiseen luotiin erilaisia kysymyspattereita eri kohderyhmille. Hankkeessa suunniteltiin kyselylomakkeet erikohderyhmille ammattitaitokilpailujen vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Kyselyitä toteutettiin säännöllisesti koulutus- ja kilpailutoiminnan eri vaiheissa. Kaikki toteutetut kyselyt analysointiin ja niistä saatujen palautteiden perusteella mm. koulutuksia uudistettiin. Kokonaisuutena hankkeessa tehdyt kyselyt ja raportit tarjoavat arvokasta tietoa ammattitaitokilpailujen järjestämiseen tai osallistumiseen kilpailuihin. Tulosten perusteella voidaan Seuraavat Taitaja-tapahtuminen järjestäjät voivat ottaa vaikuttavuuskyselyn käyttöönsä ja hyödyntää sitä tapahtuman suunnittelussa. Tavoitteena oli määritetysti integroida kilpailutoiminnan uusia pedagogisia menetelmiä ja hyviä käytänteitä oppilaitosten arkitoimintaan. Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa oli avainasemassa hankkeen edetessä ja tavoitteiden saavuttamisessa. Hankkeen aikana luotiin vahva ja avoin vuorovaikutus eri osapuolten välillä. Keskustelut ja palautteet yhteistyökumppaneilta olivat myönteisiä ja ne auttoivat lopullisten mallien ja materiaalien laadintaa. Kaikki tuotetut mallit ja materiaalit ovat yhteisesti kaikkien käytössä, ja niitä voi tarvittaessa edelleen kehittää tarpeiden mukaan.

3. Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen

Hankeaika: 01.01.2022 – 31.12.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM

Gradian kokonaisbudjetti: 30 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 31 936 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Osatoteuttajat: Careeria, Stadin AO, Hyria, JEDU, Grada, KSAK, Lappia, KPEDU, Kiipula, Ekami, Salpaus, OSAO, Tavastia, Luksia, WinNova, Mercuria, Perho, Riveria, Sampo, SASKY, SEDU, SYO, TREDU, TAI, Vamia, Varia, YSAO, Yrkesakademien, Business College Helsinki

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Noora Arela

Keskeiset tulokset:

Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen -hankkeessa kuvattiin ammatillisen koulutuksen viitearkkitehtuuri, joka kuvaa toimintaa ohjaavien periaatteiden, palvelujen, prosessien, tietojen ja

tietojärjestelmien muodostamaan kokonaisuutta. Viitearkkitehtuuri edistää yhteen toimivuutta ja varmistaa yhtenäisen toiminnan kansallisella tasolla.

Hankkeen aikana Gradiassa kartoitettiin organisaation omien arkkitehtuurikuvausten kehitystarpeet. Kartoituksen perusteella kuvauksia kehitettiin ja päivitettiin. Lisäksi lisättiin tietoisuutta eri arkkitehtuurien merkityksestä ja yhteyksistä organisaation toimintaan ja digipalveluihin.

Hankkeen edetessä täydennettiin Gradian Digiturvamalli-työkalua. Digiturvamalliin täydennettiin muun muassa tietojärjestelmiä ja niiden kuvauksia ja liitoksia toisiinsa. Digiturvamallia tullaan käyttämään myös koko henkilökunnan työkaluna Gradiassa. Jatkokehitys ja pitkäjänteinen kehittäminen on oleellista sekä arkkitehtuurityön että Digiturvamallin osalta hankkeen päättymisen jälkeen.

Hankkeen aikana tehdyt yhteiset kuvaukset tulevat helpottamaan myös Gradian arkkitehtuurikuvausten päivittämistä ja ylläpitoa. Myös yhteinen ymmärrys arkkitehtuurien tarpeesta on lisääntynyt Gradian sisällä. Näiden lisäksi eri oppilaitosten välisen tietouden lisääminen on ollut yksi merkittävä ja hyödyllinen anti hankkeessa. Tämän pohjalta jatkohankkeissa on helppo jatkaa.

Kokonaisarkkitehtuurin kypsyystason arviointimalli on iso osa hanketta, jonka kautta hanke jää elämään oppilaitoksiin vielä vuosiksi eteenpäin. Gradialla kypsyystason arviointimallia tullaan työstämään yhdessä syksyn 2024 aikana.

Aktiivinen osallistuminen työpaketteihin:

TP1 Aloitus ja kartoitus

TP4 Tietoarkkitehtuuri

TP5 Tietojärjestelmäarkkitehtuuri

Työpaketeissa luotua materiaalia on Gradian eri asiantuntijoiden kanssa työstetty ja verrattu omien kuvausten kanssa. Varsinkin TP5 luomat arkkitehtuurin kerrosnäkyvät, loogiset rajapinnat, tietojärjestelmäpalvelut, tietojärjestelmät ja tietojärjestelmien vuorovaikutuskaaviot on katselmoitu yhdessä.

<https://karkki.info/>

4. Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen

Hankeaika: 01.01.2022 – 31.12.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetus- ja kulttuuriministeriö, OKM

Gradian kokonaisbudjetti: 30 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 31 936 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

Osatoteuttajat: Careeria, Stadin AO, Hyria, JEDU, Grada, KSAK, Lappia, KPEDU, Kiipula, Ekami, Salpaus, OSAO, Tavastia, Luksia, WinNova, Mercuria, Perho, Riveria, Sampo, SASKY, SEDU, SYO, TREDU, TAI, Vamia, Varia, YSAO, Yrkesakademin, Business College Helsinki

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Noora Arela

Keskeiset tulokset:

Kokonaisarkkitehtuuria ammatilliseen koulutukseen -hankkeessa kuvattiin ammatillisen koulutuksen viitearkkitehtuuri, joka kuvaa toimintaa ohjaavien periaatteiden, palvelujen, prosessien, tietojen ja tietojärjestelmien muodostamaan kokonaisuutta. Viitearkkitehtuuri edistää yhteen toimivuutta ja varmistaa yhtenäisen toiminnan kansallisella tasolla.

Hankkeen aikana Gradiassa kartoitettiin organisaation omien arkkitehtuurikuvausten kehitystarpeet. Kartoituksen perusteella kuvauksia kehitettiin ja päivitettiin. Lisäksi lisättiin tietoisuutta eri arkkitehtuurien merkityksestä ja yhteyksistä organisaation toimintaan ja digipalveluihin.

Hankkeen edetessä täydennettiin Gradian Digiturvamalli-työkalua. Digiturvamalliin täydennettiin muun muassa tietojärjestelmiä ja niiden kuvauksia ja liitoksia toisiinsa. Digiturvamallia tullaan käyttämään myös koko henkilökunnan työkaluna Gradiassa. Jatkokehitys ja pitkäjänteinen kehittäminen on oleellista sekä arkkitehtuurityön että Digiturvamallin osalta hankkeen päättymisen jälkeen.

Hankkeen aikana tehdyt yhteiset kuvaukset tulevat helpottamaan myös Gradian arkkitehtuurikuvausten päivittämistä ja ylläpitoa. Myös yhteinen ymmärrys arkkitehtuurien tarpeesta on lisääntynyt Gradian sisällä. Näiden lisäksi eri oppilaitosten välisen tietouden lisääminen on ollut yksi merkittävä ja hyödyllinen anti hankkeessa. Tämän pohjalta jatkohankkeissa on helppo jatkaa.

Kokonaisarkkitehtuurin kypsyystason arviointimalli on iso osa hanketta, jonka kautta hanke jää elämään oppilaitoksiin vielä vuosiksi eteenpäin. Gradialla kypsyystason arviointimallia tullaan työstämään yhdessä syksyn 2024 aikana.

Aktiivinen osallistuminen työpaketteihin:

TP1 Aloitus ja kartoitus

TP4 Tietoarkkitehtuuri

TP5 Tietojärjestelmäarkkitehtuuri

Työpaketeissa luotua materiaalia on Gradian eri asiantuntijoiden kanssa työستetty ja verrattu omien kuvausten kanssa. Varsinkin TP5 luomat arkkitehtuurin kerrosnäkömöt, loogiset rajapinnat, tietojärjestelmäpalvelut, tietojärjestelmät ja tietojärjestelmien vuorovaikutuskaaviot on katselmoitu yhdessä.

<https://karkki.info/>

5. Promo 13

Hankeaika: 1.6.2022 – 31.5.2024

Rahoittaja ja rahasto: OPH, Erasmus+ KA1

Gradian kokonaisbudjetti: 374 533 €

Toteuma hankkeen lopussa: 386 990 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Joonas Penttinen

Keskeiset tulokset:

Hankkeessa jatkettiin Erasmus + rahoituksella toteutettavaa akkreditoinnin (2021–2027) mukaista kehittämistyötä opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuuden osalta. Kohderyhmiä olivat kaikki Jyväskylän koulutuskuntayhtymän ammatillisia tutkintoja suorittavat opiskelijat ja ammatillisen koulutuksen sekä tukipalveluiden henkilöstö.

Opiskelijaliikkuvuuksissa painopiste oli opiskelijoiden vähintään 6 viikon vaihdoissa. Vaihtojaksojen kestoa on kuitenkin tarvittaessa säädetty joustavasti kunkin opiskelijan elämäntilanne ja vastaanottavan organisaation reunaehdot huomioiden, jotta mahdollisimman moni pystyy lähtemään vaihtoon. Opiskelijavaihtojen osalta Promo-hankkeiden perustavoitteena on vahvistaa liikkuvuusmahdollisuuksien tasa-arvoa. Päättäneen hankkeen aikana jatkettiin esimerkiksi vivo-valmennuksen piirissä olevien opiskelijoiden lyhyiden vaihtojaksojen toteutusta. Vaihtojaksot tukivat opiskelijoita uuden osaamisen

hankkimisessa lisäten samalla ymmärrystä vieraista kulttuureista kansainvälisen oppimisympäristön myötä.

Henkilöstöliikkuvuuden tavoitteena on ollut tukea osallistujien ammatillista kehittymistä sekä sitä kautta edistää koulutuksen monipuolista kehittämistä. Opettajien ja muun henkilöstön liikkuvuudet edistivät osallistujien ammatillisen osaamisen kehittymistä sekä koulutuksen nykyaikaistamista ja kansainvälistämistä. Henkilöstön kv-liikkuvuuksien kautta edistetään pedagogisen osaamisen ja asiantuntemuksen pysymistä ajantasaisena. Vaihtojaksot toimivat vahvasti opiskelijaliikkuvuusprosesseja tukevana elementtinä tukien samalla Gradian strategisia tavoitteita.

Vakiintuneen kumppaniverkoston avulla hankkeen aikana saatiin sujuvasti toteutettua laadukkaita liikkuvuusjaksoja sekä opiskelijoille että henkilöstölle. Hankerahoituksen turvin vaihtojaksolla kävi yhteensä 122 opiskelijaa ja 58 henkilöstön jäsentä.

6. Vetoa ja voimaa pienten kuntien soteen

Hankeaika: 1.11.2022 – 31.5.2024

Rahoittaja ja rahasto: Keski-Suomen liitto

Gradian kokonaisbudjetti: 120 496 €

Toteuma hankkeen lopussa: 119 609 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat:

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Niina Murtoniemi

Keskeiset tulokset:

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan työvoimapula sekä vanhusten hoivaan liittyvät mitoitukset ovat lähi-vuosina olleet maakunnallisia ja kansallisia kestoaiheita. Ongelmiin on etsitty ja kokeiltu erilaisia ratkaisuja palkkauksesta kansainvälisiin rekrytointeihin. Väestön ikääntyminen on kasvava kansallinen ja kansainvälinen suunta. Pienet kunnat pärjäävät kasvukeskuksia huonommin työvoimasta kilpailtaessa.

Vetoa ja voimaa pienten kuntien soteen -hankkeen taustalla oli tavoitteena edistää työvoiman saata-vuutta ja saavutettavuutta sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla Keski-Suomen pienissä kunnissa. Hank-keessa luotiin ja tuotiin alasta kiinnostuneille sekä työnantajille esille erilaisia lähihoitaja- ja hoiva-avustaja koulutuksen malleja. Erityisesti luotiin malleja, miten opiskella kotipaikkakunnalla.

Hankkeessa oli kaksi päätavoitetta. Hankkeen ensimmäisen tavoitteena oli vahvistaa koulutukseen liit-tyvää hakeutumisvaihetta lisäämällä tietoisuutta joustavista koulutusmahdollisuuksista. Koulutusten saavutettavuutta hankkeessa on parannettu niin, että opinnot on mahdollista suorittaa omalta koti-paikkakunnalta käsin. Koulutuksen malleja kehitettiin niin, että ne mahdollistavat etäopinnot ja omalla paikkakunnalla työskentelyn (mm. verkko- opinnot, 2+ 3- malli, työpaikalla oppimista ohjaava työkir-jat).

Koulutukseen hakeutumista on selkeytetty ja hakeutumislomakkeita on yhdenmukaistettu hankkeen aikana. Hoiva-avustajakoulutukseen rakennettiin joustava hakeutumisen malli. Joustavassa hakeutu-misen mallissa hakijaan otetaan yhteyttä puhelimitse, kun järjestelmään saapuu hakulomake. On huo-mattu, että opiskelijoiden yksilöllinen ohjaus markkinointi ja hakeutumisvaiheessa on tärkeää. Se edis-tää alan koulutuksen kiinnostavuutta ja sillä on saavutettu myös lisähakijoita koulutusosalalle.

Toisena tavoitteena oli vahvistaa työnantajien rekrytointiprosessia hyödyntämällä joustavia koulutus-malleja ja toimintatapoja osana rekrytointia. Verkostoiduimme ja tapasimme useita eri esimiehiä ja työntekijöitä eri yrityksistä Keski- Suomen alueella. Tapaamisissa meillä oli teemana koulutuksen

mahdollisuudet osana rekrytointia. Keskusteluissa kävimme läpi oppisopimuskoulutusta sekä lyhytop-
pisopimusta esim. apuna sijaisjärjestelyissä.

Tapaamiset esimiesten kanssa toivat esille, että tietoa joustavista koulutusmahdollisuuksista tarvitaan
myös työpaikoilla. Suunnittelimme ja toteutimme teemalla koulutus rekrytointin tukena työpajoja
pienien kuntien työyksiköissä. Työpajoissa keskusteltiin kotipaikkakunnalla opiskelusta, yksilöllisistä
opiskelupoluista, opiskelijan ohjauksesta ja siihen liittyvästä pitovoimasta. Tapaamisissa nostettiin esiin
myös alalla olevien työntekijöiden osaamisen kehittäminen kertomalla ajankohtaisista täydennyskou-
lutuksista ja urapolkumahdollisuuksia.

Onnistuimme rakentamaan vahvoja yhteistyöverkostoja TE- palveluiden, yritysten ja muiden sidosryh-
mien välille. Tämä verkostoituminen auttoi ideoimaan, toteuttamaan hankkeen toimenpiteitä ja jaka-
maan tietoa sekä loi pohjaa tulevalle yhteistyölle.

Toteutimme useita hoiva-avustajien ja lähihoitajien tiedotus- ja rekrytointikampanjoita yhteistyössä
alueen työantajien ja TE- palveluiden kanssa. Tapahtumat nimesimme Sote Soi-nimen alle. Sote soi-
tapahtumia järjestimme Keski- Suomen paikkakunnilla, kirjastoissa, yläkouluilla, tapahtumissa ja we-
binaareissa.

Hankkeessa vahvistettiin koulutukseen hakeutumista ja rekrytointia, tietoisuus joustavista työpaikkaan
sitouttavista koulutusmalleista on lisääntynyt ja koulutuksen ja työn yhdistämisen mallit ovat tulleet
tutummaksi sekä hakijoille, että työnantajille että työntekijöille. Oppisopimusopiskelijoiden määrä on
kasvanut viime vuosista samoin kuin myös lyhytoppisopimusten määrä eri työnantajilla. Tehty yhteis-
työ TE-palveluiden, koulutuksen ja työelämän välillä on tuonut uusia eri elämän-, työllisyyden- ja työ-
kykyisyyden tilanteista olevia hakijoita.

Pienistä kunnista löytyy myös hoivatyöntekijöitä, kun tietoisuus erilaisista mahdollisuuksista opiskella
hoiva- tai lähihoitajaksi kotipaikkakunnalla saavuttaa opiskelijan ja työnantajan. Yksilöllinen ohjaus,
kotipaikkakunnalla opiskelu sekä verkossa tapahtuva opiskelu madaltavat sekä työttömän, ammatin-
vaihtajan tai muun opiskelijan osallistumista koulutukseen. Tämä näkyy erityisesti hoiva-avustajakou-
lutuksen opiskelijamäärän kasvuna.

7. Takaisin raiteille 2 – tukitoimet poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi Gradia-lukioissa

Hankeaika: 24.9.2022 - 31.12.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 513 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 513 825 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Marttiina Joensuu | Birgitta Mannila

Keskeiset tulokset:

Hankkeen toimilla tasoitettiin koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen vaikutuksia lukiolaisten
oppimiseen ja varmistettiin oppimistavoitteiden saavuttaminen ja niissä havaittujen puutteiden kor-
jaaminen. Aineenopettajien käytössä olleella tuki- ja lisäopetusresurssilla voitiin paikata opiskelijoiden
oppimisvajeita tai oppimisen vaikeuksia opintojaksoilla. Lähes kaikissa oppiaineissa opetusta lisättiin
ryhmiä jakamalla, järjestämällä tukiovetusta, työpajoja ja tukikahviloita sekä ylioppilastutkintoon val-
mistavia tukiovetintojaksoja.

Opiskelijoiden opintojen alkua sujuvoitettiin ja heille voitiin antaa paremmat valmiudet lukio-opintojen suorittamiseen. Hankeresurssilla palkattiin lukioihin lisää opinto-ohjaajia. Opiskelijoille annettiin entistä monipuolisempaa ja henkilökohtaisempaa opintojen ohjausta, kun ohjaus-, opetus- ja hyvinvointipalveluita voitiin laajentaa.

Hanke mahdollisti kahden erityisopettajan palkkaamisen lukioihin. Erityisopettajien ja aineenopettajien yhteistyönä toteutettiin samanaikaisopetusta ja pienryhmäopetusta. Koronaepidemian jälkeen opiskelijoilla oli aiempaa enemmän terveydellisiä haasteita, keskittymisvaikeuksia ja toiminnan ohjauksen taitojen puutteita. Keskeytyneiden kurssien vuoksi henkilökohtaisiin opintosuunnitelmiin tehtiin muutoksia ja useilla opiskelijoilla opiskeluaikaa jatkettiin. Opiskelijoille tarjottiin joustavia mahdollisuuksia puuttuvien suoritusten viimeistelyyn. Erityisopettajat tekivät monipuolista yhteistyötä opiskelijahuoltohenkilöstön kanssa. Näin voitiin lisätä erityisopetuspalveluita ja moniammatillista tukea poikkeustilanteen vuoksi putoamisvaarassa oleville opiskelijoille.

Hankkeen aikana palkattiin kaksi opiskeluavustajaa, joiden toiminta palveli opiskelijoiden viihtymistä ja vapaa-aikaa sekä vahvisti lukion oppimissisältöjä ja lisäsi yhteisöllisyyttä tuomalla opiskelijoiden arkeen ohjattua ja valvottua yhteisöllistä toimintaa. Opiskeluavustajat tukivat opiskelijoita opinnoissa ja ylioppilaskirjoituksiin valmistautumisessa sekä elämänhallinnan ja hyvinvoinnin kysymyksissä sekä järjestivät erilaisia tapahtumia ja kampanjoita koulutyön tukemiseksi.

8. Opiskelija oman elämänsä ohjaajana - sujuvat ja saavutettavat ohjausprosessit suuressa lukiossa

Hankeaika: 9.2.2022 – 31.12.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 159 515 €

Toteuma hankkeen lopussa: 160 137 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Gradia

Osatoteuttajat: Kuopion ja Lahden kaupunkien lukiokoulutukset

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Laura Sallinen

Keskeiset tulokset:

Hankkeessa kuvattiin tavoitteiden mukaisesti suuren lukion ohjauksen prosesseja, arvioitiin olemassa olevia toimintamalleja, ja selvitettiin ohjauksen laatua ja saavutettavuutta. Hankkeen osatavoitteiden mukaisten tiimien työn tuloksena syntyi useita toimintamalleja ja työkaluja tukemaan opinto-ohjauksen polkua nivelvaiheesta jatko-opintoihin ohjaukseen sekä jälkiohjaukseen.

Ohjauksen prosessien kuvauksen ja arvioinnin tuloksena löytyi kriittisimmät suuren lukion ohjauksen kehittämistarpeet. Ohjauksen laatua ja saavutettavuutta arvioitiin sekä perinteisin kyselyin että tekoälypohjaisen työkalun avulla. Kussakin lukiossa tehty kehittämistyö keskittyi kriittisimpiin osatavoitteisiin. Yhteistyötä tehtiin erityisesti HOPS-prosessin kehittämisessä, koulutusten toteuttamisessa ja suuren lukion ohjauksen mallin rakentamisessa. Myös tuen tarpeen tunnistamisessa ja monikielisten opiskelijoiden ohjauksen kehittämisessä tehtiin tiivistä yhteistyötä.

Ohjaustyön tueksi ja opiskelijan aktiivista roolia edistämään kehitettiin sekä täysin uusia että olemassa olevista työkaluista paranneltuja digitaalisia ratkaisuja. Esimerkiksi Wilman työkalujen kehittäminen ja tekoälyä hyödyntävät ratkaisut ovat herättäneet mielenkiintoa lukioväen keskuudessa.

Hankkeen järjestämät koulutukset ovat lisänneet henkilöstön ohjausosaamista. Ohjauksen prosessit ja ohjauksen toimijoiden työnjako ovat selkiytyneet. Nivelvaiheen yhteistyö on tehostunut ja tiedonsiirto sekä siirretyn tiedon hyödyntäminen ovat parantuneet. TUVASTA lukioon siirtyvien opiskelijoiden

ohjaukseen kehitettyä mallia on päästy testaamaan. Tuen tarpeen arviointiin on kehitetty uusia, toimivia ratkaisuja, jotka ovat vakiintuneet käyttöön. Myös ohjaaminen tuen piiriin on tehostunut. Opiskelijan HOPS-prosessin tueksi kehitetyt Wilman lomakkeet ovat aktiivisessa käytössä ja opiskelijan aktiivista roolia tukevat materiaalit ja tietopakettit on otettu käyttöön.

Jälkiohjaus on tehostunut siihen kehitettyjen toimintamallien ansiosta. Hanketyön ansiosta ohjausta ja sen prosesseja on tarkasteltu yhteistyössä koko henkilöstön kanssa.

Hankkeen kehittämiä toimintamalleja ja työkaluja sekä niiden käytöstä saatuja kokemuksia on jaettu koko hanketyön ajan mm. hankkeen blogissa, opinto-ohjaajien sosiaalisen median alustoilla, OPH:n julkaisuissa ja seminaareissa, opopäivillä sekä kaikille avoimessa hankkeen päätöswebinaarissa. Valta-kunnallisesti merkittäviä hankkeen pilotointeja ovat olleet mm. tekoälyn hyödyntäminen opintojen seurannassa ja ohjauksen laadun arvioinnissa sekä monikielisten opiskelijoiden ohjauksen malli.

<https://blogit.gradia.fi/sisu/>

<https://blogit.gradia.fi/sisu/2024/02/23/sisu-hankkeen-kasikirja-julkaistu/>

9. Lukiot Erasmus KA121 (22–23)

Hankeaika: 1.6.2022 – 31.5.2024

Rahoittaja ja rahasto: OPH, Erasmus+ KA1

Gradian kokonaisbudjetti: 351 412 €

Toteuma hankkeen lopussa: 271 710 €

Päätoteuttajaorganisaatio/ Koordinaattori: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/ projektin vetäjä Gradiassa: Joonas Penttinen

Keskeiset tulokset:

Lukiot Erasmus KA121 (22-23) -hankkeessa tavoitteena oli jatkaa Erasmus+ rahoituksella akkreditoinnin (2021–2027) mukaista kehittämistyötä opiskelija- ja henkilöstöliikkuvuuden sekä muiden osa-alueiden osalta. Kohderyhminä hankkeessa olivat Gradian nuorten lukiokoulutuksen opiskelijat sekä lukiokoulutuksen henkilöstö.

Gradia-lukioissa edistettiin hankkeen aikana opiskelijoiden ja henkilöstön kansainvälistymistä. Osaamisen kehittäminen, henkilökohtaiset oppimispolut ja elinikäiseen oppimiseen kannustaminen olivat hankkeen toimintojen keskiössä. Opiskelijoiden yksilö- ja ryhmävaihdot ovat kasvattaneet opiskelijoiden kansainvälisyysosaamista ja tukien samalla osallistujien jatko-opinto- ja työelämävalmiuksia. Henkilöstöliikkuvuuksien kautta saatiin tarvittavaa tukea opiskelijaliikkuvuuksille, ja samalla kasvatettiin lukion henkilöstön osaamista, mikä edistää kehittämistyötä myös omassa organisaatiossa.

Hankkeen aikana Gradia-lukioissa saatiin lisäksi kehitettyä kv-verkostoja ja liikkuvuustoimintojen käytänteitä. Sekä opiskelija- että henkilöstöliikkuvuuksien prosesseja on edistetty ja sujuvoitettu, mitä kautta liikkuvuuksien laatua on saatu kehitettyä laadullisesti ja määrällisesti verrattuna edelliseen hankkeeseen.

10. Lukioiden kehittämisverkosto

Hankeaika: 1.1.2023 – 31.5.2024

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 7 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 7 118 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Gradia-lukiot

Osatoteuttajat:

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Samuli Laitinen

Keskeiset tulokset:

Opetushallituksen ylläpitämä lukioiden kehittämisverkosto keskittyy kehittämään lukiokoulutusta kaikkialla Suomessa. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Gradia-lukiot ovat yksi alueellisista koordinaattori-kouluista ja tulosaluejohtaja, rehtori Samuli Laitinen toimii alueellisena koordinaattorina.

Hankekauden aikana LUKE-verkosto järjesti opettajien mm. täydennyskoulutuspäiviä, joista 5.10.2023 ja 13.4.2024 olivat samalla Gradia-lukioiden vesopäiviä. Lisäksi LUKE-verkosto osallistui Keski-Suomen lukioiden rehtoreiden, opinto-ohjaajien ja erityisopettajien tapaamisten järjestelyihin. Koordinaattori Samuli Laitinen osallistui OPH:n valtakunnallisten lukiopäivien järjestelyihin.

Gradia-lukioissa toimintaa koordinoivat myös apulaisrehtorit Riikka Lahtonen ja Joonas Ketonen.

11. Digisti enemmän toisella asteella - DenTa

Hankeaika: 04.05.2022 – 31.12.2023

Rahoittaja ja rahasto: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 113 322 €

Toteuma hankkeen lopussa: 112 725 €

Päätoteuttajaorganisaatio/koordinaattori: Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö/projektin vetäjä Gradiassa: Heini Pennanen

Keskeiset tulokset:

Hankeessa kehitettiin toisen asteen opettajien digipedagogista osaamista. Hankkeen työpajakokonaisuuksissa osallistuvat opettajat oppivat käytännönläheisiä ja helposti hyödynnettäviä menetelmiä ja sovelluksia, joiden avulla he voivat jatkossakin tuottaa monipuolisia, oppimista tukevia digimateriaaleja. Näiden materiaalien avulla opettajat voivat tukea erilaisia oppijoita niin luokassa kuin verkkoymäristöissäkin.

Koulutukset suunniteltiin itsenäisiksi työpajakokonaisuuksiksi, jotka kattoivat viisi eri teemaa:

1. Verkko-opintopakso Moodleen - opettajat oppivat luomaan monipuolisia opintokokonaisuuksia Moodle-oppimisalustalle.
2. Pakuhuonepeli osaksi opetusta - osallistujat saivat ideoita, miten pakuhuonepelin elementtejä, voi hyödyntää osana opetusta.
3. Opetusvideoita helposti - osallistujat oppivat tuottamaan erilaisia videomateriaaleja oman opetuksensa ja opiskelijoiden oppimisen tueksi.
4. Virtuaalidollisuuden mahdollisuudet opetuksessa - opettajat tutustuivat eri virtuaaliympäristöihin ja pohtivat sen roolia oppimisessa.
5. interaktiivisen oppimateriaalin rakentaminen - osallistujat oppivat luomaan polutetun, vuorovaikutteisen digimateriaalin.

Työpajat toteutettiin siten, että opettajat pystyivät koulutuksien aikana suunnittelemaan ja toteuttamaan kehittämistehtävänsä sekä opettelemaan tarvittavien ohjelmistojen ja välineiden käyttöä. Kehittämistehtävänsä osallistujat tekivät suoraan omaan opetukseensa ja oman työyhteisönsä hyväksi.

Osallistujat olivat aktiivisia ja sitoutuminen koulutuksiin oli erittäin hyvä. Myös koulutuksista saadut palautteet olivat kiitettäviä.

<https://blogit.gradia.fi/denta>

Gradia-koulutuspalvelut Oy

Gradia-koulutuspalvelut Oy:n kaksi ensimmäistä kvartaalia ovat toteutuneet sekä toiminnallisesti että tuloksellisesti yli asetettujen tavoitteiden. Koulutusmarkkina on tällä hetkellä kahtiajakoinen. Erityisesti rakentamisen ja rakennustuoteteollisuuden syvä taantuma on laskenut rekrytointikoulutusten määrää verrattuna edelliseen vuoteen mutta palveluilla kysyntä on normaalilla tasolla. Yleisesti korkea työttömyys ja lomautukset ovat taas mahdollistaneet osallistumisen lisä- ja täydennyskoulutuksiin ja se on näkynyt positiivisena kasvuna erityisesti ammatillisissa kapasiteettikoulutuksissa, joiden volyymit ovat ensimmäisen puolen vuoden aikana toteutuneet merkittävästi yli asetettujen tavoitteiden. Haasteena tilikauden aikana on se, että ELY-keskusten koulutuksiin suunnattuja rahoituksia on leikattu ja sen seurauksena myös koulutuksien sopimusten rahoitusta rajoitetaan. Tällä on vaikutusta loppuvuoden koulutusten toteutusmääriin ja koulutustarjontaa supistetaan. Edellisestä huolimatta tilikausi 2024 on toteutumassa ennusteen mukaisesti niin, että liikevaihtotavoite 2,3M€ saavutetaan.

Yhtiön kahden ensimmäisen kvartaalin liikevaihto oli 1,6 milj. euroa ja tulos 191 000 euroa. Asiakasmäärä oli 2 080 ja opiskelijatyöpäiviä kertyi 20 345.

Hyväksytty kuntayhtymän valtuustossa XX.XX.XXXX
Voimaantulo XX.XX.XXXX alkaen

*Lukuohje (poistetaan
hyväksymisen jälkeen)*

*Sininen = lisäys
~~Punainen~~ = poisto*

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
GRADIA
HALLINTOSÄÄNTÖ
XX.XX.XXXX alkaen

HALLINTOSÄÄNTÖ

Sisällysluettelo

I OSA HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN.....	7
1 LUKU KUNTAYHTYMÄN JOHTAMINEN	7
1 § HALLINTOSÄÄNNÖN SOVELTAMINEN	7
2 § KUNTAYHTYMÄN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ	7
3 § ESITTELY KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSESSA.....	7
4 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN TEHTÄVÄT.....	7
5 § KUNTAYHTYMÄN VALTUUSTON PUHEENJOHTAJAN TEHTÄVÄT	8
6 § KUNTAYHTYMÄN VIESTINTÄ	8
2 LUKU TOIMIELINORGANISAATIO	9
7 § KUNTAYHTYMÄN VALTUUSTO	9
8 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUS.....	9
9 § KUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA	9
10 § SOVELTUMATTOMUUDEN RATKAISUJEN TOIMIELIN (SORA).....	9
11 § KUNTAYHTYMÄN LIIKELAITOKSET	10
12 § VAIKUTTAMISTOIMIELIMET.....	10
3 LUKU HENKILÖSTÖORGANISAATIO.....	11
13 § HENKILÖSTÖORGANISAATIO.....	11
14 § KUNTAYHTYMÄN JOHTAJA.....	11
15 § TULOSALUEJOHTAJA, REHTORI.....	11
16 § AMMATILLISEN KOULUTUKSEN APULAISREHTORIT	13
17 § GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN JOHTAJA.....	13
XX TULOSALUEJOHTAJA, RUOKAPALVELUJOHTAJA	14
18 § KUNTAYHTYMÄN TALOUS- JA HALLINTOJOHTAJAN TEHTÄVÄT.....	14
19 § KUNTAYHTYMÄN KEHITTÄMISJOHTAJAN TEHTÄVÄT.....	15
20 § TOIMIVALTA KUNTAYHTYMÄN HENKILÖSTÖASIOISSA	15
21 § LÄHIESIHENKILÖN TEHTÄVÄT.....	16
4 LUKU KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA.....	18
22 § KONSERNIJOHTO.....	18
23 § KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO	18
24 § SOPIMUSTEN HALLINTA.....	18
5 LUKU TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO	19
25 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA	19
26 § SOVELTUMATTOMUUDEN RATKAISUJEN TOIMIELIMEN (SORA) TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA	19

27 §	VIRANHALTIJOIDEN JA ESIHENKILÖIDEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA.....	19
28 §	GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA.....	20
29 §	TOIMIVALLAN SIIRTÄMINEN ETEENPÄIN.....	20
30 §	TOIMIVALTA PÄÄTTÄÄ ASIAKIRJAN ANTAMISESTA.....	20
31 §	ASIAN OTTAMINEN KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN KÄSITELTÄVÄKSI.....	20
32 §	ASIAN OTTAMINEN LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN KÄSITELTÄVÄKSI.....	20
33 §	OTTOKELPOISEN PÄÄTÖKSEN ILMOITTAMINEN.....	20

6 LUKU TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA..... 22

34 §	KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN YLEISTOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA.....	22
35 §	VIRAN PERUSTAMINEN JA LAKKAUTTAMINEN SEKÄ VIRKANIMIKKEEN MUUTTAMINEN.....	22
36 §	VIRKASUHTEEN MUUTTAMINEN TYÖSUHTEEKSI.....	22
37 §	KELPOISUUSVAATIMUKSET.....	22
38 §	HAETTAVAKSI JULISTAMINEN.....	22
39 §	PALVELUSSUHTEESEEN OTTAMINEN.....	23
40 §	EHDOLLISEN VALINTAPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN.....	24
41 §	VIRKAAN OTTAMINEN VIRKAAN VALITUN IRTISANOUDUTTUA ENNEN VIRANTOIMITUKSEN ALKAMISTA.....	24
42 §	HARKINNANVARAISET VIRKA- JA TYÖVAPAAT.....	24
43 §	VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUKSEN HARKINNANVARAISTEN MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN.....	24
44 §	VIRANHALTIJAN SIIRTÄMINEN TOISEEN VIRKASUHTEESEEN.....	24
45 §	SIVUTOIMET.....	25
46 §	VIRANHALTIJAN TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN SELVITTÄMINEN.....	25
47 §	VIRANTOIMITUKSESTA PIDÄTTÄMINEN.....	25
48 §	VIRKASUHTEEN JA TYÖSUHTEEN MUUTTAMINEN OSA-AIKAISEKSI.....	25
49 §	LOMAUTTAMINEN.....	25
50 §	PALVELUSSUHTEEN PÄÄTTYMINEN.....	25
51 §	MENETETTYJEN ANSIOIDEN KORVAAMINEN.....	26
52 §	PALKAN TAKAISINPERIMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN.....	26
53 §	MUUT HENKILÖSTÖASIOITA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET.....	26

7 LUKU TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN..... 27

54 §	KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON TEHTÄVÄT.....	27
55 §	ASIAKIRJAHALLINTOA JOHTAVAN TYÖNTEKIJÄN TEHTÄVÄT.....	27
56 §	TOIMIELIMEN, TULOSALUEEN, TOIMINTAYKSIKÖN, PALVELUALAN JA PROJEKTIN ASIAKIRJAHALLINNON TEHTÄVÄT.....	28

II OSA TALOUS JA VALVONTA..... 29

8 LUKU TALOUDENHOITO..... 29

57 §	TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA.....	29
58 §	TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	29
59 §	TOIMINNAN JA TALOUDEN SEURANTA.....	29

60 §	TALOUSARVION SITOVUUS	29
61 §	TALOUSARVION MUUTOKSET	30
62 §	OMAISSUUDEN LUOVUTTAMINEN JA VUOKRAAMINEN	30
XX §	PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN ARVON MUUTOKSET	31
63 §	OMAISSUUDEN VAKUUTTAMINEN	31
64 §	LASKUJEN HYVÄKSYJÄT JA MAKSUKORTTIEN MYÖNTÄMINEN	31
65 §	HANKINNAT	32
66 §	POISTOSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN	33
67 §	RAHATOIMEN HOITAMINEN	33
68 §	MAKSUISTA PÄÄTTÄMINEN	33
69 §	ASIAKIRJOJEN ANTAMISESTA PERITTÄVÄT MAKSUT	34
9 LUKU	ULKOINEN VALVONTA	35
70 §	ULKOINEN JA SISÄINEN VALVONTA	35
71 §	TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOUKSET	35
72 §	TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA RAPORTIT	35
73 §	SIDONNAISUUSILMOITUKSIIN LIITTYVÄT TEHTÄVÄT	36
74 §	TILINTARKASTUSYHTEISÖN VALINTA	36
75 §	TILINTARKASTAJAN TEHTÄVÄT	36
76 §	TARKASTUSLAUTAKUNNAN ANTAMAT TEHTÄVÄT	36
77 §	TILINTARKASTUSKERTOMUS JA MUU RAPORTOINTI	36
10 LUKU	SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	37
78 §	KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	37
79 §	JOHTOKUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	37
80 §	VIRANHALTIJOIDEN JA ESIHENKILÖIDEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT	37
81 §	SISÄISEN TARKASTUKSEN TEHTÄVÄT	38
III OSA	VALTUUSTO	39
11 LUKU	VALTUUSTON TOIMINTA	39
82 §	VALTUUSTON TOIMINNAN JÄRJESTELYT	39
83 §	VALTUUSTORYHMÄN MUODOSTAMINEN JA VALTUUSTORYHMÄN NIMI	39
84 §	MUUTOKSET VALTUUSTORYHMÄN KOKOONPANOSSA	39
12 LUKU	VALTUUSTON KOKOUKSET	40
85 §	VALTUUSTON VARSINAINEN KOKOUS JA SÄHKÖINEN KOKOUS	40
86 §	KOKOUSKUTSU	40
87 §	ESITYSLISTA	40
88 §	SÄHKÖINEN KOKOUSKUTSU	40
89 §	ESITYSLISTAN JA LIITTEIDEN JULKAISEMINEN KUNTAYHTYMÄN VERKKOSIVUILLA	41

90 §	JATKOKOKOUS.....	41
91 §	VARAVALTUUTETUN KUTSUMINEN.....	41
92 §	LÄSNÄOLO KOKOUKSESSA.....	41
93 §	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS.....	41
94 §	KOKOUKSEN JOHTAMINEN	42
95 §	PUHEENJOHDON LUOVUTTAMINEN VARAPUHEENJOHTAJALLE.....	42
96 §	TILAPÄINEN PUHEENJOHTAJA.....	42
97 §	ESTEELLISYYS	42
98 §	ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	43
99 §	PUHEENVUOROT	43
100 §	PÖYDÄLLEPANO JA ASIAN PALAUTTAMINEN VALMISTELTAVAKSI	43
101 §	EHDOTUKSET JA KESKUSTELUN PÄÄTTÄMINEN	44
102 §	ILMAN ÄÄNESTYSTÄ SYNTYVÄN PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN	44
103 §	ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET	44
104 §	ÄÄNESTYSTAPA JA ÄÄNESTYSJÄRJESTYS.....	44
105 §	ÄÄNESTYKSEN TULOKSEN TOTEAMINEN.....	45
106 §	TOIMENPIDEALOITE	45
107 §	PÖYTÄKIRJAN LAATIMINEN JA TARKASTAMINEN.....	45
108 §	PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO KUNTAYHTYMÄN JÄSENKUNNILLE	45
13 LUKU	ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI.....	46
109 §	VAALEJA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET.....	46
110 §	ENEMMISTÖVAALI	46
111 §	VALTUUSTON VAALILAUTAKUNTA	46
112 §	EHDOKASLISTOJEN LAATIMINEN.....	46
113 §	EHDOKASLISTOJEN JÄTTÄMINEN JA VAALITOIMITUKSEN NIMENHUUTO	47
114 §	EHDOKASLISTOJEN TARKASTUS JA OIKAISEMINEN	47
115 §	EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ	47
116 §	SUHTEELLISEN VAALIN TOIMITTAMINEN.....	47
117 §	SUHTEELLISEN VAALIN TULOKSEN TOTEAMINEN	47
14 LUKU	VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS	48
118 §	VALTUUTETTUJEN ALOITTEET	48
119 §	KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSELLE OSOITETTAVA KYSYMYS	48
120 §	KYSELYTUNTI	48
IV OSA	PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY.....	49
15 LUKU	KOKOUSMENETTELY.....	49
121 §	MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN	49
122 §	TOIMIELIMEN PÄÄTÖKSENTEKOTAVAT	49
123 §	SÄHKÖINEN KOKOUS.....	49

124 §	SÄHKÖINEN PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELY.....	49
125 §	KOKOUSAIKA JA -PAIKKA	50
126 §	KOKOUSKUTSU.....	50
127 §	SÄHKÖINEN KOKOUSKUTSU.....	50
128 §	ESITYSLISTAN JA LIITTEIDEN JULKAISEMINEN KUNTAYHTYMÄN VERKKOSIVUILLA.....	50
129 §	JATKOKOKOUS	50
130 §	VARAJÄSENEEN KUTSUMINEN	51
131 §	LÄSNÄOLO KOKOUKSESSA.....	51
132 §	KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN EDUSTAJA MUISSA TOIMIELIMISSÄ	51
133 §	KOKOUKSEN JULKISUUS.....	51
134 §	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS.....	52
135 §	TILAPÄINEN PUHEENJOHTAJA	52
136 §	KOKOUKSEN JOHTAMINEN JA PUHEENVUOROT	52
137 §	KOKOUSKUTSUSSA MAINITSEMATTOMAN ASIAN KÄSITTELY	52
138 §	ESITTELIJÄT.....	52
139 §	ESITTELY.....	52
140 §	ESTEELLISYYS	53
141 §	PÖYDÄLLEPANO JA ASIAN PALAUTTAMINEN VALMISTELTAVAKSI	53
142 §	EHDOTUKSET JA KESKUSTELUN PÄÄTTÄMINEN	53
143 §	ILMAN ÄÄNESTYSTÄ SYNTYVÄN PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN	53
144 §	ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET	54
145 §	ÄÄNESTYS JA VAALI.....	54
146 §	PÖYTÄKIRJAN LAATIMINEN JA TARKASTAMINEN.....	54
147 §	PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO KUNTAYHTYMÄN JÄSENKUNTIEN JÄSENILLE	55
16 LUKU	MUUT MÄÄRÄYKSET.....	56
148 §	ALOITTEOIKEUS	56
149 §	ALOITTEEN KÄSITTELY	56
150 §	ALOITTEEN TEKIJÄLLE ANNETTAVAT TIEDOT.....	56
151 §	NIMENKIRJOITUS JA ASIAKIRJOJEN ALLEKIRJOITTAMINEN.....	56
152 §	TODISTEELLISEN TIEDOKSIANNON VASTAANOTTAMINEN.....	57
153 §	KUNTAYHTYMÄN JOHTAJAN PÄÄTÖSVALTA POIKKEUSOLOISSA	58
	LIITE 1 LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOT JA KORVAUKSET	51

I OSA HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

1 luku KUNTAYHTYMÄN JOHTAMINEN

1 § HALLINTOSÄÄNNÖN SOVELTAMINEN

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallinnon ja toiminnan järjestämisessä sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelyssä noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä, ellei laissa ole toisin säädetty.

Hallintosäännön liitteinä ovat luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset.

Tässä hallintosäännössä viitataan lakiin ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, lukiolakiin 714/2018, lakiin taiteen perusopetuksesta 633/1997 ja lakiin aikuisten perusopetuksesta 628/1998.

2 § KUNTAYHTYMÄN JOHTAMISJÄRJESTELMÄ

Kuntayhtymän johtaminen perustuu kuntayhtymän strategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin.

Valtuusto vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Hallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Hallitus johtaa kuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallitus vastaa kuntayhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kuntayhtymän henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kuntayhtymän johtaja johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kuntayhtymän johtaja vastaa asioiden valmistelusta hallituksen käsiteltäväksi.

3 § ESITTELY KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSESSA

Hallituksen esittelijänä toimii kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.

4 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Hallituksen puheenjohtaja

1. johtaa kuntayhtymän strategian sekä hallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä sidosryhmiin,
2. vastaa kuntayhtymän johtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtii hallituksen ja valtuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla sekä
3. vastaa siitä, että kuntayhtymän johtajan kanssa käydään vuosittain tavoite- ja arviointikeskustelut.

5 § KUNTAYHTYMÄN VALTUUSTON PUHEENJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Valtuuston puheenjohtaja vastaa valtuuston työskentelystä edistäen valtuustotyöskentelyn vastuullisuutta ja tuloksellisuutta.

6 § KUNTAYHTYMÄN VIESTINTÄ

Hallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista kuntayhtymän toiminnasta hyväksymällä yleiset viestinnän ja tiedottamisen periaatteet.

Hallitus, toimielimet, kuntayhtymän johtaja sekä tulosalueiden johtavat viranhaltijat luovat edellytyksiä läpinäkyvälle toiminnalle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa.

Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kuntayhtymän eri asiakasryhmien tarpeet.

2 luku TOIMIELINORGANISAATIO

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toimielinorganisaatioon kuuluvat kuntayhtymän valtuusto, kuntayhtymän hallitus, kuntayhtymän tarkastuslautakunta, kuntayhtymän soveltumattomuuden ratkaisujen toimielin (SORA) ja valtuuston perustamat kuntayhtymän liikelaitosten johtokunnat sekä vaikuttamistoimieliminä hallituksen nimeämät työelämävaltuuskunta, neuvottelukunnat ja lakisääteiset opiskelijakunnat.

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntien puolesta ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaista koulutusta sekä tehdä niihin liittyvää kehittämistä, tutkimusta ja palvelua. Kuntayhtymä voi myös järjestää taiteen perusopetusta, vapaata sivistystyötä ja lukiota koskevan lainsäädännön mukaista koulutusta sekä säädösten, tarpeen ja rahoituksen mahdollistaessa myös perusopetusta. Koulutuskuntayhtymä toimii myös ammatillisena aikuiskoulutuskeskuksena.

7 § KUNTAYHTYMÄN VALTUUSTO

Valtuuston valtuutettujen määrä on määrätty kuntayhtymän perussopimuksessa. Valtuuston puheenjohtajistoa koskevat määräykset ovat 82 §:ssä.

8 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUS

Hallituksessa on kuntayhtymän perussopimuksen mukainen määrä jäseniä, joista valtuusto valitsee hallituksen puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

9 § KUNTAYHTYMÄN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnassa on seitsemän jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

10 § SOVELTUMATTOMUUDEN RATKAISUJEN TOIMIELIN (SORA)

Sora-toimielimen tehtävät on määritelty ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 2017/531 ja lukiolain 2018/714 mukaisesti.

Toimielimessä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, opiskelijahuollon, opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustus. Kuntayhtymän hallitus päättää toimielinten perustamisesta ja lakkauttamisesta, nimeää toimielimen puheenjohtajan ja varsinaiset jäsenet enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Toimielin voi olla kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän soveltumattomuuden ratkaisujen toimielimessä (SORA-toimielimessä) on seitsemän varsinaista jäsentä, kaksi opiskelijajäsentä ja esittelijä sekä tarvittaessa työssäoppimispaikan edustaja. Hallitus nimittää toimielimen varsinaiset jäsenet lukuun ottamatta

opiskelijajäseniä, jotka nimittää kuntayhtymän johtaja, sekä puheenjohtajan siten kuin lainsäädäntö edellyttää.

11 § KUNTAYHTYMÄN LIIKELAITOKSET

Kuntayhtymän hallituksen alaisena toimii Jyväskylän koulutuskuntayhtymän Gradia-kiinteistöt-liikelaitos.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos vastaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymän omistuksessa tai hallinnassa olevien kiinteistöjen ja toimitilojen hallinnosta, ylläpidosta (isännöinti, kiinteistönhoito, siivous sekä muu kiinteistöihin ja toimitiloihin liittyvä toiminta), vuokrauksesta sekä niihin liittyvistä omistajalle kuuluvista talonrakennusinvestointi- ja rakennuttamistehtävistä. Toimitilojen hankinta ja vuokraus kaikille kuntayhtymän tulosalueille tapahtuu liikelaitoksen kautta.

Hallitus valitsee toimikaudekseen liikelaitoksen johtokuntaan viisi jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen sekä yhden jäsenistä johtokunnan puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunnan jäsenien ja varajäsenien tulee olla kuntayhtymän hallituksen jäseniä tai varajäseniä tai kuntayhtymän valtuuston puheenjohtajistoon kuuluvia.

12 § VAIKUTTAMISTOIMIELIMET

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä on sidosryhmiä osallistava Jyväskylän koulutuskuntayhtymän työelämävaltuuskunta. Työelämävaltuuskunta tukee koulutuskuntayhtymän ja sen oppilaitosten perustehtävää toimimalla työ- ja elinkeinoelämän, yrittäjyyden ja koulutusyhteistyön sekä koulutuksen ja osaamisen ennakkoinnin ja kehittämisen foorumina. Työelämävaltuuskuntien jäsenet nimittää kuntayhtymän hallitus valtuustokauden ajaksi.

Hallitus voi nimittää erillisiä neuvottelukuntia perustellusta syystä toimikautensa ajaksi.

Koulutuskuntayhtymässä on lakisääteisiä opiskelijakuntia, joiden keskinäistä yhteistoimintaa ja vuorovaikutusta koulutuksen järjestäjän kanssa kuntayhtymä edistää.

3 luku HENKILÖSTÖORGANISAATIO

13 § HENKILÖSTÖORGANISAATIO

Kuntayhtymä on hallinnollisesti jaettu tulosalueisiin. Kuntayhtymän liikelaitos on myös tulosalue. Tulosalue jakautuu tarpeen mukaan toimintayksiköihin ja palvelualoihin.

Kuntayhtymän tulosalueista ja oppilaitoksista sekä niiden tehtävistä, perustamisesta, lakkauttamisesta ja nimestä päättää kuntayhtymän hallitus. Tulosalueiden jakautumisesta toimintayksiköihin päättää kuntayhtymän johtaja. Tulosalueiden muusta sisäisestä organisoitumisesta, kuten jakautumisesta palvelualoihin tai linjoihin, päättää tulosaluejohtaja.

14 § KUNTAYHTYMÄN JOHTAJA

Kuntayhtymän johtajan tehtävänä on johtaa ja kehittää kuntayhtymää kuntayhtymän hallituksen alaisuudessa sekä vastata kuntayhtymän toiminnan tuloksellisuudesta, vaikuttavuudesta, taloudellisuudesta, tehokkuudesta ja lainmukaisuudesta.

Kuntayhtymän johtaja vastaa henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta hallintosäännön luvussa 6 kuvatulla tavalla. Kuntayhtymän johtaja toimii lähiesihenkilönä tulosaluejohtaja, rehtoreille, talous- ja hallintojohtajalle, kehittämisjohtajalle sekä muille välittömille alaisilleen.

Kuntayhtymän johtaja toimii Gradian hallinto ja kehittäminen -tulosalueen sekä Gradia-kiinteistöliikelaitoksen tulosaluejohtajana. Kuntayhtymän johtaja toimii myös Gradia-kiinteistöliikelaitoksen johtajana.

Kuntayhtymän johtaja toimii talous- ja hallintojohtajan sijaisena hänen ollessaan poissa tai esteellinen hoitamasta tehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan, ellei hallitus toisin päättä. Vastavasti talous- ja hallintojohtaja sijaistaa kuntayhtymän johtajaa hänen ollessaan poissa tai esteellinen hoitamasta tehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan, ellei hallitus toisin päättä.

Kuntayhtymän johtaja nimeää kuntayhtymätason johtoryhmät ja päättää työ- ja ohjausryhmien perustamisesta ja nimeämisestä.

Kuntayhtymän johtaja nimeää osakeyhtiölain (2006/624) määritelmän mukaisten osakkuusyhtiöiden ja -yhteisöjen yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

15 § TULOSALUEJOHTAJA, REHTORI

Tulosaluejohtaja, rehtori vastaa tulosalueen toiminnasta ja sen tuloksellisuudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kuntayhtymän strategian, talousarvion ja toimintasuunnitelman, kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tekemien linjausten sekä tulosalueen toimintaa ohjaavien säädösten mukaan.

Tulosaluejohtaja, rehtori vastaa tulosalueensa tiiviistä yhteistyöstä muiden koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa.

Tulosaluejohtaja, rehtori hyväksyy ja allekirjoittaa vastuulleen ja tulosalueelleen kuuluvat sopimukset, tarjoukset, hankinnat ja vastaavat. Tulosalueen nimen kirjoittaa ja tulosalueen puolesta tehtävät sitoumukset allekirjoittaa tulosalueen johtaja, rehtori sekä tarvittaessa varmentaa tulosalueen johtajan, rehtorin määräämä henkilö.

Tulosaluejohtaja, rehtori vastaa tulosalueensa henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta hallintosäännön luvussa 6 kuvatulla tavalla. Tulosaluejohtaja, rehtori toimii lähiesihenkilönä välittömille alaisilleen.

Tulosaluejohtaja, rehtori päättää tulosalueensa henkilöstön ulkomaille suuntautuvista virka- ja virantoimitusmatkoista.

Tulosaluejohtaja, rehtorin esihenkilönä toimii koulutuskuntayhtymän johtaja. Tulosaluejohtaja, rehtorin sijaisena toimii erikseen nimetty apulaisrehtori, joka määrittää kuntayhtymän johtajan erillisellä päätöksellä.

Tulosaluejohtaja, rehtori päättää tulosaluetason johtoryhmien sekä muiden tulosalueensa sisäisten ryhmien perustamisesta ja nimeämisestä.

Tulosaluejohtaja, rehtorit päättävät koulutuksen ja tutkintojen tarjonnasta ja sen kohdentumisesta järjestämisluvan rajoissa (laki ammatillisesta koulutuksesta 22 §, laki), koulutuksen hankinnasta (laki ammatillisesta koulutuksesta 30 §, lukiolaki 8 §), maksullisesta palvelutoiminnasta (laki ammatillisesta koulutuksesta 31 §) sekä tilaus- ja tutkintokoulutuksen järjestämisestä (laki ammatillisesta koulutuksesta 33 § ja 35 §, lukiolaki 9 §).

Lukioiden tulosaluejohtaja, rehtori päättää lukion lukuvuosisuunnitelmasta (lukiolaki 13 § 4 mom) ja ammatillisen koulutuksen tulosaluejohtaja, rehtori tulosalueen oppilaitosten opetussuunnitelmista, lukuvuosisuunnitelmista ja vapaajakso-suunnitelmista.

Sen lisäksi mitä rehtorin tehtävistä on muualla säädetty tai määrätty, oppilaitoksen rehtorin tehtävänä on päättää oppilaitoskohtaisista opetussuunnitelmista, osaamisen arvioinnin toteuttamis-suunnitelmista, opiskelijavalinnoista, opiskelija-asioista, opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista ja opettajien työnjaosta, vastata pedagogisesta johtamisesta sekä vastata laissa ammatillisesta koulutuksesta, lukiolaissa, laissa taiteen perusopetuksesta ja laissa aikuisten perusopetuksesta mainituista koulutuksen järjestäjälle asetetuista tehtävistä. Rehtori allekirjoittaa todistukset opetuslainsäädännön edellyttämällä tavalla. Rehtori päättää oppivelvollisuuteen ja maksuttomuuteen liittyvistä asioista. Rehtori päättää muiden kuin oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen oppivelvollisten osalta korkeintaan kolmen kuukauden määräaikaisesta erottamisesta sekä asuntolasta

erottamisesta. Rehtori voi erillisellä kuntayhtymän johtajan tekemällä päätöksellä siirtää toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle niissä asioissa, joissa se on lainsäädännön puitteissa mahdollista.

16 § AMMATILLISEN KOULUTUKSEN APULAISREHTORIT

Apulaisrehtori vastaa palvelualan toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kuntayhtymän strategian, talousarvion ja toimintasuunnitelman, kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan sekä tulosaluejohtaja, rehtorin tekemien linjausten sekä palvelualan toimintaa ohjaavien säädösten mukaan. Lisäksi apulaisrehtoreilla on erillisellä päätöksellä sovittuja koko ammatillista koulutusta koskevia prosessivastuita.

Apulaisrehtori hyväksyy ja allekirjoittaa vastuulleen kuuluvat sopimukset, tarjoukset, hankinnat ja vastaavat.

Apulaisrehtori vastaa palvelualan henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta hallintosäännön luvussa 6 kuvatulla tavalla. Apulaisrehtori toimii lähiesihenkilönä palvelualan esihenkilöasemassa oleville viranhaltijoille ja työntekijöille sekä muille välittömille alaisilleen.

Apulaisrehtorin esihenkilönä toimii tulosaluejohtaja, rehtori. Apulaisrehtorit sijaistavat toinen toisinaan.

Lukiokoulutuksen apulaisrehtorit toimivat hallintosäännön 21 §:n mukaisina lähiesihenkilöinä.

17 § GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN JOHTAJA

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksella on johtaja, joka on virkasuhteessa kuntayhtymään. Johtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa johtokunnan puolesta liikelaitoksen asioissa.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtaja vastaa liikelaitoksen toiminnan tuloksellisuudesta. Lisäksi liikelaitoksen johtajan tehtäviin kuuluu:

- huolehtia liikelaitoksen hallinnosta ja taloudesta
- päättää järjestyssäännöistä ja muista vastaavista ohjeista,
- päättää niistä asioista, jotka eivät kuulu johtokunnan toimivaltaan ja jotka säädösten ja määräysten perusteella eivät kuulu jonkun muun ratkaistavaksi.
- yhtiökokousedustus liikelaitoksen vastuulla olevien yhtiöiden osalta (kiinteistöosakeyhtiöt ja osakehuoneistot)
- liikelaitoksen henkilöstöön liittyvät hallintopäätökset, jotka eivät kuulu johtokunnan toimivaltaan

Kuntayhtymän hallitus päättää liikelaitoksen johtajan viran kelpoisuusehdoista ja valitsee ja irtisanoo liikelaitoksen johtajan sekä myöntää hänelle eron.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajan sijainen määrittellään liikelaitoksen johtokunnan erillisellä päätöksellä.

XX TULOSALUEJOHTAJA, RUOKAPALVELUJOHTAJA

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueen toiminnasta ja sen tuloksellisuudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kuntayhtymän strategian, talousarvion ja toimintasuunnitelman, kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tekemien linjausten sekä tulosalueen toimintaa ohjaavien säädösten mukaan.

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueensa tiiviistä yhteistyöstä muiden koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa.

Tulosaluejohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa vastuulleen ja tulosalueelleen kuuluvat sopimukset, tarjoukset, hankinnat ja vastaavat. Tulosalueen nimen kirjoittaa ja tulosalueen puolesta tehtävät sitoumukset allekirjoittaa tulosalueen johtaja sekä tarvittaessa varmentaa tulosalueen johtajan määräämä henkilö.

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueensa henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta hallintosäännön luvussa 6 kuvatulla tavalla.

Tulosaluejohtaja päättää alaisensa henkilöstön ulkomaille suuntautuvista virka- ja virantoimitusmatkoista.

Tulosaluejohtajan esihenkilönä toimii koulutuskuntayhtymän johtaja. Tulosaluejohtajan sijainen tai sijaiset määrittellään kuntayhtymän johtajan erillisellä päätöksellä.

Tulosaluejohtaja päättää tulosaluetason johtoryhmien sekä muiden tulosalueiden sisäisten ryhmien perustamisesta ja nimeämisestä.

18 § KUNTAYHTYMÄN TALOUS- JA HALLINTOJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Talous- ja hallintojohtaja vastaa koulutuskuntayhtymän talouden ja hallinnon kokonaisuuksista ja niihin kuuluvista prosesseista ja niiden lainmukaisuudesta sekä näiden prosessien jatkuvasta kehittämisestä. Talous- ja hallintojohtaja vastaa erityisesti koulutuskuntayhtymän talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä vastaa kuntayhtymätason talouden suunnittelusta, seurannasta ja raportoinnista sekä uudistaa ja kehittää yhteisiä talousprosesseja. Talous- ja hallintojohtaja on vastuussa kuntayhtymän hankintojen kokonaistaloudellisuudesta ja sopimusohjauksesta. Talous- ja hallintojohtaja vastaa kuntayhtymän yleishallinnosta.

Talous- ja hallintojohtaja toimii kuntayhtymän johtajan sijaisena hänen ollessaan poissa tai esteellinen hoitamasta tehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan. Vastaavasti kuntayhtymän johtaja sijaistaa talous- ja hallintojohtajaa hänen ollessaan poissa tai esteellinen hoitamasta tehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan. Talous- ja hallintojohtaja toimii myös kehittämisjohtajan sijaisena tämän ollessa poissa tai estynyt hoitamasta virkatehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan.

Talous- ja hallintojohtaja toimii hallintopalvelut –toimintayksikön johtajana.

Talous- ja hallintojohtaja toimii lähiesihenkilönä välittömässä alaisuudessaan työskentelevälle henkilöstölle ja päättää myös alaisensa henkilöstön ulkomaille suuntautuvista virka- ja virantoimitusmatkoista.

Talous- ja hallintojohtajan esihenkilönä toimii kuntayhtymän johtaja.

19 § KUNTAYHTYMÄN KEHITTÄMISJOHTAJAN TEHTÄVÄT

Kehittämiskohtajan tehtävänä on johtaa ja koordinoida koulutuskuntayhtymän kehittämishankkeita ja aluekehitystoimintaa ja osaltaan vastata kuntayhtymän kansallisesta ja kansainvälisestä edunvalvonnasta sekä sidosryhmäyhteistyöstä kuntayhtymän perustehtävän edistämiseksi.

Kehittämiskohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa koulutuskuntayhtymän hankehakemukset sekä hakemuksiin liittyvät muut asiakirjat ja vastaa koko kuntayhtymän hanketoiminnan toteutuksen ja vaikuttavuuden koordinoinnista ja arvioinnista.

Kehittämiskohtaja toimii talous- ja hallintojohtajan sijaisena enintään kuuden kuukauden ajan tämän ollessa poissa tai estynyt hoitamasta virkatehtäviään, mikäli samaan aikaan myös kuntayhtymän johtaja on poissa tai estynyt toimimasta. Vastaavasti talous- ja hallintojohtaja toimii kehittämiskohtajan sijaisena tämän ollessa poissa tai estynyt hoitamasta virkatehtäviään enintään kuuden kuukauden ajan. Samalla kehittämiskohtaja toimii kuntayhtymän johtajan sijaisena enintään kuuden kuukauden ajan, mikäli samaan aikaan myös talous- ja hallintojohtaja on poissa tai estynyt toimimasta kuntayhtymän johtajan sijaisena.

Kehittämiskohtaja toimii kehittämispalvelut-toimintayksikön johtajana.

Kehittämiskohtaja toimii lähiesihenkilönä välittömässä alaisuudessaan työskentelevälle henkilöstölle ja päättää myös alaisensa henkilöstön ulkomaille suuntautuvista virka- ja virantoimitusmatkoista.

Kehittämiskohtajan esihenkilönä toimii kuntayhtymän johtaja.

Kehittämiskohtaja perustaa ja nimeää ulkoisten hankkeiden ohjausryhmät kuntayhtymän johtoryhmää kuultuaan.

20 § TOIMIVALTA KUNTAYHTYMÄN HENKILÖSTÖASIOISSA

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on henkilöstöpäällikön johdolla koordinoida kuntayhtymän henkilöstöasioiden kokonaisuutta, varmistaa yhtenäiset toimintatavat henkilöstöasioissa ja työehtosopimusten, lakien ja asetusten mukainen toiminta sekä huolehtia palkanmaksusta. Henkilöstöpalvelut kehittää ja ylläpitää työkykyä ja -motivaatiota tukevia ratkaisuja sekä pyrkii siten omalta osaltaan edistämään henkilöstön sitoutumista kuntayhtymään ja sen tavoitteisiin.

Henkilöstöpäällikkö edustaa työnantajaa kunnallisen pääsopimuksen mukaisissa paikallis- ja muissa henkilöstöä koskevissa neuvotteluissa. Paikallisneuvottelupyynnöt osoitetaan henkilöstöpäällikölle.

Henkilöstöpalvelut valmistelee henkilöstöpäällikön johdolla paikalliset virka- ja työehtosopimukset, vastaa virka- ja työehtosopimusten tulkinnaasta ja toimeenpanosta sekä paikallisten palkkausjärjestelmien kehittämistä sekä keskitettyjen palkkaratkaisujen kohdentamisen valmistelusta sekä yhteistoiminnan kokonaisuudesta. Henkilöstöpäällikkö ja palvelussuhdepäällikkö toimivat KT-yhteyshenkilöinä Kuntatyönantajiin. Henkilöstöpäällikkö valmistelee henkilöstöasioita päätöksentekoon. Henkilöstöpäällikkö hyväksyy rekrytointiluvat, vastaanottaa kertapalkkioesitykset ja vastaa niiden toimeenpanon käsittelystä sekä nimikemuutoksista.

Työsuojelupäällikön tehtävät ovat kuntayhtymän turvallisuuspäällikön vastuulla.

21 § LÄHIESIHENKILÖN TEHTÄVÄT

Lähiesihenkilön tehtävänä on

1. johtaa tulosvastuullisesti omaa henkilöstöään kuntayhtymän strategian ja talousarviossa ja –suunnitelmassa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti
2. toimia työnantajan lähimpänä edustajana suhteessa henkilöstöön omalla vastuualueellaan
3. vastata tehokkaasta ja taloudellisesta resurssien käytöstä omalla vastuualueellaan ja yhteistyössä muiden esihenkilöiden kanssa koko koulutuskuntayhtymässä
4. huolehtia oman henkilöstönsä työturvallisuudesta ja työhyvinvoinnista sekä koulutuskuntayhtymän yhteisten henkilöstölinjausten ja -ohjeiden toteutumisesta omalla vastuualueellaan
5. valvoa säännösten, määräysten, päätösten, suunnitelmien sekä sopimusten noudattamista omalla vastuualueellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti
6. vastata henkilöstönsä välisestä työnjaosta ja käytännön työjärjestelyistä, vahvistaa työsuunnitelmat sekä tarkastaa ja hyväksyä työajanseurannat
7. myöntää / kieltää / hyväksyä / vastaanottaa kaikki omaa henkilöstöä koskevat työ- ja virkaehtosopimusten tai henkilöstöasioita koskevan lainsäädännön mukaiset hakemukset henkilötietojärjestelmissä **lukuun ottamatta** seuraavia:
  - lähiesihenkilö voi tehdä virkamääräyksen tai työehtosopimuksen vain alle tai tasan 2 kk määräaikaiseen palvelussuhteeseen, muuten palvelukseen otetaan 39 §:n mukaisesti
  - palvelussuhteen aikaiset palkanmuutokset suuntaan tai toiseen hyväksyy henkilöstöpalveluiden luvalla lähiesihenkilöstä seuraava virassa oleva esihenkilö (yksi yli yhden periaate), paitsi työkokemuslisät ja kertapalkkiot tai muut sellaiset erikseen sovittavat palkanmuutokset, jotka käsitellään yhteistoiminnassa, paikallisneuvotteluissa tai luottamuselimissä ja valmistellaan päätöksentekoon ja maksuun keskitetysti henkilöstöpalveluista ja lähiesihenkilö hyväksyy ne
  - nimikemuutokset menevät henkilöstöpäällikölle
  - harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat, joista päätetään 42 §:n mukaisesti

8. päättää alaistensa virka- ja virantoimitusmatkoista kotimaassa sekä koulutukseen osallistumisesta
9. käydä vuosittain kehityskeskustelut alaistensa kanssa
10. päättää terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin määräämisestä
11. vastaanottaa alaistensa irtisanoutumisilmoitukset ja hyväksyä ne sekä saattaa ne palvelukseen ottavan päätöksentekijän tietoon sekä
12. päättää hankinnoista hankintaohjeen ja hallintosäännön 65 §:n mukaisesti

4 luku KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA

22 § KONSERNIJOHTO

Kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja.

23 § KONSERNIJOHDON TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO

Kuntayhtymän hallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
3. antaa valtuustolle puolivuositain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä,
4. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta,
5. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa,
6. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä,
7. antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa,
8. vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista,
9. nimeää kuntayhtymän ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
10. nimeää tytäryhtiöiden yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet lukuun ottamatta liikelaitoksen vastuulla olevia yhtiöitä

Kuntayhtymän johtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

24 § SOPIMUSTEN HALLINTA

Kuntayhtymän hallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuuhenkilöt.

5 luku TOIMIELINTEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALLAN JAKO

25 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Kuntayhtymän hallitus johtaa kuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta ja vastaa lainsäädännössä säädetyistä kuntayhtymän ja koulutuksen järjestäjän tehtävistä. Lisäksi hallituksen tehtävänä on

1. tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvan hakeminen (laki ammatillisesta koulutuksesta 22 §, lukiolaki 3 §)
2. neuvottelukuntien asettaminen,
3. opiskelun julkisuuden rajoittaminen (laki ammatillisesta koulutuksesta 68 §, lukiolaki 17 §),
4. kokeiluluvan hakeminen (laki ammatillisesta koulutuksesta 20 §, lukiolaki 18 §) sekä
5. koulutuksen arviointiin liittyvä päätöksenteko (laki ammatillisesta koulutuksesta 126 §, lukiolaki 56 §).
6. antaa kuntayhtymän valtuuston puolesta lausunnon valtuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos hallitus katsoo, ettei valtuuston päätöstä ole kumottava

26 § SOVELTUMATTOMUUDEN RATKAISUJEN TOIMIELIMEN (SORA) TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Kuntayhtymän SORA-toimielimen tehtävät on määritelty ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 2017/531 mukaisesti.

SORA-toimielin päättää

1. opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta,
2. määräaikaisesta erottamisesta oppilaitoksesta,
3. asuntolasta erottamisesta sekä
4. opiskeluoikeuden pidättämisestä.

27 § VIRANHALTIJOIDEN JA ESIHENKILÖIDEN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Viranhaltijoiden ja esihenkilöiden tehtävät ja toimivalta ovat sellaiset kuin on todettu hallintosäännön 3. luvussa:

- kuntayhtymän johtaja (14 §)
- talous- ja hallintojohtaja (18 §)
- kehittämisjohtaja (19 §)
- tulosaluejohtaja(t), rehtori(t) (15 §)
- liikelaitoksen johtaja(t) (17 §)
- ammatillisen koulutuksen apulaisrehtorit (16 §)
- lähiesihenkilöt (21 §)

28 § GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Kuntalain 67 §:ssä ja 120 §:ssä liikelaitoksen johtokunnalle säädettyjen tehtävien lisäksi johtokunnan tehtäviä ja toimivaltaan kuuluu:

- päättää liikelaitoksen asiakkaille tuotettavien tuotteiden ja palvelujen hinnoista talousarviossa olevien sekä valtuuston ja hallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti
- vastata sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä.

29 § TOIMIVALLAN SIIRTÄMINEN ETEENPÄIN

Toimielin voi siirtää sille tässä luvussa määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle, ellei tälle ole lainsäädännöstä tulevaa estettä. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

30 § TOIMIVALTA PÄÄTTÄÄ ASIAKIRJAN ANTAMISESTA

Toimielin voi päättämässään laajuudessa siirtää asiakirjan antamista koskevaan viranomaisen ratkaisovaltaa alaiselleen toimijalle.

31 § ASIAN OTTAMINEN KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN KÄSITELTÄVÄKSI

Asian ottamisesta kuntayhtymän hallituksen käsiteltäväksi voi päättää hallitus, hallituksen puheenjohtaja ja kuntayhtymän johtaja.

32 § ASIAN OTTAMINEN LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNNAN KÄSITELTÄVÄKSI

Asia voidaan kuntalain 92 §:n mukaisesti ottaa liikelaitoksen johtokunnan käsiteltäväksi.

Asian ottamisesta johtokunnan käsiteltäväksi voi päättää johtokunnan ja sen puheenjohtajan lisäksi johtokunnan esittelijä.

Jos asia on päätetty ottaa sekä liikelaitoksen johtokunnan että kuntayhtymän hallituksen käsiteltäväksi, asia käsitellään kuntayhtymän hallituksessa.

33 § OTTOKELPOISEN PÄÄTÖKSEN ILMOITTAMINEN

Kuntayhtymän hallituksen alaisen viranomaisen on ilmoitettava kuntayhtymän hallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kuntayhtymän hallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Johtokunnan alaisen viranomaisen on ilmoitettava johtokunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista johtokunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan.

Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan/päätöksen tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti kuntayhtymän hallituksen (ja johtokunnan) puheenjohtajalle ja esittelijälle.

Päätökset niissä asioissa, joista ei tarvitse ilmoittaa, voidaan otto-oikeuden estämättä panna täytäntöön, jollei yksittäistapauksessa ole ilmoitettu asian ottamisesta kuntayhtymän hallituksen (tai johtokunnan) käsiteltäväksi.

6 luku TOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA

34 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN YLEISTOIMIVALTA HENKILÖSTÖASIOISSA

Mikäli toimivallasta henkilöstöasioissa ei ole säädetty laissa eikä määrätty hallintosäännössä, toimivalta on kuntayhtymän hallituksella.

35 § VIRAN PERUSTAMINEN JA LAKKAUTTAMINEN SEKÄ VIRKANIMIKKEEN MUUTTAMINEN

Valtuusto päättää kuntayhtymän johtajan viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta.

Kuntayhtymän hallitus päättää muiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muuttamisesta.

Työsopimussuhteisten osalta tehtävänimikkeen muuttamisesta päättää palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä henkilöstöpäällikön esityksestä.

36 § VIRKASUHTEEN MUUTTAMINEN TYÖSUHTEEKSI

Kuntayhtymän hallitus päättää virkojen muuttamisesta työsuhteeksi. Muiden virkasuhteiden muuttamisesta työsuhteeksi päättää kuntayhtymän johtaja.

37 § KELPOISUUSVAATIMUKSET

Kuntayhtymän johtajan viran kelpoisuusvaatimuksista päättää valtuusto. Muiden virkojen kelpoisuusvaatimuksista päätetään virkaa perustettaessa. Virkasuhteeseen ottava viranomaisen päättää kelpoisuusvaatimuksista, jos niistä ei ole päätetty virkaa perustettaessa tai jos otetaan virkasuhteeseen ilman virkaa.

Työsopimussuhteisilta vaadittavasta kelpoisuudesta päättää palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

Henkilöstöltä vaadittavasta kelpoisuudesta pidetään erillistä luetteloa.

38 § HAETTAVAKSI JULISTAMINEN

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä päätöksentekijä. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomaisen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kuntayhtymän hallitus.

39 § PALVELUSSUHTEESEEN OTTAMINEN

Valtuusto valitsee määräajaksi tai toistaiseksi kuntayhtymän johtajan sekä hänen sijaisensa yli 6 kk ajaksi. Kuntayhtymän hallitus voi valita kuntayhtymän johtajan sekä hänen sijaisensa enintään 6 kk määräajaksi.

Kuntayhtymän hallitus ottaa palvelukseen kuntayhtymän johtajan välittömässä alaisuudessa työskentelevän henkilöstön sekä tulosaluejohtaja, rehtorit ja heidän sijaisensa yli 6 kk:n ajaksi.

Kuntayhtymän hallitus voi perustellusta syystä poiketa tässä hallintosäännössä mainituista sijaisjärjestelyistä.

Kuntayhtymän johtaja ottaa palvelukseen tulosaluejohtajan sekä hänen sijaisensa enintään 6 kk:n määräajaksi sekä tulosaluejohtajan välittömässä alaisuudessa työskentelevän henkilöstön toistaiseksi voimassa olevaan palvelussuhteeseen tai yli 12 kk määräaikaiseen palvelussuhteeseen.

Tulosaluejohtaja, rehtorit, talous- ja hallintojohtaja ja kehittämisjohtaja ottavat palvelukseen omalle tulosalueelleen toistaiseksi voimassa olevaan palvelussuhteeseen tai yli 12 kk määräaikaiseen palvelussuhteeseen palkattavan henkilöstön, jotka eivät ole heidän suoria alaisiaan.

Tasan tai alle 12 kk, mutta yli 2 kk määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottamisesta päättää ammatillisen koulutuksen apulaisrehtori, toimintayksikön johtaja tai mikäli tällaisia ei ole tulosalueelle nimetty, tulosaluejohtaja.

Tasan 2 kk tai sen alle määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottamisesta päättää asianomainen lähiesihenkilö.

Kun työ- tai virkasuhteeseen otetaan henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen, palvelukseen ottamisesta päättää tulosaluejohtaja.

Tässä pykälässä määrättyä palvelussuhteeseen ottamisoikeutta ei voi siirtää eteenpäin.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen osalta palvelussuhteeseen ottamisesta päättää liikelaitoksen johtokunta sen henkilöstön osalta, jotka ovat liikelaitoksen johtajan suoria alaisia. Muiden osalta palvelussuhteeseen ottamisesta päättää liikelaitoksen johtaja. Tasan 2 kk tai sen alle määräaikaiseen palvelussuhteeseen ottamisesta päättää asianomainen lähiesihenkilö.

Palkasta ja muista palvelussuhteen ehdoista päättää palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä voimassa olevan virka- ja työehtosopimuksen sekä kuntayhtymän palkkausjärjestelmän mukaisesti kuultuaan kuntayhtymän henkilöstöpalveluita.

Virka- ja työehtosopimusten mukaisista palkkauksen muutoksista palvelussuhteen aikana pääte-
tään 22 §:n mukaisesti.

Koulutuskuntayhtymän palvelussuhteissa käytetään lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (11.4.2003/304) 8 §:n tai työsopimuslain (26.1.2001/55) 1. luku 4 §:n mukaista koeaikaa. Virkasuhteisen henkilön koeajan määrää tai työsuhteeseen otettavan koeajasta sopii palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

40 § EHDOLLISEN VALINTAPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN

Ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt päätöksentekijä. Valtuuston ehdollisen valintapäätöksen vahvistaa kuitenkin kuntayhtymän hallitus.

Ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen toteaa päätöksellään palvelussuhteeseen ottamisesta päättänyt päätöksentekijä.

41 § VIRKAAN OTTAMINEN VIRKAAN VALITUN IRTISANOUDUTTUA ENNEN VIRANTOIMITUKSEN ALKAMISTA

Jos haettavana olleeseen virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voidaan viranhaltija valita niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden joukosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

Työsopimussuhteisten osalta sovelletaan samaa sääntöä.

42 § HARKINNANVARAISET VIRKA- JA TYÖVAPAAT

Kuntayhtymän johtajan virkavapaushakemuksen ratkaisee kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja.

Muiden osalta yli 12 kk harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat ratkaisee tämän hallintosäännön 40 §:n mukainen palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä. 2–12 kk virka- ja työvapaat päättää ammatillisen koulutuksen apulaisrehtori, toimintayksikön johtaja tai mikäli tällaista ei ole tulosalueelle nimetty, tulosaluejohtaja. Tasan tai alle 2 kk virka- ja työvapaat päättää lähiesihenkilö.

43 § VIRKA- JA TYÖEHTOSOPIMUKSEN HARKINNANVARAISTEN MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN

Muista kuin edellä olevissa pykälissä mainituista virka- ja työehtosopimuksen harkinnanvaraisten määräysten soveltamisesta päättää kuntayhtymän johtaja.

44 § VIRANHALTIJAN SIIRTÄMINEN TOISEEN VIRKASUHTEESEEN

Viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen tulosalueen sisällä päättää kyseinen tulosaluejohtaja. Siirtämisestä tulosalueelta toiselle tai muista kuin edellä mainituista virkasiirroista päättää kuntayhtymän johtaja.

45 § SIVUTOIMET

Sivutoimiluvat, joilla annetaan lupa koulutuskuntayhtymän työajan käyttöön sivutoimen hoitamiseen, myöntää ja peruuttaa kyseisen tulosalueen tulosaluejohtaja. Sivutoimi-ilmoitukset viranhaltijan vapaa-ajalla tekemästä sivutoimesta ja työsopimussuhteisen ilmoitukset sivutoimista hyväksyy ja kieltää kyseisen tulosalueen tulosaluejohtaja.

46 § VIRANHALTIJAN TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN SELVITTÄMINEN

Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja päättää kunnallisen viranhaltijalain 19 §:n nojalla terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä kuntayhtymän johtajalta sekä kuntayhtymän johtajan määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

Muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden osalta lähiesihenkilö päättää terveydentilaa koskevien tietojen pyytämisestä alaiseltaan sekä alaisensa määräämisestä terveydentilaa koskeviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.

47 § VIRANTOIMITUKSESTA PIDÄTTÄMINEN

Valtuusto päättää kuntayhtymän johtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Valtuuston puheenjohtaja voi ennen valtuuston kokousta päättää kuntayhtymän johtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Kuntayhtymän hallitus päättää muun viranhaltijan kuin kuntayhtymän johtajan virantoimituksesta pidättämisestä. Kuntayhtymän johtaja voi ennen kuntayhtymän hallituksen kokousta päättää viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

48 § VIRKASUHTEEN JA TYÖSUHTEEN MUUTTAMINEN OSA-AIKAISEKSI

Virkasuhteen ja työsuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi päättää lain työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa mukaisen käsittelyn jälkeen hallintosäännön 39 §:n mukainen palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

49 § LOMAUTTAMINEN

Kuntayhtymän hallitus päättää henkilöstön lomauttamisen periaatteista. Viranhaltijan ja työntekijän lomauttamisesta toistaiseksi tai määräajaksi päättää hallintosäännön 39 §:n mukainen palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

50 § PALVELUSSUHTEEN PÄÄTTYMINEN

Palvelussuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta ja purkautuneena pitämisestä päättää kuntayhtymän henkilöstöpalveluita konsultoituaan 39 §:n mukainen palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

Lähiesihenkilö vastaanottaa alaistensa irtisanoutumisilmoitukset. Viranhaltijan ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta ja työntekijän ilmoitus työsuhteen irtisanomisesta saatetaan palvelussuhteeseen ottamisesta päättäneen päätöksentekijän tietoon.

51 § MENETETTYJEN ANSIOIDEN KORVAAMINEN

Viranhaltijalle lain kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta päättää kuntayhtymän henkilöstöpalveluita konsultoituaan 39 §:n mukainen palvelussuhteeseen ottava päätöksentekijä.

52 § PALKAN TAKAISINPERIMINEN TAI PERIMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden takaisinperintä perustuu VhL 56 § ja TsL 2 luvun 7 § määräyksiin.

Aiheettomasti maksetun palkan tai muun palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden perimättä jättämisestä tai kohtuullistamisesta päättää henkilöstöpäällikön esityksestä kuntayhtymän talous- ja hallintojohtaja.

53 § MUUT HENKILÖSTÖASIOITA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Kuntayhtymän johtaja päättää yhteistoimintajärjestelmästä ja yhteistyötoimikunnan kokoonpanosta.

7 luku TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN

54 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN TIEDONHALLINNAN JA ASIAKIRJAHALLINNON TEHTÄVÄT

Kuntayhtymän hallitus vastaa siitä, että tiedonhallintalain 4.2 §:n vastuut, käytännöt ja valvonta on määritelty kuntayhtymässä.

Tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut ovat:

1. Vastuu tiedonhallintalain mukaisten kuvausten koostamisesta ja ylläpidosta (tiedonhallintamalli (5 §), muutosvaikutusten arviointi (5 §) ja asiakirjajulkisuutta koskeva kuvaus (28 §)),
2. Vastuu 19 §:ssä säädetystä tietoaaineistojen sähköiseen muotoon muuttamisesta ja saataavuudesta,
3. Vastuu tietoturvallisuusjärjestelyistä, tietojärjestelmien toiminnasta ja yhteentoimivuudesta sekä tietovarantojen yhteentoimivuudesta (2 §:n 13 kohta, 5 §, 12–17 §, 22–24 §) ja
4. Vastuu asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan järjestämisestä sekä tietoaaineistojen säilyttämisen järjestämisestä (21 §, 25–27 §).

Kuntayhtymän hallituksen tulee huolehtia arkistolain 7–9 §:n mukaisista velvoitteista:

Kuntayhtymän hallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kuntayhtymän eri tehtävissä sekä:

1. vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta,
2. määrää kuntayhtymän asiakirjahallintoa johtavan työntekijän,
3. antaa tarkemman määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan työntekijän, tulosalueiden, toimintayksikköjen ja palvelualojen tehtävistä sekä tulosalueiden, toimintayksikköjen ja palvelualojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä,
4. päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta) sekä
5. nimeää kuntayhtymän arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää

55 § ASIAKIRJAHALLINTOA JOHTAVAN TYÖNTEKIJÄN TEHTÄVÄT

Asiakirjahallintoa johtava työntekijä johtaa kuntayhtymän hallituksen ohjeistuksen mukaisesti asiakirjahallintoa ja vastaa kuntayhtymän pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista sekä

1. vastaa kuntayhtymän hallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
2. ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kuntayhtymän tiedonhallintaa,
3. hyväksyy kuntayhtymän tiedonohjaussuunnitelman (asiakirjahallinnon suunnitelman),

4. vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista,
5. laatii kuntayhtymän asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti sekä
6. huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

Mikäli asiakirjahallintoa johtava työntekijä on työsuhteessa, vastuu on seuraavalla virassa olevalla esihenkilöllä.

56 § TOIMIELIMEN, TULOSALUEEN, TOIMINTAYKSIKÖN, PALVELUALAN JA PROJEKTIN ASIAKIRJAHALLINNON TEHTÄVÄT

Neuvottelukunta, lautakunta, toimikunta, työryhmä, tulosalue, toimintayksikkö, palvelualan ja projekti huolehtii oman alansa asiakirjatietojen hoitamisesta annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tulosalue, toimintayksikkö ja palveluala nimeävät asiakirjahallinnon vastuuhenkilön omalla toimialallaan. Neuvottelukuntien, lautakuntien, toimikuntien, työryhmien ja muiden vastavien toimielinten sihteerit vastaavat ensisijaisesti toimielintensä asiakirjoista ja projektipäälliköt projektiensa.

II OSA TALOUS JA VALVONTA

8 luku TALOUDENHOITO

57 § TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA

Valtuusto hyväksyy talousarviossa sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, liikelaitoksen talousarvion sitovat erät ja liikelaitoksen sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

58 § TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO

~~Kuntayhtymän hallitus ja liikelaitoksen johtokunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusohjausmalliin liittyvistä sopimuksista. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.~~

Kuntayhtymän talousarvio laaditaan tulosalueittain käyttösuunnitelman tasolle. Hyväksyessään talousarvion kuntayhtymän hallitus ja liikelaitoksen johtokunta hyväksyvät myös käyttösuunnitelman.

Talousarviossa voidaan antaa tarkempia ohjeita talousarvion noudattamisesta.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Valtuusto voi talousarvion yhteydessä hyväksyä erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

59 § TOIMINNAN JA TALOUDEN SEURANTA

Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.

60 § TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet. Valtuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kuntayhtymän viranomaisia.

Kuntayhtymän hallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntayhtymää sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Kuntayhtymän hallituksen on viipymättä tehtävä valtuustolle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

61 § TALOUSARVION MUUTOKSET

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen johtokuntatasoisten sitovien tavoitteiden muutoksista. Valtuuston asettamien sitovien tavoitteiden muutoksista päättää valtuusto.

62 § OMAISUUDEN LUOVUTTAMINEN JA VUOKRAAMINEN

Omaisuuella tarkoitetaan irtainta omaisuutta, kiinteää omaisuutta (esimerkiksi tilat, tontit ja määräalat), rakennuksia, sijoitusomaisuutta (esimerkiksi arvopaperit), aineettomia hyödykkeitä (esimerkiksi patentit, lisenssit, tavaramerkit ja toimiluvat) sekä muita vastaavia omaisuuseriä. Omaisuuden ostamisella tarkoitetaan muuta kuin hankintalain ja erityisalojen hankintalain soveltamisalan piiriin kuuluvaa hankinnan tekemistä. Omaisuuden luovuttamisella tarkoitetaan omaisuuden myyntiä, lahjoittamista ja vaihtoa.

Omaisuuuden ostamisesta ja luovuttamisesta päättää

- kuntayhtymän valtuusto, kun omaisuuden arvo on 5 miljoonaa euroa tai enemmän
- kuntayhtymän hallitus, kun omaisuuden arvo on alle 5 miljoonaa euroa, mutta vähintään 250 000 euroa ja liikelaitoksen hallinnassa olevasta tai liikelaitoksen hallintaan tulevasta omaisuudesta, kun omaisuuden arvo on vähintään miljoona euroa
- johtokunta, kun kyse on liikelaitoksen hallinnassa olevasta tai liikelaitoksen hallintaan tulevasta omaisuudesta ja kun omaisuuden arvo on alle miljoona euroa, mutta vähintään 250 000 euroa
- kuntayhtymän johtaja, kun kyse on muusta kuin liikelaitoksen hallinnassa olevasta tai liikelaitoksen hallintaan tulevasta omaisuudesta ja kun omaisuuden arvo on alle 250 000 euroa
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtaja, kun kyse on liikelaitoksen hallinnassa olevasta tai liikelaitoksen hallintaan tulevasta omaisuudesta ja kun omaisuuden arvo on alle 250 000 euroa

Omaisuuuden luovuttamisesta päättää

- tulosaluejohtaja, kun kyse on tulosalueen tehtäväalueelle kuuluvasta omaisuudesta ja kun omaisuuden arvo on enintään 100 000 euroa
- toimintayksikön tai palvelualan johtaja, kun kyse on toimintayksikön tai palvelualan tehtäväalueelle kuuluvasta omaisuudesta ja kun omaisuuden arvo on enintään 20 000 euroa

Rakennusten, toimitilojen ja niihin mahdollisesti liittyvien maa-alueiden vuokralle ottamisesta päättää

- kuntayhtymän hallitus, kun vuokrasopimuksen kesto on yli 10 vuotta
- liikelaitoksen johtokunta, kun vuokrasopimuksen kesto on yli viisi vuotta
- liikelaitoksen johtaja, kun vuokrasopimuksen kesto on viisi vuotta tai vähemmän tai kysymyksessä on toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus

Näitä euromääräisiä hankintojen tai ostojen laajuuksia sovelletaan myös puitesopimukseen ja/tai leasingrahoitukseen perustuvissa hankinnoissa.

Liikelaitoksen johtokunta päättää vuokralle antamisen periaatteista ja vuokrien hinnoitteluperiaatteesta liikelaitoksen hallinnoimien rakennettujen kiinteistöjen ja huoneistojen sekä niihin liittyvien maa-alueiden osalta. Liikelaitoksen johtaja päättää toimitilojen vuokralle antamisesta sekä vuokrien hinnoittelusta periaatteiden mukaan.

Lyhytaikaisen käyttöoikeuden luovuttamisesta päättää se, jolla on hallintaoikeus maa-alueeseen (tila, tontti, määräala tai niiden osa), rakennukseen, toimitilaan, huoneistoon tai irtaimeen omaisuuteen. Rakennusten ja toimitilojen ja huoneistojen osalta hallintaoikeus on kuntayhtymän sisäisillä vuokralaisilla opetusaikana (pääsääntöisesti klo 8–16) ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksella muuna aikana.

XX § PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN ARVON MUUTOKSET

Pysyvillä vastaavilla tarkoitetaan hallintosäännön 62 § mainittua omaisuutta. Alaskirjaus tehdään, kun pysyvien vastaavien arvo on muuttunut merkittävästi. Alaskirjauksen määrä määritellään parhaan arvion mukaan varovaisuusperiaatetta noudattaen.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvon muutoksista päättää

- kuntayhtymän valtuusto, kun muutoksen arvo on yli miljoona euroa
- kuntayhtymän hallitus, kun muutoksen arvo on yli 400 000 euroa, mutta enintään miljoona euroa
- kuntayhtymän johtaja, kun muutoksen arvo on enintään 400 000 euroa
- talous- ja hallintojohtaja, kun muutoksen arvo on enintään 200 000 euroa

63 § OMAISUUDEN VAKUUTTAMINEN

Kuntayhtymän hallitus päättää kuntayhtymän omaisuuden ja vastuiden vakuuttamisesta.

64 § LASKUJEN HYVÄKSYJÄT JA MAKSUKORTTIEN MYÖNTÄMINEN

Laskujen hyväksyjistä päättää tulosaluejohtaja, liikelaitoksen johtaja, talous- ja hallintojohtaja tai kehittämisjohtaja oman tehtäväalueensa osalta.

Tulosaluejohtajan, liikelaitoksen johtajan, talous- ja hallintojohtajan sekä kehittämisjohtajan laskujen hyväksymisestä päättää kuntayhtymän johtaja.

Kuntayhtymän johtajan laskut hyväksyy talous- ja hallintojohtaja.

Maksukorttien ja muiden maksuvälineiden myöntämisestä päättää talous- ja hallintojohtaja.

Mikäli toimielimellä tai henkilöllä on 65 §:n mukainen valtuutus hyväksyä tietynsuuruinen hankinta, on samalla taholla myös valtuutus hyväksyä samansuuruiset laskut edellyttäen, että kyseinen meno on hyväksytty talousarvioissa.

65 § HANKINNAT

Hankintojen tulee perustua valtuuston hyväksymään talousarvioon.

Hankintojen tekemisestä päättää:

- kuntayhtymän hallitus, kun hankinnan arvo on yli 250 000 euroa ja liikelaitoksen tehtäväalueelle kuuluvasta hankinnasta, jonka arvo on yli miljoona euroa
- johtokunta, kun kyse on liikelaitoksen tehtäväalueelle kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on yli 250 000 euroa, mutta enintään miljoona euroa
- kuntayhtymän johtaja, kun kyse on muusta kuin liikelaitoksen tehtäväalueelle kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on enintään 250 000 euroa
- liikelaitoksen johtaja, kun kyse on liikelaitoksen tehtäväalueelle kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on enintään 250 000 euroa
- tulosaluejohtaja, kun kyse on tulosalueen tehtäväalueelle kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on enintään 100 000 euroa
- talous- ja hallintojohtaja, kehittämisjohtaja ja ammatillisen koulutuksen apulaisrehtori, kun kyse on tehtäväalueelleen kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on enintään 20 000 euroa
- lähiesihenkilö, kun kyse on hänen tehtäväalueelleen kuuluvasta hankinnasta ja kun hankinnan arvo on enintään 9 000 euroa
- muilta osin hankinnoista päätetään kuntayhtymän hankintaohjeen mukaisesti

Näitä euromääräisiä hankintojen tai ostojen laajuuksia sovelletaan myös puitesopimuksiin ja/tai leasingrahoitukseen perustuvissa hankinnoissa.

Kuntayhtymän hankintaohjeen (1.10.2023) mukaan: ”*Pienhankinnoista ei ole velvollisuutta julkaista hankintailmoitusta Hilma-palvelussa. Arvoltaan 9000 euroa ja sen yli menevät pienhankinnat kilpailutetaan hankintalainsäädäntöä kevyemmällä ja joustavammilla menettelyillä Cloudiassa olevilla pienhankintoihin tarkoitetuilla lomakkeilla, joilla tehdyt tarjouspyynnöt julkaistaan Tarjouspalvelussa (<https://tarjouspalvelu.fi/gradia>). Tarjouspyynnön laatimisessa noudatetaan soveltuvien osin hankintaohjeen kohdassa 2 annettuja ohjeita.*

Arvoltaan 5 000 – alle 9 000 euron hankinnoissa hankintamenettely voidaan vaihtoehtoisesti toteuttaa kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla joko tekemällä hintavertailua esimerkiksi sähköpostikyselyiden avulla tai lähettämällä kirjallinen tarjouspyyntö suunnatusti potentiaalisille yrityksille. Näistä hankinnoista laaditaan kuitenkin muistio (malli hankintaohjeen liitteenä 2), johon kirjaetaan saadut tarjoukset ja tehty valinta. Muistio dokumentoidaan laskun liitteeksi ostolaskujen sähköiseen kierrätysjärjestelmään.

Arvoltaan vähäisissä alle 5 000 euron hankinnoissa varmistetaan kustannusten kohtuullisuus. Hintavertailua voidaan tarvittaessa tehdä esimerkiksi selvittämällä hintatasoa puhelimitse tai perustuen verkkokauppojen päivähintoihin. Hintavertailu dokumentoidaan (esimerkiksi lyhyt yhteenveto puhelimitse tai sähköpostilla saaduista tarjouksista laskun liitteeksi ostolaskujen sähköiseen kierrätysjärjestelmään). Suora osto on mahdollinen pelkästään hankinnan arvon vähäisyyden (alle 2 000 euroa) perusteella.”

Kuntayhtymän hallitus päättää kuntayhtymän hankintaohjeesta.

66 § POISTOSUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN

Valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet.

Kuntayhtymän hallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

Kuntayhtymän hallitus vahvistaa poistolaskennan pohjaksi pienhankintarajan.

67 § RAHATOIMEN HOITAMINEN

Kuntayhtymän rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kuntayhtymän kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kuntayhtymän johtaja päättää lainan ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita ja päätöksiä.

Muutoin kuntayhtymän rahatoimesta vastaa kuntayhtymän hallitus.

Rahatoimen käytännön hoitamisesta vastaa talous- ja hallintojohtaja.

Talous- ja hallintojohtaja päättää

- kuntayhtymän kassojen perustamisesta ja tilittäjien pohjakassavarojen myöntämisestä,
- kuntayhtymän pankki- ja arvo-osuustilien avaamisesta ja sulkemisesta sekä
- pankkitilien käyttöoikeuksista.

68 § MAKSUISTA PÄÄTTÄMINEN

Valtuusto päättää kuntayhtymän palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Kuntayhtymän hallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Kuntayhtymän hallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen johtokunta päättää omaan toimialaansa kuuluvista maksuista.

Tulosaluejohtaja tai yksikön johtaja päättää tulosalueen sisäisistä maksuista. Useampaa tulosaluetta koskevista maksuista päättää kuntayhtymän johtaja. Ns. juokseviin maksuihin liittyvää päätösvaltaa voidaan edelleen delegoida alaisille viranhaltijoille.

69 § ASIAKIRJOJEN ANTAMISESTA PERITTÄVÄT MAKSUT

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Kuntayhtymän hallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä. Kuntayhtymän hallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

9 luku ULKOINEN VALVONTA

70 § ULKOINEN JA SISÄINEN VALVONTA

Kuntayhtymän hallinnon, toiminnan ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Sisäinen valvonta on osa johtamista. Kuntayhtymän hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

71 § TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOKOUKSET

Tarkastuslautakunnan päätökset tehdään ilman viranhaltijaesittelyä puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Kokousmenettelyssä noudatetaan muutoin 15 luvun määräyksiä.

Tilintarkastajalla on läsnäolo- ja puheoikeus lautakunnan kokouksissa. Tilintarkastajalla ja lautakunnan määräämillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on läsnäolovelvollisuus lautakunnan kokouksessa lautakunnan niin päättäessä.

Kuntayhtymän hallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

72 § TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA RAPORTIT

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 ja 125 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

1. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa kuntayhtymän tilinpäätöksen käsittelyaikataulun mukaisesti. Ennen arviointikertomuksen valmistamista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

73 § SIDONNAISUUSILMOITUKSIIN LIITTYVÄT TEHTÄVÄT

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitetun sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kuntayhtymän verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä.

Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

74 § TILINTARKASTUSYHTEISÖN VALINTA

Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan esityksestä hallinnon ja talouden tarkastamista varten julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymän tilintarkastusyhteisön enintään kuudeksi tilikaudeksi.

75 § TILINTARKASTAJAN TEHTÄVÄT

Sen lisäksi, mitä säädetään kuntalain 123 §:ssä, tilintarkastajan on laadittava toimikaudekseen tarkastussuunnitelma ja vuosittain kullekin tilikaudelle työohjelma. Tarkastussuunnitelma ja työohjelma on toimitettava tarkastuslautakunnalle tiedoksi.

76 § TARKASTUSLAUTAKUNNAN ANTAMAT TEHTÄVÄT

Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnassa käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

77 § TILINTARKASTUSKERTOMUS JA MUU RAPORTOINTI

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

10 luku SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

78 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT

Kuntayhtymän hallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat,
2. vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteen sovittamisesta siten, että kuntayhtymän toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan,
3. hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman, johon perustuen arvioidaan riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuutta,
4. vastaa riskienhallinnan järjestämisestä siten, että kuntayhtymän toiminnan olennaiset riskit tunnistetaan ja kuvataan, riskin toteutumisen vaikutukset, toteutumisen todennäköisyys ja mahdollisuudet hallita riskiä arvioidaan sekä
5. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
6. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

79 § JOHTOKUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT

Johtokunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kuntayhtymän hallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

80 § VIRANHALTIJOIDEN JA ESIHENKILÖIDEN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN TEHTÄVÄT

Kuntayhtymän johtaja, liikelaitoksen johtaja sekä tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä ja palvelualoja sekä raportoivat kuntayhtymän hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden ja palvelualojen esihenkilöt vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kuntayhtymän hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

81 § SISÄISEN TARKASTUKSEN TEHTÄVÄT

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kuntayhtymän hallitukselle ja kuntayhtymän johtajalle.

Sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kuntayhtymän hallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa.

III OSA VALTUUSTO

11 luku VALTUUSTON TOIMINTA

82 § VALTUUSTON TOIMINNAN JÄRJESTELYT

Valtuuston toimikauden ensimmäisen kokouksen kutsuu koolle kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja. Kokouksen avaa iältään vanhin läsnä oleva valtuutettu, joka johtaa puhetta, kunnes valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat on valittu. Valtuuston puheenjohtaja valitaan kahden vuoden toimikaudeksi.

Valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa, jotka valitaan kahden vuoden toimikaudeksi.

Valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä koskevien asioiden valmistelua johtaa valtuuston puheenjohtaja, jollei valtuusto toisin päättä.

Valtuuston kokousten pöytäkirjanpitäjänä ja valtuuston sihteerinä toimii valtuuston määräämä viranhaltija.

83 § VALTUUSTORYHMÄN MUODOSTAMINEN JA VALTUUSTORYHMÄN NIMI

Valtuutetut voivat muodostaa valtuustoryhmiä valtuustotyöskentelyä varten.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä ja puheenjohtajasta on annettava valtuuston puheenjohtajalle kirjallinen ilmoitus. Kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen on allekirjoitettava ilmoitus.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen.

Valtuusto hyväksyy valtuustoryhmien nimet. Nimi ei saa olla sopimaton. Puolueen valtuustoryhmästä eronneiden valtuutettujen muodostaman uuden valtuustoryhmän nimestä ei saa aiheutua sekaantumisvaaraa puolueen valtuustoryhmän nimeen.

84 § MUUTOKSET VALTUUSTORYHMÄN KOKOONPANOSSA

Valtuutetun on ilmoitettava kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle valtuustoryhmään liittymisestä ja siitä eroamisesta. Liittymisilmoituksessa on oltava asianomaisen ryhmän kirjallinen hyväksyminen.

Jos valtuutettu on erotettu valtuustoryhmästä, valtuustoryhmän on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuuston puheenjohtajalle.

12 luku VALTUUSTON KOKOUKSET

85 § VALTUUSTON VARSINAINEN KOKOUS JA SÄHKÖINEN KOKOUS

Valtuusto voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asiahallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata valtuuston sähköistä kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Valtuuston suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Kuntayhtymän hallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

86 § KOKOUSKUTSU

Kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään kaksi (2) viikkoa ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai –velvollisuus sekä jäsenkuntien kunnanhallituksille. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla.

87 § ESITYSLISTA

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset valtuuston päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jos eivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaalissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

88 § SÄHKÖINEN KOKOUSKUTSU

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali lähetetään sähköisesti.

89 § ESITYSLISTAN JA LIITTEIDEN JULKAISEMINEN KUNTAYHTYMÄN VERKKOSIVUILLA

Esityslista julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Erityisestä syystä verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäinen kokousasia. Esityslistan liitteitä julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla harkinnan mukaan ottaen huomioon kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

90 § JATKOKOKOUS

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta.

91 § VARAVALTUUTETUN KUTSUMINEN

Valtuutetun, joka ei pääse kokoukseen tai on esteellinen käsittelemään esityslistalla olevaa asiaa, on viipymättä ilmoitettava esteestä tai esteellisyydestä valtuuston puheenjohtajalle tai sihteerille.

Saatuun valtuutetulta tai muuten luotettavasti tiedon esteestä tai esteellisyydestä puheenjohtajan tai sihteerin on kutsuttava kokoukseen valtuutetun sijaan hänen henkilökohtainen varavaltuutetunsa.

92 § LÄSNÄOLO KOKOUKSESSA

Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajan ja kuntayhtymän johtajan on oltava läsnä valtuuston kokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Kuntayhtymän hallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainitulla henkilöllä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, jollei hän ole samalla valtuutettu.

Valtuusto päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

93 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan jäsenkuntien mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan valtuutetun on ilmoitauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle.

Kun varavaltuutettu osallistuu kokoukseen ja valtuutettu saapuu kesken kokouksen, tulee valtuutettu välittömästi varavaltuutetun tilalle.

Puheenjohtaja voi kokouksen kestäessä tai kokoustauon päätyttyä tarvittaessa todeta uudelleen läsnäolijat.

Mikäli puheenjohtaja toteaa valtuuston menettäneen päätösvaltaisuuden, on hänen keskeytettävä tai lopetettava kokous.

94 § KOKOUKSEN JOHTAMINEN

Puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Jos kokouksessa läsnä oleva henkilö käyttöksellään häiritsee kokouksen kulkua, puheenjohtajan tulee kehottaa häntä käyttäytymään asianmukaisesti. Jos kehotusta ei noudateta, puheenjohtaja voi määrätä henkilön poistumaan. Jos syntyy epäjärjestys, puheenjohtajan on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

95 § PUHEENJOHDON LUOVUTTAMINEN VARAPUHEENJOHTAJALLE

Puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä.

96 § TILAPÄINEN PUHEENJOHTAJA

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

97 § ESTEELLISYYS

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava paikaltaan. Jos asia käsitellään suljetussa kokouksessa, esteellisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys valtuuston ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava paikaltaan.

Henkilö, jonka esteellisyyden valtuusto ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitetussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

98 § ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYS

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä.

Kuntayhtymän hallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (*pohjaehdotus*). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kuntayhtymän hallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

99 § PUHEENVUOROT

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella.

Puheenvuoro on pyydettävä selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa

1. asian käsittelyn alussa ryhmäpuheenvuoron kunkin valtuustoryhmän edustajalle ryhmien suuruuden mukaisessa järjestyksessä,
2. puheenvuoron kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalle, kuntayhtymän johtajalle sekä tarkastuslautakunnan ja tilapäisen valiokunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa sekä
3. repliikki- ja kannatuspuheenvuoron.

Asian käsittelyjärjestystä koskeva työjärjestyspuheenvuoro on annettava ennen muita.

Kokouksen kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus yksittäisessä asiassa rajoittaa valtuutettujen puheenvuorojen pituutta.

Kokouspaikalla puheenvuoro on pidettävä omalta paikalta tai puhujakorokkeelta.

100 § PÖYDÄLLEPANO JA ASIAN PALAUTTAMINEN VALMISTELTAVAKSI

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

Asia, jota käsitellään ensimmäisen kerran valtuustossa eikä esityslistaa ole toimitettu kokouksut-sun yhteydessä, pannaan pöydälle seuraavaan kokoukseen, jos vähintään neljäsosa läsnä ole-vista valtuutetuista pyytää asian pöydällepanoa. Muissa tilanteissa asian pöydällepanosta pääte-tään enemmistöpäätöksellä.

101 § EHDOTUKSET JA KESKUSTELUN PÄÄTTÄMINEN

Keskustelun aikana tehty ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

102 § ILMAN ÄÄNESTYSTÄ SYNTYVÄN PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuk-sen valtuuston päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa valtuuston yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, pu-heenjohtaja toteaa ehdotuksen valtuuston päätökseksi.

103 § ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoeh-toisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

104 § ÄÄNESTYSTAPA JA ÄÄNESTYSJÄRJESTYS

Äänestys toimitetaan sähköisesti/nimenhuudolla tai valtuuston päättämällä muulla tavalla. Äänes-tys toimitetaan avoimesti.

Jos äänestykseen otettavia ehdotuksia on enemmän kuin kaksi, puheenjohtaja esittää valtuuston hyväksyttäväksi äänestysjärjestyksen. Äänestysjärjestys määräytyy seuraavien periaatteiden mu-kaan:

1. Ensin otetaan äänestykseen kaksi eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta. Voitta-nut ehdotus asetetaan jäljellä olevista ehdotuksista eniten pohjaehdotuksesta poikkeavaa ehdotusta vastaan. Näin jatketaan, kunnes saadaan lopullinen vastaehdotus pohjaehdotuk-selle. Kuitenkin jos äänestykseen on otettava pohjaehdotuksen kokonaan hylkäämistä tar-koittava ehdotus, se on asetettava viimeisenä äänestettäväksi muista ehdotuksista voitta-nutta vastaan.
2. Jos asia koskee määrärahan myöntämistä, otetaan ensin äänestykseen määrältään suu-rimman ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen ja näin jatketaan ehdotusten suuruuden

mukaisessa järjestyksessä, kunnes jokin ehdotus hyväksytään, minkä jälkeen pienemmistä ehdotuksista ei enää äänestetä.

3. Jos ehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen on riippumaton muista ehdotuksista, sen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on äänestettävä erikseen.

105 § ÄÄNESTYKSEN TULOKSEN TOTEAMINEN

Puheenjohtaja toteaa äänestyksen tuloksena syntyvän päätöksen.

Jos päätöksen tekemiseen vaaditaan lain mukaan määräenemmistön kannatus tai yksimielisyys, puheenjohtajan on ilmoitettava siitä ennen äänestyksen toimittamista ja otettava se huomioon äänestyksen tuloksen todetessaan.

106 § TOIMENPIDEALOITE

Tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä käsiteltyyn asiaan liittyvän toimenpidealoitteen. Toimenpidealoite osoitetaan kuntayhtymän hallitukselle. Se ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa sekä saa muuttaa tai laajentaa päätöstä.

107 § PÖYTÄKIRJAN LAATIMINEN JA TARKASTAMINEN

Valtuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään 146 §:ssä.

Valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa. Valtuusto valitsee myös kaksi pöytäkirjan varatarkastajaa.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

108 § PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO KUNTAYHTYMÄN JÄSENKUNNILLE

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä säädetään.

13 luku ENEMMISTÖVAALI JA SUHTEELLINEN VAALI

109 § VAALEJA KOSKEVAT YLEISET MÄÄRÄYKSET

Varajäsenet valitaan samassa vaalissa kuin varsinaiset jäsenet. Jos varajäsenet ovat henkilökohtaisia, varsinaisen ja henkilökohtaisen varajäsenen muodostamat ehdokasparit on hyväksyttävä ennen vaalia.

Enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, jos yksikin sitä vaatii. Suhteellinen vaali toimitetaan aina suljetuin lipuin. Suljetussa lippuäänestyksessä äänestäjän on taitettava äänestyslippu siten, ettei sen sisältö ole näkyvässä.

Äänestyslipussa ei saa olla asiattomia merkintöjä. Äänestysliput annetaan valtuuston puheenjohtajalle puheenjohtajan määräämässä järjestyksessä.

Äänestysliput sekä arvonnassa käytetyt liput on säilytettävä vaalipäätöksen lainvoimaisuuteen saakka. Jos vaali on toimitettu suljetuin lipuin, liput on säilytettävä suljetussa kuoressa.

110 § ENEMMISTÖVAALI

Enemmistövaalissa äänen voi antaa kenelle tahansa vaalikelpoiselle ehdokkaalle tai ehdokasparille. Jos valittavia on enemmän kuin yksi, toimielimen jäsenellä on käytettävissään yhtä monta ääntä kuin on valittavia henkilöitä tai ehdokaspareja. Yhdelle ehdokkaalle tai ehdokasparille voi antaa vain yhden äänen ja kaikkia ääniä ei ole pakko käyttää.

Kun enemmistövaali toimitetaan suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

111 § VALTUUSTON VAALILAUTAKUNTA

Valtuusto valitsee toimikaudekseen suhteellisten vaalien toimittamista varten vaalilautakunnan. Lautakunnassa on viisi jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Valtuusto valitsee jäseniksi valituista lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Lautakunnan sihteerinä toimii valtuuston pöytäkirjanpitäjä, jollei valtuusto toisin päättä.

112 § EHDOKASLISTOJEN LAATIMINEN

Ehdokaslistassa saa olla enintään niin monen ehdokkaan tai ehdokasparin nimi kuin vaalissa on valittavia jäseniä ja varajäseniä.

Ehdokaslistan otsikossa on mainittava, missä vaalissa sitä käytetään. Vähintään kahden valtuutetun on allekirjoitettava ehdokaslista. Ensimmäinen allekirjoittaja toimii listan asiamiehenä, antaa

listan valtuuston puheenjohtajalle ja on oikeutettu tekemään siihen 114 §:ssä (Ehdokaslistojen tarkastus ja oikaiseminen) tarkoitetut oikaisut.

113 § EHDOKASLISTOJEN JÄTTÄMINEN JA VAALITOIMITUKSEN NIMENHUUTO

Valtuusto määrää ajankohdan, milloin ehdokaslistat on viimeistään annettava valtuuston puheenjohtajalle sekä milloin vaalitoimituksen nimenhuuto aloitetaan.

114 § EHDOKASLISTOJEN TARKASTUS JA OIKAISEMINEN

Kun ehdokaslistojen antamisen määräaika on päättynyt, valtuuston puheenjohtaja antaa ehdokaslistat vaalilautakunnalle, joka tarkastaa, ovatko ne asianmukaisesti laaditut. Jos listassa todetaan virheitä, annetaan asiamiehelle tilaisuus korjata virheet vaalilautakunnan asettamassa määräajassa.

Jos sama henkilö on ehdokaslistan korjaamisen jälkeenkin ehdokkaana useammalla listalla, vaalilautakunnan on, mikäli mahdollista, tiedusteltava ehdokkaalta, mille listalle hänen nimensä jätetään.

115 § EHDOKASLISTOJEN YHDISTELMÄ

Ehdokaslistojen oikaisuja varten varatun määräajan päätyttyä vaalilautakunta laatii hyväksytyistä ehdokaslistoista yhdistelmän, johon jokaiselle ehdokaslistalle merkitään järjestysnumero.

Ennen vaalitoimituksen nimenhuudon alkamista ehdokaslistojen yhdistelmä annetaan valtuutetuille tiedoksi ja luetaan ääneen valtuustolle.

116 § SUHTEELLISEN VAALIN TOIMITTAMINEN

Äänestyslippuun merkitään sen ehdokaslistan numero, jolle ääni annetaan. Valtuutetut antavat nimenhuudon määräämässä järjestyksessä valtuuston puheenjohtajalle äänestyslippunsa.

117 § SUHTEELLISEN VAALIN TULOKSEN TOTEAMINEN

Valtuuston puheenjohtaja antaa äänestysliput vaalilautakunnalle, joka tutkii niiden pätevyyden sekä laskee ja ilmoittaa vaalin tuloksen noudattaen soveltuvin osin, mitä kuntavaaleista säädetään.

Vaalilautakunta antaa vaalin tuloksesta kirjallisen ilmoituksen valtuuston puheenjohtajalle, joka toteaa vaalin tuloksen valtuustolle.

14 luku VALTUUTETUN ALOITE- JA KYSELYOIKEUS

118 § VALTUUTETTUJEN ALOITTEET

Ennen valtuuston kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyä valtuustoryhmällä ja valtuutetulla on oikeus tehdä kirjallisia aloitteita kuntayhtymän toimintaa ja hallintoa koskevissa asioissa. Aloite annetaan puheenjohtajalle.

Aloite on sitä enempää käsittelemättä lähetettävä kuntayhtymän hallituksen valmisteltavaksi. Valtuusto voi päättää, että aloitteessa tarkoitettun asian valmistelusta käydään lähetekeskustelu. Kuntayhtymän hallituksen on vuosittain joulukuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luetelo valtuutettujen tekemistä ja kuntayhtymän hallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun.

119 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSELLE OSOITETTAVA KYSYMYS

Vähintään neljäsosa valtuutetuista voi tehdä kuntayhtymän hallitukselle kirjallisen kysymyksen kuntayhtymän toiminnasta ja hallinnosta.

Kuntayhtymän hallituksen on pyrittävä vastaamaan kysymykseen viimeistään valtuuston seuraavassa kokouksessa.

Jos kysymystä käsiteltäessä tehdään kannatettu ehdotus tilapäisen valiokunnan asettamisesta selvittämään kysymyksessä tarkoitettua asiaa, valtuuston on päätettävä, asetetaanko tilapäinen valiokunta. Muuta päätöstä asiassa ei saa tehdä.

120 § KYSELYTUNTI

Valtuutetuilla on oikeus esittää kuntayhtymän hallitukselle kyselytunnilla kysymyksiä kuntayhtymän hallintoa ja taloutta koskevista asioista. Kyselytunti järjestetään ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto toisin päättä. Kyselytunti on julkinen.

Valtuuston puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kyselytunnilla. Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja tai hänen määräämänsä vastaa kysymyksiin. Kysymyksiin vastataan saapumisjärjestyksessä, ellei puheenjohtaja toisin päättä. Vastauksen saatuaan kysymyksen esittäjällä on oikeus tehdä kaksi asiaan liittyvää lyhyttä lisäkysymystä. Kysymysten johdosta ei käydä keskustelua.

Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 14 päivää ennen valtuuston kokousta. Myöhemmin toimitetut kysymykset sekä kysymykset, joihin ei kyselytunnilla ehditä vastata, siirtyvät seuraavaan kyselytuntiin.

IV OSA PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELÄ

15 luku KOKOUSHENETTELÄ

121 § MÄÄRÄYSTEN SOVELTAMINEN

Tämän luvun määräyksiä noudatetaan valtuustoa lukuun ottamatta kuntayhtymän toimielinten kokouksissa. Luvun määräyksiä noudatetaan toissijaisina hallintosäännön muihin lukuihin nähden, jollei erikseen ole toisin määrätty.

122 § TOIMIELIMEN PÄÄTÖKSENTEKOTAVAT

Toimielin voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (sähköinen kokous).

Toimielin voi myös tehdä päätöksiä suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä ennen kokousta (sähköinen päätöksentekomenettely).

Kuntayhtymän hallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa, että sähköisiin kokouksiin ja sähköiseen päätöksentekomenettelyyn tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

123 § SÄHKÖINEN KOKOUS

Toimielin voi pitää kokouksen sähköisesti.

Suljettuun sähköiseen kokoukseen voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käyty keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Valtuuston kokousmenettelystä on säädetty erikseen luvussa 12.

124 § SÄHKÖINEN PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELÄ

Toimielin voi päättää asioita sähköisessä päätöksentekomenettelyssä kuntalain 100 §:n mukaisesti. Päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää kaikkiin toimielimen päätösvaltaan kuuluviin asioihin.

125 § KOKOUSAIKA JA -PAIKKA

Toimielin päättää kokoustensa ajan ja paikan.

Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

126 § KOKOUSKUTSU

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla. Jos asia käsitellään sähköisessä päätöksentekomenettelyssä, tulee kutsussa ilmaista, mihin mennessä asia on käsiteltävä sähköisesti.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jos eivät erityiset syyt ole esteenä. Jos esityslistalla, liitteissä tai oheismateriaaleissa on salassa pidettäviä tietoja, asiakirjaan tehdään merkintä salassapidosta.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai velvollisuus, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu, vähintään viisi päivää ennen kokousta.

127 § SÄHKÖINEN KOKOUSKUTSU

Kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaali lähetetään sähköisesti.

128 § ESITYSLISTAN JA LIITTEIDEN JULKAISEMINEN KUNTAYHTYMÄN VERKKOSIVUILLA

Esityslista julkaistaan kuntayhtymän verkkosivuilla. Ennen julkaisemista esityslistalta poistetaan salassa pidettävät tiedot sekä henkilötiedot, joihin ei liity tiedottamisintressiä. Verkossa julkaistavalta esityslistalta voidaan poistaa yksittäisiä kokousasioita, joihin ei liity erityistä tiedottamisintressiä tai mikäli erityisestä syystä asian valmistelua ei julkisteta ennen päätöksentekoa. Esityslistan liitteitä julkaistaan verkossa harkinnan mukaan ottaen huomioon kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaiden tiedonsaanti-intressit.

129 § JATKOKOKOUS

Jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa

olleille lähetetään sähköinen viesti jatkokokouksen ajasta ja paikasta sekä jatkokokouksen päätöksentekotavasta.

130 § VARAJÄSENEEN KUTSUMINEN

Toimielimen jäsenen on kutsuttava varajäsen sijaansa, mikäli hän ei pääse kokoukseen. Kun jäsen on esteellinen jossakin kokousasiassa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsitteelyyn, hän voi kutsua varajäsenen yksittäisen asian käsittelyyn.

Myös puheenjohtaja, esittelijä tai toimielimen sihteeri voivat toimittaa kutsun varajäsenelle.

131 § LÄSNÄOLO KOKOUKSESSA

Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

- valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla hallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä
- hallituksen puheenjohtajalla ja kuntayhtymän johtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Talous- ja hallintojohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen ja liikelaitoksen johtokunnan kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

132 § KUNTAYHTYMÄN HALLITUKSEN EDUSTAJA MUISSA TOIMIELIMISSÄ

Kuntayhtymän hallitus voi 2 momentista ilmenevin rajoituksin määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös hallituksen varajäsen tai kuntayhtymän johtaja.

Hallitus ei voi määrätä edustajaansa tarkastuslautakuntaan, valtuuston tilapäiseen valiokuntaan eikä vaalilaissa säädettyihin vaalitoimielimiin.

133 § KOKOUKSEN JULKISUUS

Kokouksen julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä.

Jos toimielin päättää pitää julkisen sähköisen kokouksen, yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata kokousta internetin kautta sekä kokouskutsussa mainitussa tilassa.

134 § KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

135 § TILAPÄINEN PUHEENJOHTAJA

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja(t) ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

136 § KOKOUKSEN JOHTAMINEN JA PUHEENVUOROT

Puheenjohtajan tehtävistä kokouksen johtamisessa ja toimielimen jäsenen puheenvuoroista säädetään kuntalain 102 §:ssä.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

137 § KOKOUSKUTSUSSA MAINITSEMATTOMAN ASIAN KÄSITTELY

Toimita voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Jos esittelijän ehdotus on asian palauttaminen valmisteltavaksi, toimita voi ratkaista asian päätöksellään vain perustellusta syystä.

138 § ESITTELIJÄT

Kuntayhtymän hallituksen esittelijästä määrätään 3 §:ssä.

Liikelaitoksen johtokunnan esittelijänä toimii liikelaitoksen johtaja.

Esittelijästä määrätään toimita päätöksellä. Jos toimita toimella on useampia esittelijöitä, toimita lin päättää, miten esittelyvastuu jakautuu esittelijöiden kesken.

Esittelijän ollessa poissa tai esteellinen hänen sijaisekseen määrätty toimii esittelijänä.

Esittelystä tarkastuslautakunnan kokouksessa määrätään 71 §:ssä.

139 § ESITTELY

Asiat päätetään toimita toimella kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Vaalilaissa säädetyissä vaalitoimita toimella asiat päätetään kuitenkin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Esittelijä vastaa esittelemiensä kokousasioiden asianmukaisesta valmistelusta ja on velvollinen tekemään toimita toimella perustellun päätösehdotuksen.

Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on keskustelun aikana muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan, muutettu ehdotus on pohjaehdotus.

Jos esittelijä ehdottaa asian poistamista esityslistalta, asia poistetaan, jollei toimielin toisin päättä.

Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

140 § ESTEELLISYYS

Ennen asian käsittelyn aloittamista esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään ja esteellisyyden aiheuttamasta perusteesta sekä vetäydyttävä asian käsittelystä ja poistuttava kokouksesta.

Puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava kokoukseen osallistuvan esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi. Asianomaisen henkilön tulee tarvittaessa antaa selvitystä seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa. Annettuaan pyydetyn selvityksen asianomaisen henkilön on poistuttava kokouksesta.

Henkilö, jonka esteellisyyden toimielin ratkaisee, saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain hallintolain 29 §:ssä tarkoitettussa poikkeustilanteessa.

Esteellisyyttä koskeva ratkaisu on perusteltava pöytäkirjaan.

141 § PÖYDÄLLEPANO JA ASIAN PALAUTTAMINEN VALMISTELTAVAKSI

Jos keskustelun kuluessa tehdään kannatettu ehdotus asian pöydällepanosta, palauttamisesta valmisteltavaksi tai jokin muu ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian käsittelyn, seuraavien puhujien on puheenjohtajan kehotuksesta rajoitettava puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta. Jos ehdotus hyväksytään yksimielisesti tai äänestämällä, puheenjohtaja keskeyttää asian käsittelyn. Jos ehdotus hylätään, asian käsittely jatkuu.

142 § EHDOTUKSET JA KESKUSTELUN PÄÄTTÄMINEN

Ehdotus on annettava kirjallisena, jos puheenjohtaja niin vaatii.

Kun kaikki puheenvuorot on käytetty, puheenjohtaja päättää keskustelun. Puheenjohtaja selostaa keskustelun kuluessa tehdyt ehdotukset ja onko ehdotusta kannatettu.

143 § ILMAN ÄÄNESTYSTÄ SYNTYVÄN PÄÄTÖKSEN TOTEAMINEN

Jos keskustelun aikana ei ole tehty kannatettuja ehdotuksia, puheenjohtaja toteaa pohjaehdotuksen toimielimen päätökseksi.

Jos puheenjohtaja toteaa toimitelimen yksimielisesti kannattavan kokouksessa tehtyä ehdotusta, puheenjohtaja toteaa ehdotuksen toimitelimen päätökseksi.

144 § ÄÄNESTYKSEEN OTETTAVAT EHDOTUKSET

Äänestykseen otetaan pohjaehdotus ja kannatetut ehdotukset. Ehdotusta, joka on tehty vaihtoehtoisena tai menee käsiteltävän asian ulkopuolelle, ei kuitenkaan oteta äänestykseen.

Jos ehdotuksen tekijä ei ole paikalla äänestyksen alkaessa, hänen tekemänsä ehdotus katsotaan rauenneeksi eikä sitä oteta äänestykseen.

145 § ÄÄNESTYS JA VAALI

Äänestykseen sovelletaan muilta osin, mitä 12 luvussa määrätään äänestysmenettelystä valtuustossa. Vaalin toimittamista koskevat määräykset ovat 13 luvussa.

146 § PÖYTÄKIRJAN LAATIMINEN JA TARKASTAMINEN

Pöytäkirjan pitämisestä ja sisällöstä vastaa toimitelimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä ovat eri mieltä kokouksen kulusta, pöytäkirja laaditaan puheenjohtajan näkemyksen mukaan.

Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjanpitäjä.

Pöytäkirja tarkastetaan toimitelimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Toimitelimen pöytäkirjaan merkitään ainakin:

Järjestäytymistietoina

- toimitelimen nimi
- merkintä käytetyistä päätöksentekotavoista (varsinainen kokous, sähköinen kokous, yksilöidään päätökset, jotka on tehty sähköisessä päätöksentekomenettelyssä)
- kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouksen keskeytykset
- kokouspaikka
- läsnä- ja poissaolleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
- kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Asian käsittelytietoina

- asiaotsikko
- selostus asiasta
- esittelijän päätösehdotus
- esteellisyys ja perustelut

- tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
- äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys sekä äänestyksen tulos siten, että kunkin jäsenen kannanotto ilmenee pöytäkirjasta
- vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
- asiassa tehty päätös
- eriävä mielipide

Muina tietoina

- salassapitomerkinnot
- puheenjohtajan allekirjoitus
- pöytäkirjanpitäjän varmennus
- merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta sekä
- merkintä nähtävänä pitämisestä yleisessä tietoverkossa, mikäli pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä

Pöytäkirjaan liitetään päätöksiä koskevat oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitukset sekä muutoksenhaakukiellot.

Toimielimen pöytäkirjan sisältöä koskevia määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemissä päätöksissä.

Kuntayhtymän hallitus antaa tarvittaessa tarkempia ohjeita pöytäkirjan laatimisesta.

147 § PÄÄTÖSTEN TIEDOKSIANTO KUNTAYHTYMÄN JÄSENKUNTIEN JÄSENILLE

Kuntayhtymän hallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kuntayhtymän verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kuntayhtymän jäsenkuntien jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kuntayhtymän hallitus antaa ohjeet salassapito- ja tietosuojavelvoitteiden huomioon ottamisesta annettaessa päätöksiä tiedoksi yleisessä tietoverkossa. Lautakunta voi antaa tarkentavaa ohjeistusta omalla toimialallaan.

16 luku MUUT MÄÄRÄYKSET

148 § ALOITEOIKEUS

Kuntayhtymän jäsenkunnan asukkaalla sekä jäsenkunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä on oikeus tehdä aloitteita kuntayhtymän toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Aloite tulee tehdä kirjallisesti tai sähköisellä asiakirjalla. Aloitteesta tulee käydä ilmi, mitä asia koskee sekä aloitteen tekijän nimi, kotikunta ja yhteystiedot.

149 § ALOITTEEN KÄSITTELY

Aloitteen käsittelee se kuntayhtymän viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Jos toimivaltainen viranomainen on toimielin, aloitteista ja aloitteiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä on annettava toimielimelle tieto jäljempänä määrättyllä tavalla.

Kuntayhtymän hallituksen on vuosittain joulukuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Muun toimielimen kuin valtuuston toimivaltaan kuuluvista aloitteista on annettava tieto toimielimelle sen päättämällä tavalla. Toimielin voi samalla päättää, mitkä aloitteista ovat loppuun käsitellyjä.

Jos aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia kuntayhtymän jäsenkuntien asukkaista, aloite on kuuden kuukauden kuluttua vireille tulosta otettava toimivaltaisen viiranomaisen käsiteltäväksi.

150 § ALOITTEEN TEKIJÄLLE ANNETTAVAT TIEDOT

Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Sen jälkeen, kun aloite on käsitelty loppuun, aloitteen tekijälle on ilmoitettava, onko aloite johtanut toimenpiteisiin.

151 § NIMENKIRJOITUS JA ASIAKIRJOJEN ALLEKIRJOITTAMINEN

Kuntayhtymän puolesta tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja tai kuntayhtymän johtaja ja tarvittaessa varmentaa asianomaisen tulosalueen johtaja, jollei hallitus ole valtuuttanut toista henkilöä.

Toimielimen puheenjohtaja tai sihteeri voi yksinkin toimielimen määräämissä rajoissa allekirjoittaa toimielimen päätökseen perustuvan asiakirjan.

Valtuuston ja kuntayhtymän hallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa hallituksen puheenjohtaja tai kuntayhtymän johtaja ja tarvittaessa varmentaa asianomaisen tulosalueen johtaja, jollei kuntayhtymän hallitus ole valtuuttanut toista henkilöä.

Valtuuston ja kuntayhtymän hallituksen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa kuntayhtymän johtaja tai kyseisen toimielimen pöytäkirjanpitäjä.

Muun toimielimen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kyseisen toimielimen puheenjohtaja tai esittelijä, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Muun toimielimen toimituskirjan ja kirjelmän allekirjoittaa kyseisen toimielimen puheenjohtaja, esittelijä tai pöytäkirjanpitäjä.

Toimielimen asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi pöytäkirjanpitäjä tai muu toimielimen määräämä henkilö.

Kuntayhtymän päätearkiston asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset todistaa oikeaksi päätearkistonhoitaja.

Tulosaluejohtajan, ammatillisen koulutuksen apulaisrehtorin, Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajan, talous- ja hallintojohtajan ja kehittämisjohtajan nimenkirjoitusoikeudesta sekä asiakirjojen allekirjoittamisesta määrätään hallintosäännön 15 §:ssä, 16 §:ssä, 17 §:ssä, 18 §:ssä ja 19 §:ssä.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa.

Valmistelua koskevat asiakirjat allekirjoittaa asian valmistelija.

Allekirjoituksen voi tehdä sähköisesti.

Varsinaisen nimenkirjoittajan ollessa estynyt (esim. virkamatka, etätyö), hallintosäännössä nime-tyllä/nimetyillä sijaisella/sijaisilla on oikeus allekirjoittaa asiakirjat ja viranhaltijapäätökset.

152 § TODISTEELLISEN TIEDOKSIANNON VASTAANOTTAMINEN

Todisteellisen tiedoksiannon voi kuntayhtymän puolesta vastaanottaa kuntayhtymän hallituksen puheenjohtaja, kuntayhtymän johtaja sekä kuntayhtymän johtajan valtuuttama viranhaltija.

Todisteellisen tiedoksiannon voi kuntayhtymän puolesta lautakunnan toimialalla vastaanottaa lautakunnan puheenjohtaja ja pöytäkirjanpitäjä.

17 luku PÄÄTÖSVALTA HÄIRIÖ- JA POIKKEUSOLOISSA

153 § KUNTAYHTYMÄN JOHTAJAN PÄÄTÖSVALTA POIKKEUSOLOISSA

Kuntayhtymän hallituksen niin päättäessä häiriötilanteiden aikana ja poikkeusoloissa kuntayhtymän johtaja voi käyttää häiriötilanteen tai poikkeusolojen hoitamiseksi välttämätöntä päätösvaltaa, joka poikkeaa tämän hallintosäännön päätösvallasta. Päätös tulee tehdä poikkeusolojen aikaisen johtoryhmän jäsenen esittelystä ja päätös on tuotava tiedoksi seuraavaan mahdolliseen toimiin, jonka tehtäväalueeseen asian päättäminen normaalioloissa kuuluisi.

Kuntayhtymän johtaja nimeää poikkeusolojen johtoryhmän.

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOT JA KORVAUKSET

1 § YLEISTÄ

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän luottamushenkilöille maksetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta, korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä sekä matkakustannusten korvauksia ja päivärahaa tämän hallintosäännön liitteen mukaisesti.

2 § KOKOuspalkkiot

Koulutuskuntayhtymän luottamustoimielinten kokouksista sekä osallistumisesta sähköiseen päätöksentekomenettelyyn suoritetaan seuraavat kokouspalkkiot:

Puheenjohtajat:

1) valtuuston ja hallituksen puheenjohtaja	260 euroa/kokous
2) valtuuston ja hallituksen varapuheenjohtajat	160 euroa/kokous
3) tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	260 euroa/kokous

Jäsenet:

1) valtuusto ja sen valiokunnat sekä hallitus	140 euroa/kokous
2) tarkastuslautakunta	140 euroa/kokous
3) hallituksen asettamat neuvottelukunnat ja toimikunnat sekä liikelaitosten johtokunnat	80 euroa/kokous
4) Muut kuin kohdassa 3 tarkoitetut toimielimet	50 euroa/kokous

Valtuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan osallistumisesta hallituksen kokouksiin sama palkkio kuin hallituksen jäsenelle.

Hallituksen puheenjohtajalle ja muulle jäsenelle maksetaan osallistumisesta valtuuston ja sen valiokunnan kokouksiin sama palkkio kuin valtuuston jäsenelle.

Mikäli sama toimielin kokoontuu yhtenä päivänä useammin kuin kerran, maksetaan kokouksista ainoastaan yksi palkkio, ellei edellisen kokouksen päättymisestä ole kulunut yli kahta tuntia.

3 § Vuosipalkkiot

Kokousten ulkopuolella hoidetuista luottamustehtävistä maksetaan luottamushenkilöille kokouspalkkioiden lisäksi vuosipalkkiota seuraavasti:

	euroa/v
▪ valtuuston puheenjohtaja	4 000
▪ valtuuston varapuheenjohtaja	2 000
▪ hallituksen puheenjohtaja	4 000

▪ hallituksen varapuheenjohtaja	2 000
▪ tarkastuslautakunnan puheenjohtaja	2 000
▪ tarkastuslautakunnan varapuheenjohtaja	1 000
▪ johtokunnan puheenjohtaja	1 200
▪ johtokunnan varapuheenjohtaja	600
▪ hallituksen jäsen	1 500

Milloin em. luottamushenkilö on estynyt hoitamasta luottamustehtäväänsä pitempiaikaisesti (yli kuukauden ajaksi), hänen oikeutensa vuosipalkkioon lakkaa esteen alkamisesta lähtien. Luottamushenkilön tulee ilmoittaa esteestä viipymättä kuntayhtymän henkilöstöpalveluihin. Esteen alkamisesta lähtien tehtävän vastaanottaneella varapuheenjohtajalla tai varajäsenellä on oikeus saada suhteellinen osa vuosipalkkiosta.

4 § LUOTTAMUSHENKILÖSIHTEERIN PALKKIOT

Sihteerinä toimivalle toimielimen luottamushenkilölle, jolle ei makseta vuosipalkkiota tai muuta erityistä korvausta sihteerin tehtävien hoitamisesta, suoritetaan asianomaisen toimielimen jäsenen kokouspalkkio 50 prosentilla korotettuna.

5 § MUUT ERILLISPALKKIOT

Luottamushenkilö, joka osallistuu nimettynä muuhun kuin tässä hallintosäännön liitteessä tarkoitettuun toimielimeen, kokoukseen, neuvotteluun, toimitukseen tai tehtävään, josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, tai joka edustaa nimettynä kuntayhtymää, saa toimeksiannon antaneen toimielimen jäsenen kokouspalkkiota vastaavan suuruisen toimituspalkkion. Erillispalkkiota ei makseta, mikäli luottamushenkilölle em. tilanteissa maksetaan muu palkkio tai korvaus.

Luottamushenkilölle, joka osallistuu valtuuston, hallituksen, johtokunnan tai tarkastuslautakunnan iltakouluun, kokouksen muodossa järjestettyyn koulutukseen tai muuhun vastaavaan tilaisuuteen, josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan ao. toimielimen jäsenen kokouspalkkio Palkkiota iltakoulusta ei makseta erikseen, jos se pidetään toimielimen kokouksen yhteydessä.

Valtuuston ja hallituksen kokouspöytäkirjan tarkastajille maksetaan 45 euron toimenpidepalkkio.

Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä säännössä, hallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.

6 § ANSIONMENETYKSEN JA KUSTANNUSTEN KORVAUS

Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta todellisesta ansionmenetyksestä samoin kuin kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä kultakin alkavalta tunnilta, kuitenkin enintään kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa.

Saadakseen korvausta ansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää siitä työnantajan todistus sekä hyväksyttävä selvitys kustannuksista. Työnantajan todistuksesta on käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa. Ansionmenetykskorvaus voidaan maksaa suoraan luottamushenkilön työnantajalle, jos luottamushenkilö sitä pyytää.

Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee antaa kirjallinen vakuutus ja esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään ja luottamustoimen hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista. Tällöin edellä mainittua työnantajan todistusta ansionmenetyksestä ei edellytetä. Korvattava määrä on enintään 15 euroa tunnilta.

Ansionmenetykskorvauksen enimmäismäärä on 50 euroa/tunti.

Saadakseen korvausta muista tässä pykälässä tarkoitetuista kustannuksista, luottamushenkilön tulee esittää kirjallinen selvitys kustannusten perusteesta ja määrästä. Ulkopuoliselle suorittamistaan kustannuksista (esim. lastenhoitopalkkio) tulee esittää tosite. Luottamushenkilön tulee anomuksessaan vakuuttaa, että kustannus on ollut tarpeellinen luottamustoimen hoitamisen vuoksi. Korvauksen enimmäismäärä näistä kustannuksista on 30 euroa tunnilta.

Milloin ansionmenetyksen korvauksen peruste tai määrä ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa, hallitus päättää kohtuullisesta ansionmenetyksen korvaamisesta.

7 § PALKKIOIDEN MAKSAMINEN

Tässä säännössä mainittujen palkkioiden tulee perustua kokouspöytäkirjoihin tai muistioihin. Toimielimen sihteerin tulee toimittaa kopio pöytäkirjasta tai muistiosta viipymättä sen allekirjoituksen jälkeen kuntayhtymän henkilöstöpalveluihin. Palkkiot maksetaan kolmannesvuosittain.

Ansionmenetyksen ja luottamustoimen vuoksi aiheutuneiden kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kahden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan kuuluu laskun hyväksyminen. Korvaukset maksetaan kolmannesvuosittain.

8 § MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUS JA PÄIVÄRAHA

Luottamushenkilöiden matkakustannusten korvaamisessa ja päivärahan maksamisessa noudatetaan soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen matkakustannusten korvauksia koskevia määräyksiä sekä kuntayhtymän matkustusohjetta.

9 § ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

Kuntayhtymän johtaja voi tarvittaessa tehdä yksityiskohtaisia päätöksiä tämän palkkiosäännön (hallintosäännön liite 1) soveltamisesta.

Luottamushenkilön vaatimuksen häneltä evätyn luottamustoimisuhteeseen perustuvan palkkion tai korvauksen suorittamisesta ratkaisee ensi asteena hallitus.

10 § VOIMAANTULO

Tämä hallintosäännön liite luottamushenkilöiden palkkioista ja korvauksista astuu voimaan samaan aikaan hallintosäännön kanssa.

Hallintosäännön päivitys

Syksy 2024

Muutokset koottuna

Uusi pykälä pykälien 17 ja 18 väliin

XX TULOSALUEJOHTAJA, RUOKAPALVELUJOHTAJA

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueen toiminnasta ja sen tuloksellisuudesta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kuntayhtymän strategian, talousarvion ja toimintasuunnitelman, kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tekemien linjausten sekä tulosalueen toimintaa ohjaavien säädösten mukaan.

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueensa tiiviistä yhteistyöstä muiden koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa.

Tulosaluejohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa vastuulleen ja tulosalueelleen kuuluvat sopimukset, tarjoukset, hankinnat ja vastaavat. Tulosalueen nimen kirjoittaa ja tulosalueen puolesta tehtävät sitoumukset allekirjoittaa tulosalueen johtaja sekä tarvittaessa varmentaa tulosalueen johtajan määräämä henkilö.

Tulosaluejohtaja vastaa tulosalueensa henkilöstöä koskevasta päätöksenteosta hallintosäännön luvussa 6 kuvatulla tavalla.

Tulosaluejohtaja päättää alaisensa henkilöstön ulkomaille suuntautuvista virka- ja virantoimitusmatkoista.

Tulosaluejohtajan esihenkilönä toimii koulutuskuntayhtymän johtaja. Tulosaluejohtajan sijainen tai sijaiset määritellään kuntayhtymän johtajan erillisellä päätöksellä.

Tulosaluejohtaja päättää tulosaluetason johtoryhmien sekä muiden tulosalueiden sisäisten ryhmien perustamisesta ja nimeämisestä.

Käyttösuunnitelma ei enää lakisääteinen → muutetaan kirjausta

4 58 § TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO

~~Kuntayhtymän hallitus ja liikelaitoksen johtokunta hyväksyvät talousarvioon perustuvan käyttösuunnitelmansa. Käyttösuunnitelma voi muodostua myös sopimusehjausmalliin liittyvistä sopimuksista. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.~~

Kuntayhtymän talousarvio laaditaan tulosalueittain käyttösuunnitelman tasolle. Hyväksyessään talousarvion kuntayhtymän hallitus ja liikelaitoksen johtokunta hyväksyvät myös käyttösuunnitelman.

Talousarviossa voidaan antaa tarkempia ohjeita talousarvion noudattamisesta.

Liikelaitoksen johtokunta hyväksyy valtuuston hyväksymään talousarvioon perustuvan liikelaitoksen talousarvion.

Valtuusto voi talousarvion yhteydessä hyväksyä erilliset talousarvion täytäntöönpano-ohjeet.

Uusi pykälä pykälien 62 ja 63 väliin

XX § PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN ARVON MUUTOKSET

Pysyvillä vastaavilla tarkoitetaan hallintosäännön 62 § mainittua omaisuutta. Alaskirjaus tehdään, kun pysyvien vastaavien arvo on muuttunut merkittävästi. Alaskirjauksen määrä määritellään parhaan arvion mukaan varovaisuusperiaatetta noudattaen.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvon muutoksista päättää

- kuntayhtymän valtuusto, kun muutoksen arvo on yli miljoona euroa
- kuntayhtymän hallitus, kun muutoksen arvo on yli 400 000 euroa, mutta enintään miljoona euroa
- kuntayhtymän johtaja, kun muutoksen arvo on enintään 400 000 euroa
- talous- ja hallintojohtaja, kun muutoksen arvo on enintään 200 000 euroa